

Projekt

z dnia Zaakceptowany przez

BURMISTRZ
[signature]
Dariusz Skrobol

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W PSZCZYNIE**

z dnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy
Pszczyna na lata 2015-2023**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1465, z późn. zm.), w związku z art. 14 ust. 1 i art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r., poz. 278) w związku z Uchwałą Nr III/24/24 Rady Miejskiej w Pszczynie z dnia 20 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pszczyna na lata 2015-2023

Rada Miejska w Pszczynie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się zmianę Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pszczyna na lata 2015-2023, przyjętego Uchwałą Nr XXXVII/404/17 Rady Miejskiej w Pszczynie z dnia 24 sierpnia 2017 r., w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Program po zmianie otrzymuje nazwę "Gminny Program Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji w Gminie Pszczyna wyznaczonego uchwałą Nr XX/208/16 Rady Miejskiej w Pszczynie z dnia 10 marca 2016 r."

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Pszczyny.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Projekt uchwały opracował
Wydział/Referat **ROFE**
20.08.2025
data i czytelny podpis [signature]

Sprawdzono pod względem prawnym
20.08.2025
data i podpis radcy prawnego [signature]

Gminny Program Rewitalizacji
dla obszaru rewitalizacji w Gminie
Pszczyna wyznaczonego uchwałą
Nr XX/208/16 Rady Miejskiej w Pszczynie
z dnia 10 marca 2016 r.

Pszczyna, maj 2025 roku

Spis treści

Spis treści	2
1. Wprowadzenie.....	4
2. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji	8
2.1. Sfera społeczna.....	10
2.2. Sfera gospodarcza.....	21
2.3.Sfera środowiskowa	23
2.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna.....	28
2.5 Sfera techniczna.....	35
2.6. Analiza problemów, potencjałów i potrzeb rewitalizacyjnych	37
3. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	44
4. Cele i kierunki rewitalizacji	46
5. Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych	49
5.1. Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	49
5.2. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, realizujących kierunki działań.....	90
6. Mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych	94
7. Szacunkowe ramy finansowe realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.....	107
8. Struktura zarządzania realizacją GPR, ze wskazaniem kosztów zarządzania i ramowym harmonogramem realizacji GPR.....	112
8.1. System realizacji	112
8.2. Monitoring i ocena aktualności GPR	118
9. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych w proces rewitalizacji	123
9.1. Procedura uspołecznienia na etapie przygotowania programu rewitalizacji	126
9.2. Procedura uspołecznienia na etapie realizacji programu rewitalizacji	131
10. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z regionalnymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi.....	133

11. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy	147
12. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach dotyczących zasobu mieszkaniowego	150
13. Wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji.....	151
14. Wskazanie sposobu realizacji GPR w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego.....	152
14.1. Wskazanie zakresu niezbędnych zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	152
14.2. Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany	153
15. Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno- przestrzennych obszaru rewitalizacji	154
16. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	155
17. Spis map, tabel, wykresów, zdjęć.....	156

1. Wprowadzenie

Gmina Pszczyna przystępuje do przeprowadzenia rewitalizacji zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz.U. 2024 poz. 278). Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

W przypadku, gdy gmina zamierza podjąć się rewitalizacji, Rady Gminy wyznacza, w drodze uchwały, obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji. Obszar zdegradowany to część gminy znajdująca się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz innych negatywnych zjawisk, w tym gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych.

Obszar rewitalizacji:

- nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy,
- oraz zamieszkanym przez więcej niż 30% mieszkańców.

Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w gminie Pszczyna został wyznaczony Uchwałą Nr XX/208/16 Rady Miejskiej w Pszczynie z dnia 10 marca 2016 r. Obszar rewitalizacji obejmuje osiedla: Stare Miasto, Śródmieście, Siedlice, Piastów, Powstańców Śląskich i pokrywa się z obszarem zdegradowanym. **Obszar rewitalizacji ma powierzchnię 334,23 ha, co stanowi 1,8% powierzchni i był zamieszkany wg stanu na dzień 31.12.2023 r. przez 10 528 osób, co stanowiło 20,8% ludności gminy Pszczyna.¹**

Diagnoza delimitacyjna, która posłużyła do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wskazała na szczególną koncentrację problemów w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej.

Dla potrzeb wyznaczenia obszaru zdegradowanego określono listę potencjalnych wskaźników, które posłużyły do analizy porównawczej sytuacji w gminie na tle regionu, ale przede wszystkim do przestrzennego zobrazowania wewnętrznego zróżnicowania Pszczyny. Poziom wewnętrznym

¹ Uwaga: powierzchnia gminy Pszczyna wynosi 174,01 km², a liczba ludności wg danych Urzędu Miejskiego w Pszczynie w 2023 r. wynosiła 50 420 osoby.

dysproporcji rozwoju zbadany został w odniesieniu do jednostek pomocniczych, tj. osiedli w mieście oraz sołectw. Opracowanie objęło więc swym zasięgiem 12 osiedli oraz 12 sołectw.

W diagnozie delimitacyjnej ujęto listę 10 wskaźników, które zastosowano dla wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Wskaźniki te obejmują sferę społeczną (bezrobocie, ubóstwo, przestępczość/patologie, poziom edukacji, uczestnictwo w życiu publicznym), sferę gospodarczą (stopień przedsiębiorczości) oraz sferę techniczno-środowiskową (brak rozwiązań technicznych w budownictwie mieszkaniowym w zakresie zapewnienia energooszczędności oraz ochrony środowiska).

Założono, że za obszar spełniający kryterium koncentracji problemów uznany zostanie jednostka przestrzenna, w której co najmniej 6 z 10 analizowanych wskaźników przekracza wartość referencyjną (średnią dla gminy). Tak przeprowadzone postępowanie badawcze pozwoliło wyznaczyć 5 jednostek, które charakteryzują się koncentracją negatywnych zjawisk, tj. noszą znamiona obszaru zdegradowanego. Są to osiedla: Stare Miasto, Śródmieście, Siedlice, Piastów oraz Powstańców Śląskich. Obszar rewitalizacji w całości pokrywa się z obszarem zdegradowanym, co wynika z ustaleń diagnozy delimitacyjnej i stwierdzenia szczególnej koncentracji problemów.

Tabela 1. Charakterystyka obszaru rewitalizacji na tle gminy Pszczyna

Wskaźnik	Wartość dla gminy	Obszar rewitalizacji
Udział osób w wieku 60+ (%)	17,5	25,7
Udział bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców (%)	2,4	3,3
Udział bezrobotnych pow. 50 roku życia (%)	28,6	34,2
Liczba gospodarstw domowych objętych pomocą społeczną ze względu na ubóstwo na 1000 mieszkańców	15,5	25,0
Liczba czynów karalnych ogółem	2210	957 (43% wszystkich czynów)
Liczba "Niebieskich Kart" na 1000 mieszkańców	1,9	4,1
Średni wynik sprawdzianu po VI klasie (%)	69,77	66,4
Frekwencja wyborcza (%)	58,1	54,5
Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	124,5	206,9
Budynki wielorodzinne wymagające termomodernizacji (szt.)	49	30 (61,2% wszystkich budynków)

Źródło: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pszczyna na lata 2015-2023

W ramach diagnozy delimitacyjnej na obszarze rewitalizacji zidentyfikowano następujące problemy w sferze społecznej:

- niekorzystne zmiany struktury wiekowej, które wynikają z ogólnie obserwowanych trendów w regionie i kraju, jak również z faktu odpływu migracyjnego mieszkańców oraz wzrastającej liczby osób w wieku senioralnym,
- bezrobocie – udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców w ramach obszaru rewitalizacji był wyższy od wartości średniej dla gminy Pszczyna,
- relatywnie wysoki udział osób objętych wsparciem socjalnym ze względu na ubóstwo,
- relatywnie niski poziom poczucia bezpieczeństwa,
- relatywnie niski poziom edukacji,
- niska aktywność społeczna i obywatelska.

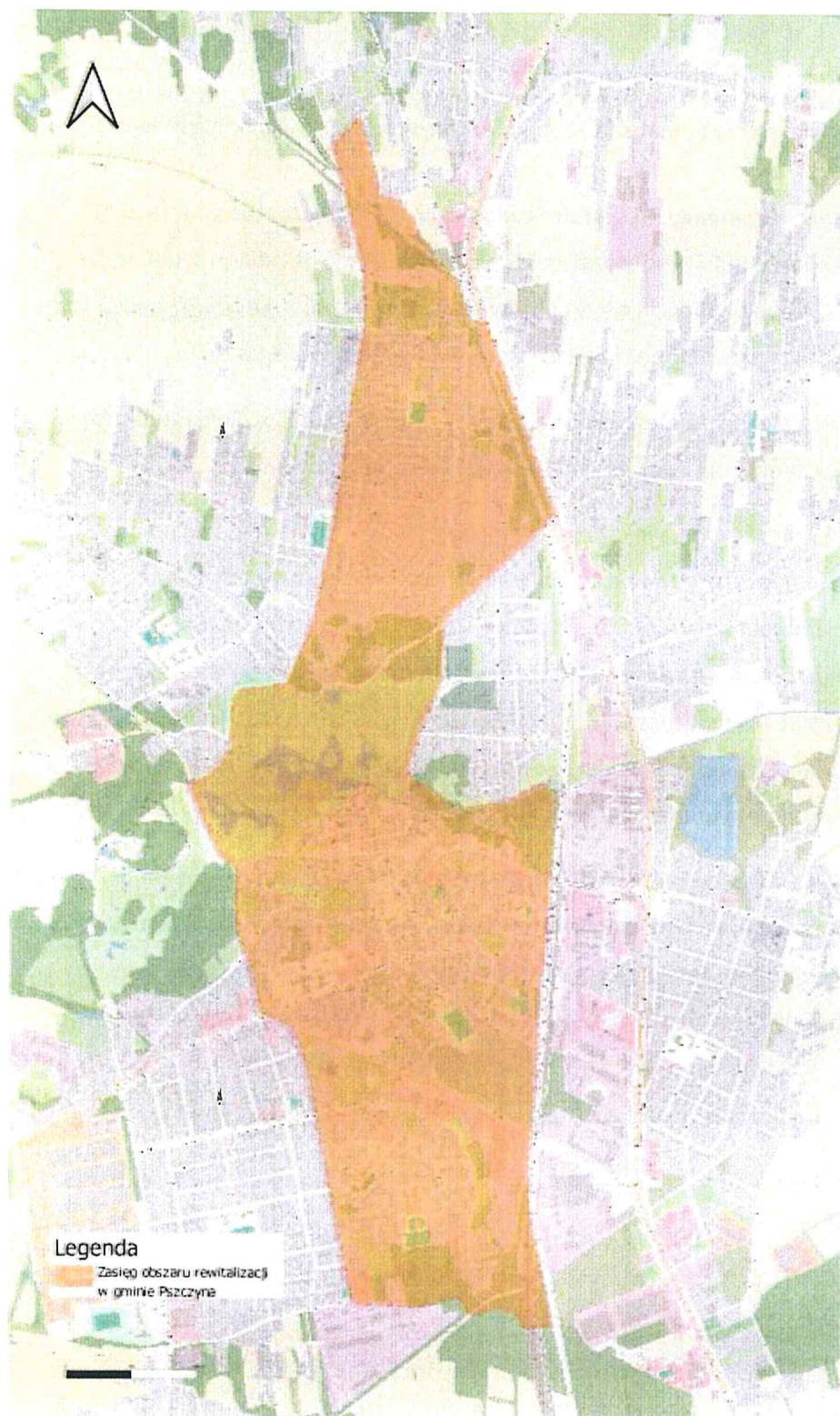
Do problemów ze strefy środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej zaliczono:

- zanieczyszczenie powietrza, niską efektywność energetyczną budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej,
- niezadawalający stan przestrzeni publicznych oraz infrastruktury o dużym znaczeniu historycznym i kulturowym,
- niedostateczny dostęp do infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej,
- niedostateczne skomunikowanie obszaru rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pszczyna na lata 2015-2023 został przyjęty Uchwałą nr XXXVII/404/17 Rady Miejskiej w Pszczynie z 24 sierpnia 2017 r. Program został sporządzony zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji oraz Wytycznymi Ministerstwa Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 2 sierpnia 2016 r. Stopień realizacji programu wskazywał na konieczność jego aktualizacji. Główną przesłanką ku temu był niedostateczny stopień realizacji potrzeb społecznych oraz infrastrukturalnych przewidzianych w programie rewitalizacji. Część przedsięwzięć rewitalizacyjnych nie została zrealizowana lub też zrealizowano je jedynie częściowo. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji wymaga kontynuacji działań.

Mając na uwadze powyższe Gmina Pszczyna przystąpiła do zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pszczyna, który to stanowi kontynuację rewitalizacji na wyznaczonym obszarze zdegradowanym i obszarze rewitalizacji.

Mapa 1. Obszar rewitalizacji w gminie Pszczyna

Źródło: opracowanie własne

2. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji

Diagnoza delimitacyjna, która posłużyła wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Pszczyna wskazała, iż na obszarze rewitalizacji występuje szczególna koncentracja problemów w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej.

Ocena stopnia aktualności Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pszczyna na lata 2015-2023 przeprowadzona w maju 2024 r. potwierdziła, iż nie rozwiązano wszystkich problemów występujących na obszarze rewitalizacji, nie zrealizowano w stopniu dostatecznym założonych celów rewitalizacji i konieczna jest aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji.

Konieczność aktualizacji założeń programu rewitalizacji oznaczała aktualizację pogłębionej diagnozę problemów i potencjałów obszaru rewitalizacji w gminie Pszczyna.

Pogłębioną diagnozę obszaru rewitalizacji przeprowadzono z wykorzystaniem różnych technik i narzędzi badawczych (analiza danych zastanych, badania jakościowe oraz ilościowe).

W pierwszej kolejności pozyskano szeroki zasób danych statystycznych oraz jakościowych z publicznych baz danych. Źródłem danych były zasoby Urzędu Miejskiego w Pszczynie, Głównego Urzędu Statystycznego, Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczynie, Przedsiębiorstwa Inżynierii Komunalnej. Do przygotowania pogłębionej diagnozy wykorzystano także raporty, analizy, dokumenty strategiczne oraz źródła internetowe.

W dniach 24-27.05.2024 r. odbył się sondaż uliczny przeprowadzony wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji, w trakcie którego istniała możliwość wyrażenia swojej opinii na temat problemów, potencjałów podobszarów rewitalizacji oraz wskazania pożądaných inwestycji. Sondaż uliczny realizowany był w wśród mieszkańców Pszczyny w 9 punktach zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji. Badanie przeprowadzono z 306 osobami, z czego 52,9% stanowiły kobiety. Rozkład próby badawczej ze względu na wiek przedstawiał się następująco:

- 18-24 lata – 8,1%,
- 25-34 lata – 19,9%,
- 35-44 lata – 21,6%,
- 45-54 lata – 14,1%,
- 55-64 lata – 15,4%,
- powyżej 65 lat – 20,9%.

Miejsca, w których prowadzony był sondaż uliczny:

- Rynek i okolice Muzeum Zamkowego w Pszczynie (ul. Brama Wybrańców),

- Park Aktywności (blisko Rynku ul. Bramkowa),
- Park – Skansen Zagroda Wsi Pszczyńskiej (ul. Parkowa 20a),
- Starostwo Powiatowe w Pszczynie /Liceum O. im. Chrobrego w Pszczynie (ul. 3 maja 7 i nr 10),
- Dworzec PKP/Centrum Przesiadkowe w Pszczynie,
- Intermarche/Bricomarche (ul. Bielska 34a) a następnie N-Park (ul. Bielska 46),
- Szpital Joannitas (ul. Antesa 11), a następnie sklep Bajadera ul. Korfantego 17,
- Osiedle Piastów u zbiegu ulic Dobrawy i Kazimierza Wielkiego (przy aptece, piekarni, NZOZ Panaceum ul. Dobrawy 7, plac zabaw),
- Pszczyńskie Centrum Kultury (ul. Jagiełły 1).

W ramach procesu diagnostycznego przeprowadzono badania jakościowe – indywidualne wywiady pogłębione (IDI). Badanie przeprowadzono zostało z ekspertami z obszaru: spraw społecznych, gospodarki, dziedzictwa kulturowego, ochrony środowiska, polityki komunalnej i mieszkaniowej, polityki przestrzennej. Było to łącznie 16 wywiadów indywidualnych.

Proces diagnostyczny został podsumowany w trakcie warsztatów, które kierowane były do interesariuszy procesu rewitalizacji (mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji pozarządowych). Warsztaty pozwoliły na określenie problemów i potencjałów podobszarów rewitalizacji. Warsztaty odbyły się 26 czerwca 2024 r.

Struktura pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji odpowiada podziałowi na sfery: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną, techniczną. W podsumowaniu pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji wskazano na problemy i potencjały obszaru rewitalizacji.

2.1. Sfera społeczna

Demografia

Na obszarze rewitalizacji w Pszczynie widoczny jest spadek liczby ludności. Od 2016 do 2023 r. liczba mieszkańców zmniejszyła się o 10,8%. W tym czasie w gminie Pszczyna spadek liczby mieszkańców wynosił 0,8%. Najwyższy spadek liczby mieszkańców dotyczył Osiedla Stare Miasto (17%). W następnej kolejności pod względem spadku liczby ludności plasuje się Osiedle Siedlice (15,3%) oraz Osiedle Śródmieście (12,1%).

Tabela 2. Dane dotyczące liczby ludności w Gminie Pszczyna oraz na obszarze rewitalizacji w 2016 i 2023 roku

Obszar	2016	2023	Zmiana 2016/2023
Gmina Pszczyna	50 842	50 420	-0,8%
Obszar rewitalizacji:	11 807	10 528	-10,8%
Osiedle Stare Miasto	1 233	1 023	-17,0%
Osiedle Śródmieście	1 781	1 566	-12,1%
Osiedle Siedlice	2 355	1 995	-15,3%
Osiedle Piastów	3 649	3 349	-8,2%
Osiedle Powstańców Śląskich	2 789	2 595	-7,0%

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Pszczynie

Na obszarze rewitalizacji w Pszczynie notuje się wysoki udział osób w wieku senioralnym w ogólnej liczbie mieszkańców obszaru rewitalizacji. Odsetek osób w wieku powyżej 60 lat w 2023 roku wyniósł 24,14%.

Gmina Pszczyna realizuje szereg działań na rzecz seniorów. Kluczowe inicjatywy realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczynie na rzecz zarówno seniorów związane są zarówno ze wsparciem osób w trudnej sytuacji życiowej, jak też dotyczą aktywności społecznej. Są to m.in. usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania osób, Programy: „Opieka Wytchnieniowa” oraz „Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością”. W Pszczynie przy ul. Dworcowej 3 działa Klub Seniora, który skupia się na zapewnieniu aktywności społecznej i integracji osób starszych.

Wśród zjawisk problemowych z wymiaru demografii wymienić należy odpływ z miasta osób młodych. Przyczyny migracji osób młodych są różnicowane. Związane są m. in. z edukacją, jak też pracą. Nie bez znaczenia jest także dostępność mieszkań. Odpływ młodych osób ma wpływ w dłuższej perspektywie czasu na lokalną społeczność. Zanikają więzi społeczne, w tym więzi

rodzinne. Starzejące się społeczeństwo w coraz mniejszym stopniu może liczyć na wsparcie młodszych pokoleń.²

Pomoc społeczna

Działania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Pszczyna prowadzą następujące jednostki:

- Ośrodek Pomocy Społecznej (ul. Kilińskiego 5a – Osiedle Śródmieście),
- Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Karola Boromeusza (ul. Warowna 59 – Osiedle Stare Miasto),
- Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi (poza obszarem rewitalizacji),
- Schronisko dla Bezdomnych Kobiet w Wiśle Małej,
- Dom dla Bezdomnych Matek z Dziećmi w Wiśle Małej.

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczynie ukazują, że wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji wysoka na tle gminy jest liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

W 2023 r. wskaźnik liczby osób, które pobierają świadczenia z powodu niepełnosprawności na 1000 osób był zdecydowanie wyższy na obszarze rewitalizacji niż w przypadku całej gminy. Wynosił on na obszarze rewitalizacji 5,13, przy wartości dla gminy Pszczyna 3,69.

W odniesieniu do osób niepełnosprawnych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pszczyna na lata 2024-2030 wskazano na następujące potrzeby:

- poprawa jakości i dostępności podstawowej opieki zdrowotnej,
- powstawanie kolejnych organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
- powstawanie środowiskowych form wsparcia dla osób niepełnosprawnych,
- podniesienie jakości życia osób niepełnosprawnych poprzez likwidację barier architektonicznych i psychologicznych w miejscach publicznych.

² Na podstawie: Badania jakościowe – indywidualne wywiady pogłębione przeprowadzone z ekspertami.

Tabela 3. Liczba osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w 2023 roku

Obszar	Liczba osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	Liczba osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 1000 osób
Gmina Pszczyna	186	3,69
Obszar rewitalizacji	54	5,13

Źródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczynie

W 2023 r. wskaźnik liczby osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 1000 mieszkańców na obszarze rewitalizacji wynosił 5,7, przy średniej gminnej wynoszącej 4,9. Skala problemów zdrowotnych w dużym stopniu kształtowana jest przez wiek. Niekorzystna struktura wiekowa mieszkańców obszaru rewitalizacji wskazuje na potrzebę projektowania rozwiązań wspierających osoby starsze. W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pszczyna na lata 2024-2030 wskazano następujące potrzeby:

- poprawa jakości i dostępności podstawowej opieki zdrowotnej,
- wzrost aktywności osób starszych poprzez zapewnienie im dostępu do rekreacji, kultury i wypoczynku,
- powstawanie środowiskowych form opieki dla osób starszych.

Tabela 4. Liczba osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w 2023 roku

Obszar	Liczba osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby	Liczba osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 1000 osób
Gmina Pszczyna	247	4,90
Obszar rewitalizacji	60	5,70

Źródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczynie

W 2023 r. wskaźnik liczby osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na 1000 mieszkańców na obszarze rewitalizacji wynosił 0,85, przy średniej gminnej wynoszącej również 0,85. Dane te nie do końca odzwierciedlają skalę problemu uzależnienia od alkoholu. Badanie przeprowadzone w 2023 r. na potrzeby diagnozy problemów społecznych, dotyczące spożycia alkoholu wśród dorosłych mieszkańców gminy Pszczyna, ukazało zróżnicowane nawyki spożywania alkoholu oraz postawy wobec jego konsumpcji. Jeśli chodzi o częstotliwość spożywania alkoholu, 26,45% respondentów przyznało, że pije „kilka razy

w roku", a 21,94% - „kilka razy w miesiącu". Zjawisko spożywania alkoholu zauważane jest również w przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji, co potwierdzają uczestnicy badań jakościowych.

Tabela 5. Liczba osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w 2023 roku

Obszar	Liczba osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej z powodu alkoholizmu	Liczba osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na 1000 osób
Gmina Pszczyna	43	0,85
Obszar rewitalizacji	9	0,85

Źródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczynie

W 2023 r. wskaźnik liczby osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców na obszarze rewitalizacji wynosił 3,32, przy średniej gminnej wynoszącej 3,83. Ubóstwo nie należy do dominujących problemów, co wynika m. in. z poprawy sytuacji na rynku pracy. Obserwuje się przesuwanie problemów społecznych w kierunku tych związanych ze stanem zdrowia oraz uzależnieniami. Problem ten dotyczy zarówno osób starszych, jak też dzieci i młodzieży. W przypadku osób młodych kluczowym problemem jest stan zdrowia psychicznego.

W badaniu przeprowadzonym wśród pracowników instytucji pomocowych na potrzeby opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pszczyna na lata 2024-2030, stwierdzono, iż 60% z nich uznaje "uzależnienia behawioralne" za najbardziej widoczny problem społeczny na terenie ich obowiązków służbowych/zawodowych. Ponadto, 42,5% respondentów wskazało "alkoholizm" jako istotny problem, a 37,5% zwróciło uwagę na "przemoc rówieśniczą w szkole".

Tabela 6. Liczba osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej z powodu ubóstwa w 2023 roku

Obszar	Liczba osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej z powodu ubóstwa	Liczba osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 osób
Gmina Pszczyna	193	3,83
Obszar rewitalizacji	35	3,32

Źródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczynie

Struktura wiekowa mieszkańców gminy Pszczyna oraz obszaru rewitalizacji jest niekorzystna. Obserwuje się rosnącą liczbą osób samotnych. Widoczne jest to m. in. ze wskaźnikami liczby

jednoosobowych liczby gospodarstw, którym przyznano świadczenia społeczne. Ogółem na obszarze rewitalizacji w Pszczynie 2023 r. było 62 takich gospodarstw. W 2023 r. wskaźnik liczby jednoosobowych gospodarstw domowych, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej na 1000 mieszkańców na obszarze rewitalizacji wynosił 5,89, przy średniej gminnej wynoszącej 6,62. W związku ze starzeniem się społeczeństwa należy oczekiwać wzrostu liczby samotnych osób, które dodatkowo wymagać będą wsparcia, m. in. ze względu na zły stan zdrowia.

Tabela 7. Liczba jednoosobowych gospodarstw domowych, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej w 2023 roku

Obszar	Liczba jednoosobowych gospodarstw domowych, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej	Liczba jednoosobowych gospodarstw domowych, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej na 1000 osób
Gmina Pszczyna	334	6,62
Obszar rewitalizacji	62	5,89

Źródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczynie

Dane z systemu pomocy społecznej wskazują, iż do kluczowych problemów społecznych na obszarze rewitalizacji należy zaliczyć niepełnosprawność oraz długotrwałą lub ciężką chorobę. Należy również dodać, iż na obszarze rewitalizacji mieszka wysoki odsetek osób starszych, którzy wymagają różnorodnych form wsparcia. Prognozować może, iż potrzeby zapewnienia wsparcia osobom starszym będą rosły, m.in. ze względu na starzenie się społeczeństwa, zwiększenie się liczby osób w wieku powyżej 70 i 80 roku życia a także odpływ młodych osób. Ciężar wsparcia osób starszych coraz mocniej spoczywać będzie na instytucjach publicznych, m. in. ze względu na zanik więzi rodzinnych.

Aktywność społeczna

Na obszarze rewitalizacji swoją siedzibę posiadają liczne organizacje pozarządowe. Spośród 73 organizacji pozarządowych w gminie Pszczyna, 27 swoją działalność prowadzi bezpośrednio na obszarze rewitalizacji. Ich działalność nastawiona jest głównie na aktywność fizyczną mieszkańców (sport). Dotyczy również oferty kulturalnej, aspektów prozdrowotnych, oraz szeroko rozumianej aktywności mieszkańców z różnych grup społecznych i wiekowych.

Szczególnie wysoką aktywnością charakteryzują się środowiska seniorskie. Są to grupy aktywnie działających osób w wieku senioralnym, dobrze zorganizowanych, posiadających swoich liderów i reprezentantów.³

Instytucje kultury są ważnym elementem życia społecznego oraz kształtowania tożsamości lokalnej w Pszczynie. Na obszarze rewitalizacji mieści się Pszczyńskie Centrum Kultury (ul. Jagiełły 1). Do dyspozycji użytkowników Centrum są: sala widowiskowa, która może pomieścić 498 widzów, sala kinowa ze 118 miejscami, 4 sale warsztatowe oraz sala taneczna, w których odbywają się zajęcia dla dzieci, dorosłych i seniorów, sala multimedialna, przestronny hol z częścią wystawienniczą, a także ogólnodostępna kawiarnia. Budynek jest w pełni dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Teren wokół budynku został zagospodarowany na potrzeby wydarzeń plenerowych. Dominuje tu zieleń z zachowanym drzewostanem, jest również mała architektura z ławkami. Budynek dysponuje parkingiem na 50 samochodów, w tym są 2 miejsca do ładowania samochodów elektrycznych.

Na obszarze rewitalizacji znajduje się Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna (ul. Piastowska 1), która zapewnia bezpłatny dostęp do materiałów bibliotecznych, zaspokaja potrzeby czytelnicze, edukacyjne, informacyjne oraz upowszechnia kulturę i czytelnictwo.

Na obszarze rewitalizacji organizowane są liczne wydarzenia i imprezy o charakterze rozrywkowym oraz kulturalnym. Do kluczowych, cyklicznych wydarzeń organizowanych tu zalicza się m.in.: wystawy artystyczne, zajęcia sekcji zainteresowań, Kolędowe Spotkania Chóralne, Akcję „Zima w mieście”- Zimowe warsztaty twórcze, GIMP –przeegląd, koncert, Owacje! – festiwal teatralny, Pszczyńskie Impresje Instrumentalne, Sięgaj gwiazd, Motoserce, Gitarowy Rekord Świata, Ken Burton-warsztaty i koncert gospel, Weekend kryminalny, spotkania pod Brzymem, Daisy Days, Dzień Dziecka, Wir wokalnno-taneczny, Akcję „Lato w mieście” - Letnie warsztaty twórcze, Śląskie Miraże – Art Festiwal, Dni Miodu, Festiwal Moja Pszczyna, Spotkania z kulturą żydowską, Jarmark świąteczny oraz Galę sylwestrową.

Obszar rewitalizacji skupia szereg ponadlokalnych funkcji związanych z kulturą, rekreacją i aktywnością społeczną. Znajdują się tu ważne dla społeczności lokalnej instytucje kultury, odbywają się liczne imprezy. Mieszkańcy obszaru rewitalizacji posiadają zatem dobry dostęp do oferty czasu wolnego. Z informacji przekazanych przez liderów w trakcie badań jakościowych wyłania się przy tym problem nadmiernego nasycenia imprezami i aktywnościami w miesiącach wiosennych i letnich. Imprezy cieszą się dużą popularnością nie tylko wśród mieszkańców

³ Na podstawie: Badania jakościowe – indywidualne wywiady pogłębione przeprowadzone z ekspertami.

Pszczyna, ale też okolicznych miejscowości. Wpływa to niekorzystnie na wybrane aspekty jakości życia, takie jak cisza, spokój. Liderzy wskazują przy tym, iż w miesiącach jesienno-zimowych oferta wydarzeń jest zdecydowanie skromniejsza.

Zdjęcie 1. Iluminacje świetlne podczas Daisy Days w Pszczynie w 2024 roku

Źródło: <https://www.facebook.com/pszczynalokalnie/photos>, dostęp: 24.06.2024r.

Wychowanie i edukacja

Wg danych Urzędu Miejskiego w Pszczynie na koniec 2024 r. na obszarze rewitalizacji działało łącznie 6 żłobków:

- żłobek Miejski dysponujący max 81 dziećmi – pełna obsada, lista oczekujących (rezerwowa) – 67 dzieci,
- żłobek Little Giants Mali Giganci max 30 dzieci – niepełna obsada -23 dzieci, brak listy rezerwowej,
- żłobek Troskliwe Misie ul. Bielska max 53 dzieci, niepełna obsada – 41 dzieci,

- żłobek Skrzatowo max 21 dzieci, niepełna obsada -20 dzieci,
- żłobek Pocięcha max 36 dzieci, niepełna obsada – 18 dzieci,
- żłobek Troskliwe Misie ul. Batorego max 40 dzieci – pełna obsada, brak listy rezerwowej.

Z ww. danych wynika, iż największym zainteresowaniem cieszy się żłobek prowadzony przez Gminę Pszczyna. Zainteresowanie znacznie przekracza pojemność żłobka. Łącznie na obszarze rewitalizacji w Pszczynie było 261 miejsc w żłobkach. W porównaniu do 2016 r. liczba miejsc znacząco wzrosła. W tym roku na obszarze rewitalizacji było 173 miejsc w żłobkach.

Mieszkańcy obszaru rewitalizacji posiadają dostęp do przedszkoli. Zlokalizowane są tu:

- Przedszkole Montessori KAMPUS – Osiedle Stare Miasto,
- Przedszkole nr 2 im. Juliana Tuwima w Pszczynie – Osiedle Śródmieście,
- Niepubliczne Przedszkole Little Giants Mali Giganci w Pszczynie – Osiedle Siedlice.

Na dzień 30.09.2024 r. do przedszkoli na obszarze rewitalizacji uczęszczało 492 dzieci, co była wartością zdecydowanie wyższą od notowanej w 2017 r.

Tabela 8. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli na obszarze rewitalizacji w Pszczynie

Nazwa jednostki oświatowej	Na dzień 30.09.2024	Na dzień 30.09.2023	Na dzień 30.09.2018	Na dzień 31.03.2018	Na dzień 31.03.2017
Przedszkole Montessori KAMPUS	39	36	0	0	0
Niepubliczne Przedszkole „Radocha” Radosny Rozwój Dziecka	0	65	58	66	59
Niepubliczne Przedszkole Little Giants Mali Giganci	10	16	13	14	0
Przedszkole nr 2 im. Juliana Tuwima w Pszczynie – Osiedle Śródmieście,	170	172	205	222	225
Przedszkole nr 5 w Pszczynie – Osiedle Piastów	150	151	0	0	0
Przedszkole nr 1 w Pszczynie – Osiedle Powstańców Śląskich	123	123	125	125	125
Razem	492	563	401	427	409

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Pszczynie

4

Na obszarze rewitalizacji zlokalizowane są szkoły podstawowe oraz zespoły szkół, zapewniające dobry dostęp do edukacji podstawowej:

- Szkoła Podstawowa KAMPUS – Osiedle Stare Miasto,
- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Książąt Pszczyńskich w Pszczynie – Osiedle Śródmieście,
- Zespół Szkół nr 1 w Pszczynie – Osiedle Piastów,
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jadwigi Śląskiej w Pszczynie – Osiedle Powstańców Śląskich.

Liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych na obszarze rewitalizacji w Pszczynie w okresie od 2017 do 2024 r. była stabilna. Wg stanu na dzień 30.09.2024 r. w szkołach podstawowych na obszarze rewitalizacji było 1174 uczniów.

Tabela 9. Liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych na obszarze rewitalizacji w Pszczynie

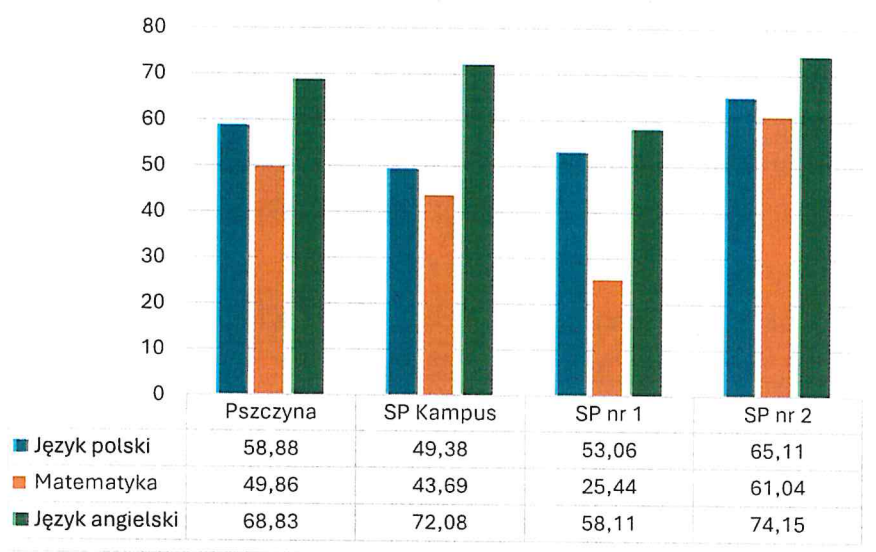
Nazwa jednostki oświatowej	Na dzień 30.09.2024	Na dzień 30.09.2023	Na dzień 30.09.2018	Na dzień 31.03.2018	Na dzień 31.03.2017
Szkoła Podstawowa KAMPUS	143	103	0	0	0
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Książąt Pszczyńskich w Pszczynie – Osiedle Śródmieście	346	336	493	455	432
Zespół Szkół nr 1 w Pszczynie – Osiedle Piastów – szkoła podstawowa nr 5	352	297	349	346	336
Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jadwigi Śląskiej w Pszczynie – Osiedle Powstańców Śląskich	333	328	390	358	334
Razem	1174	1064	1232	1159	1102

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Pszczynie

Dane Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Jaworznie dotyczące egzaminu ósmoklasisty z 2024 r. wskazują, iż na obszarze rewitalizacji w Pszczynie najwyższe wyniki osiągnęli uczniowie ze Szkoły Podstawowej nr 2, a najgorsze uczniowie ze Szkoły Podstawowej nr 1. Szczególnie niskie wyniki w Szkole Podstawowej nr 1 dotyczyły egzaminu z matematyki. Były one wyraźnie

niższe od średniej dla Pszczyny. W 2023 r. nie przeprowadzono egzaminu ósmoklasisty w Szkole Podstawowej nr 5 z uwagi na brak 8 klas w roku szkolnym.

Wykres 1. Wyniki egzaminu ósmoklasisty na obszarze rewitalizacji w Pszczynie w 2024 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE w Jaworznie

Opieka zdrowotna

Mieszkańcy obszaru rewitalizacji posiadają dostęp podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej. Na obszarze rewitalizacji mieści się Szpital Joannitas w Pszczynie oraz przychodnie:

- MedEst s.c. (ul. Bogedaina 41),
- NZOZ Medices (ul. Sokoła 2),
- NZOZ Centrum Medyczne Panaceum (ul. Dobrawy 7),
- NZOZ Sanus (ul. Kościuszki 5),
- NZOZ Gomed (ul. Dworcowa 8),
- Centrum Gabinetów Specjalistycznych (ul. Kilińskiego 3a),
- Ośrodek Zdrowia Symetria (ul. Partyzantów 21),
- Centrum Zdrowia Yakumed (ul. Antesa 7).

W gminie Pszczyna zlokalizowanych jest 26 aptek ogólnodostępnych, z czego 7 mieści się na obszarze rewitalizacji:

- Apteka Stołeczna (ul. Piastowska 6),
- Apteka Lerchówka (ul. Stefana Batorego 27),
- Apteka Stołeczna (ul. Dworcowa 36),
- Apteka pod Baranem (ul. Piwowska 6),

- Apteka Pod Baranem 3 (ul. Dobrawy 34),
- Apteka Świat Leków (ul. Kopernika 20),
- Apteka Hipokrates III (ul. Dobrawy 7).

Jak już wspomniano przy opisie problemów społecznych, zarówno w gminie Pszczyna, jak też na obszarze rewitalizacji, diagnozuje się potrzebę poprawy dostępności i jakości opieki zdrowotnej. Wynika to z potrzeb starzejącego się społeczeństwa i prognoz demograficznych. Do kluczowych problemów społecznych obszaru rewitalizacji należy zaliczyć m. in. zły stan zdrowia mieszkańców, ale też uzależnienia. Kwestie dostępności do specjalistycznej opieki zdrowotnej dotyczą zatem zarówno osób starszych (m. in. geriatrya, rehabilitacja), jak też osób młodych, zmagających się z uzależnieniami (psychiatria). Znaczna skala problemów zdrowotnych jest ponadto wynikiem złego trybu życia, w tym uzależnienia od alkoholu.

Bezpieczeństwo

Za bezpieczeństwo w gminie Pszczyna odpowiadają następujące organy: Straż Miejska, Komenda Powiatowa Policji w Pszczynie (siedziba na obszarze rewitalizacji) oraz jednostki OSP.

Osiedle Stare Miasto, Piastów oraz częściowo Śródmieście są objęte monitoringiem wizyjnym. Ponadto, na obszarze rewitalizacji znajduje się także system syren - w ramach systemu ostrzegania ludności.

Z uwagi na funkcję ponadlokalną i turystyczną, jakie pełni obszar rewitalizacji w gminie Pszczyna, kwestie bezpieczeństwa są ważne dla jakości życia mieszkańców. Duży napływ turystów, w szczególności w miesiącach letnich, jest sporym wyzwaniem dla służb porządkowych. Liderzy uczestniczący w badaniach jakościowych wskazują przy tym, iż w trakcie imprez występuje zakłócanie porządku publicznego. Wyzwaniem jest także duże natężenie ruchu pojazdów.

2.2. Sfera gospodarcza

Na terenie gminy Pszczyna prowadzona jest działalność usługowa, produkcyjna oraz przemysłowa. Usługi rozmieszczone są przede wszystkim wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych, a szczególnie przy drodze krajowej nr 1. W centrum Pszczyny, na obszarze rewitalizacji, znajdują się skupiska usług świadczących usługi handlowe tj. sklepy spożywcze, restauracje i hostele, sklepy odzieżowe. Wśród podmiotów gospodarczych najliczniejszą grupę stanowią małe i średnie przedsiębiorstwa specjalizujące się w świadczeniu usług dla ludności. Wśród usług dominują: handel samochodowy, mechanika pojazdowa, blacharstwo i lakiernictwo, hostele, restauracje i bary, sklepy spożywcze, piekarnie i cukiernie. Teren pomiędzy drogą krajową nr 1 a linią kolejową to obszary przemysłowo - usługowe, na których znajdują się najważniejsze przedsiębiorstwa przemysłowo-usługowe i zakłady produkcyjne (m.in. Patentus S.A., Remondis Sp. z o.o., ZAMEL Sp. z o.o., Zakłady Mięsne Silesia S.A., Smart Solutions Sp. z o.o., ENERGIO-MAR Sp. z o.o., WASA Sp. z o.o.).⁴

W okolicach obszaru rewitalizacji rozmieszczone są tereny inwestycyjne.

W okolicy osiedla Piastów są to:

- około 8,80 ha gruntu – z przeznaczeniem na tereny usług, sportu i rekreacji,
- około 0,52 ha gruntu – z przeznaczeniem na tereny zabudowy usługowej,

W okolicy osiedla Powstańców Śląskich są to:

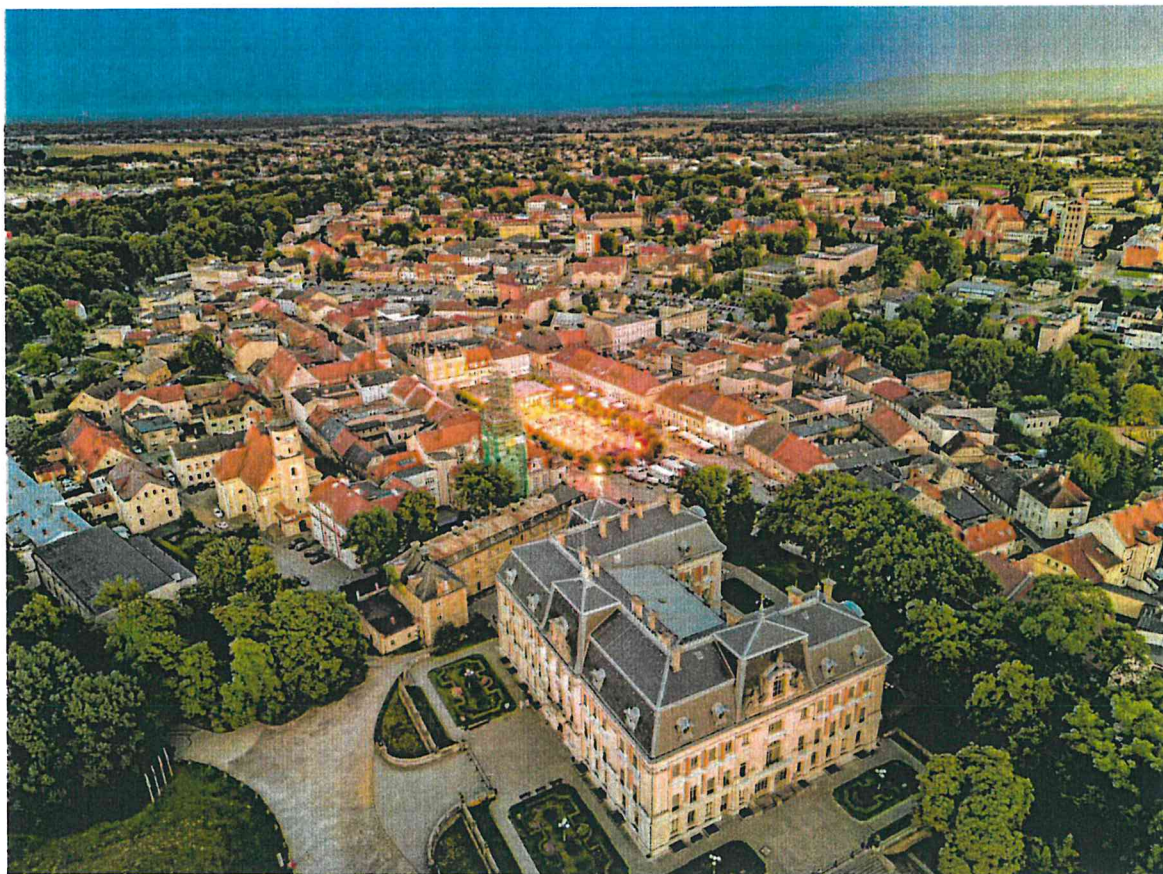
- około 0,46 ha gruntu – z przeznaczeniem na tereny zabudowy usługowej,
- około 0,29 ha gruntu – z przeznaczeniem na tereny zabudowy mieszkaniowej.

Obszar rewitalizacji pełni funkcje turystyczne, znajdują się tutaj ważne dla całej gminy atrakcje, do których można zaliczyć.: Muzeum Zamkowe wraz z Parkiem Zamkowym, Skansen Zagroda Wsi Pszczyńskiej, Muzeum Prasy Śląskiej. Istotnym aspektem, na który zwrócono uwagę podczas badań jakościowych, jest niedostateczne wykorzystanie potencjału turystycznego obszaru rewitalizacji. Brakuje tutaj rozwiązań, które tworzyłyby atrakcyjny, przyciągający turystów produkt w ujęciu całorocznym. Podkreślano potrzebę tworzenia wspólnej marki, produktów turystycznych, które będą przyciągać zwiedzających do miasta. Obecnie gmina Pszczyna charakteryzuje się turystyką jednodniową, sezonową. Brak jest odpowiedniej bazy

⁴ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pszczyna, 2024.

noclegowej, która umożliwiłaby turystom skorzystanie z noclegu i pozostanie w mieście na dłużej.⁵

Zdjęcie 2. Widok na centrum Pszczyny

Źródło: Urząd Miejski w Pszczynie, fot. O. Piecuch

⁵ Na podstawie: Badania jakościowe – indywidualne wywiady pogłębione przeprowadzone z ekspertami.

2.3.Sfera środowiskowa

Walory przyrodnicze

Na obszarze rewitalizacji znajduje się zabytkowy Park Pszczyński, zajmujący 156 ha powierzchni i dno płytkiej doliny rzeki Pszczynki. Składa się z trzech różniących się od siebie części. Główna, środkowa część to właściwy Park Zamkowy, od wschodu sąsiaduje z nim znacznie mniejszy, ciągnący się wzdłuż Pszczynki Park Dworcowy, a od zachodu Park Zwierzyniec lub tzw. Dzika Promenada - duże tereny leśno-parkowe, które powstały po osuszeniu w 1792 r. wielkiego Stawu Miejskiego.

Obecnie część Dzikiej Promenady zajmuje Pokazowa Zagroda Żubrów oraz pole golfowe. W zagrodzie o pow. około 10 ha obok żubrów można zobaczyć muflony, jelenie, danielle, sarny oraz kilka gatunków ptaków. W budynku edukacyjnym można zapoznać się z fauną i florą Polski.

Zdjęcie 3. Widok Zabytkowego Parku w Pszczynie

Źródło: Urząd Miejski w Pszczynie, fot. O. Piecuch

Około 2-hektarowy fragment Parku Dworcowego zajmuje skansen „Zagroda Wsi Pszczyńskiej”, który powstał w latach 70. ubiegłego wieku. Zgromadzono w nim najcenniejsze zabytki

drewnianej architektury ludowej, pochodzące z okolicznych wsi. Przeniesione zabudowania reprezentują niemal wszystkie typy budynków wiejskich, które powstały w XVIII-XIX wieku, we wnętrzach zaś zobaczyć można autentyczne, charakterystyczne dla regionu pszczyńskiego wyposażenie.

Zdjęcie 4. Widok na Muzeum Zamkowe z Parku

Źródło: Urząd Miejski w Pszczynie, fot. O. Piecuch

Park Zamkowy jest nierozdzielnie związany z rezydencją książąt pszczyńskich. Rozciąga się na przestrzeni 48 ha, wzdłuż rzeki Pszczynki i uważany jest za najpiękniejszy na Śląsku. Początki parku w Pszczynie sięgają połowy XVI wieku, zaś obecny kształt parku krajobrazowego typu

angielskiego pochodzi z II połowy XIX wieku. Na terenie parku, wśród rozlewisk rzeki oraz bogatego starodrzewu i malowniczych skupisk krzewów, wkomponowano zabytkowe obiekty małej architektury, m.in. dwór „Ludwikówkę”, pawilon herbaciany na wyspie, bramę chińską, piwnicę lodową, kapliczki i mosty łukowe. Znajdują się tam również groby książęce Anhaltów (w północnej części parku) oraz Hochbergów (w części zachodniej).

W Parku Zamkowym rośnie wiele cennych i okazałych drzew, w tym drzewa pomnikowe. Skład drzewostanu ukształtowany został w dużej mierze na drodze sztucznych nasadzeń i odznacza się znacznym zróżnicowaniem. Nieco inny jest charakter pobliskiego parku Dzika Promenada, który stopniowo w kierunku zachodnim przechodzi w tereny o charakterze bardziej leśnym. Są tu liczne dęby szypułkowe, kasztanowce, cisy, sosny wejmutki, lipy drobnolistne, jesiony wyniosłe, buki zwyczajne i czerwone, graby, wiązy, klony, świerki srebrzyste, wierzyby i tulipanowce. Wśród krzewów odnaleźć można okazy różaneczników (rododendronów) oraz azalie.

Pod względem chronionych gatunków roślin szczególnie dobrze zbadany jest Park Zamkowy, gdzie znajdują się stanowiska chronionego częściowo czosnku niedźwiedziego *Allium ursinum*, a także podejmowano próby reintrodukcji kotewki orzecha wodnego *Trapa natans*.⁶

Na obszarze rewitalizacji widoczny jest duży ruch pojazdów, który negatywnie wpływa na jakość powietrza, a także generuje hałas uciążliwy dla mieszkańców. Wynika to z przebiegu ważnych tras tranzytowych, a także lokalizacji funkcji usługowych, w tym turystycznej.⁷

Dolina rzeki Pszczynki stanowi korytarz ekologiczny dla ryb i korytarz spójności. Rozwój obszaru powinien być ukierunkowany na ochronę walorów przyrodniczych obszarów cennych przyrodniczo.

Zagrożenie powodziowe

Na obszarze rewitalizacji w Pszczynie występuje obszar szczególnego zagrożenia powodzią. Związane jest ono z rzeką Pszczynką. Główne działania winny koncentrować się na podnoszeniu stopnia bezpieczeństwa przeciwpowodziowego poprzez optymalne zagospodarowanie terenów, których rozwój powinien być podporządkowany zachowaniu równowagi pomiędzy potrzebą ochrony środowiska przyrodniczego, działaniami na rzecz przeciwdziałania zagrożeniu powodziowemu a wykorzystaniem gospodarczym.

⁶ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pszczyna, 2024

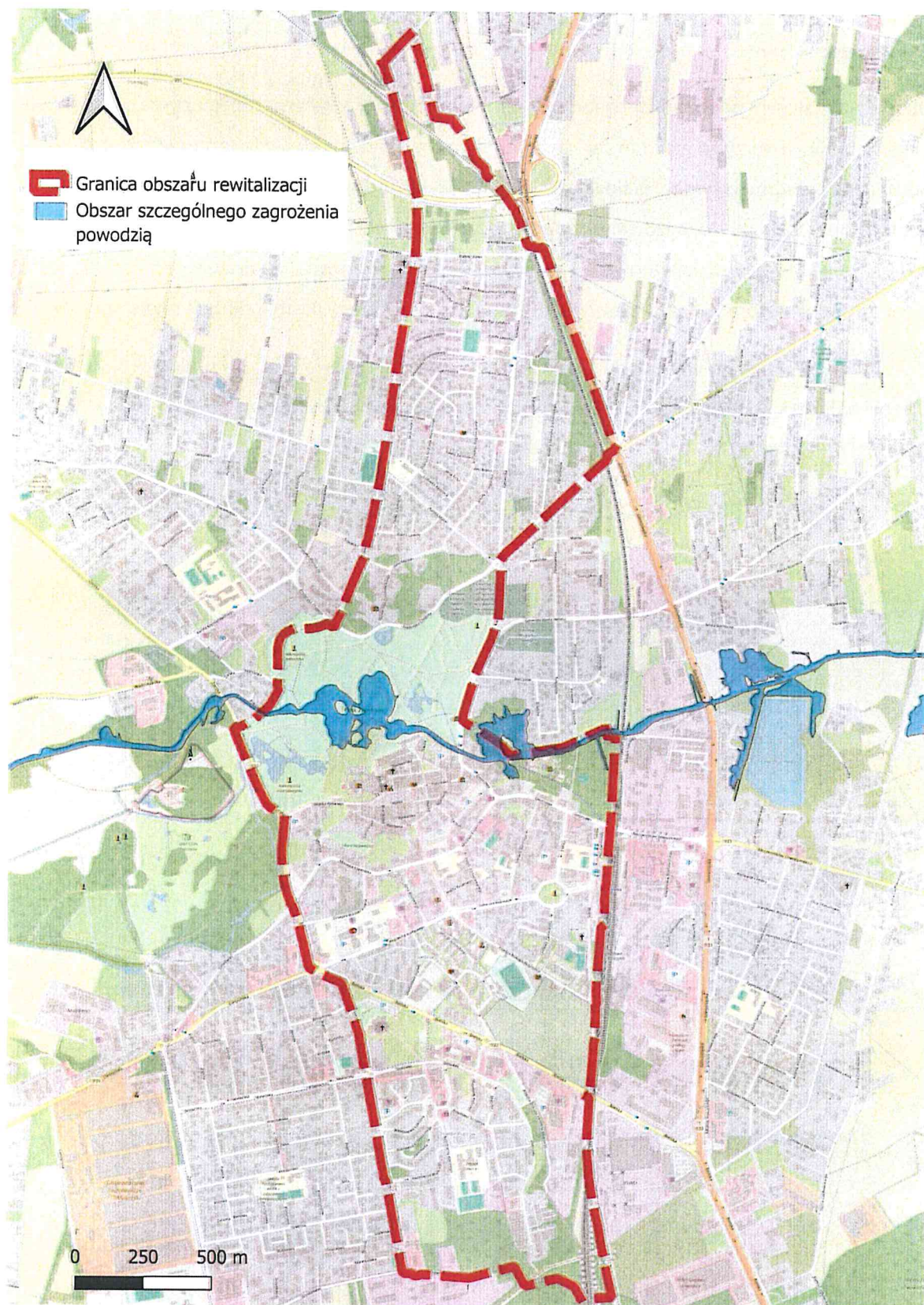
⁷ Na podstawie: Badania jakościowe – indywidualne wywiady pogłębione przeprowadzone z ekspertami.

Tereny znajdujące się na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią podlegają określonemu zagospodarowaniu, gdzie zgodnie z art. 166 pkt. 10 ustawy Prawo wodne, planowane zagospodarowanie nie może naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym czy stanowić zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi czy środowiska oraz utrudniać zarządzania ryzykiem powodziowym,

Na terenach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy wynikające z art. 77 ustawy z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo wodne, obejmujące: gromadzenie ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenie przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowanie oraz lokalizowanie nowych cmentarzy,

W przypadku lokalizowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią m. in. nowych obiektów budowlanych oraz gromadzenia ścieków, niezbędne jest uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego zgodnie z art. 390 ust. 1 ustawy Prawo wodne.

Mapa 2. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią na obszarze rewitalizacji w Pszczynie

Źródło: opracowanie własne

2.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Układ przestrzenny

Obszar rewitalizacji pełni funkcje usługowo-administracyjne, w tym reprezentacyjne oraz funkcje mieszkaniowe. Tworzy go głównie zwarta zabudowa wielorodzinna oraz jednorodzinna. Obszar rewitalizacji obejmuje swoim zasięgiem m. in. Rynek, który stanowi centrum miasta. Na obszarze rewitalizacji zlokalizowane są budynki użyteczności publicznej m.in. Urząd Miejski w Pszczynie i Starostwo Powiatowe w Pszczynie. Na obszarze rewitalizacji zlokalizowane są również tereny zielone, tj. zabytkowy Park Pszczyński oraz tereny, które pełnią funkcje sportowo-rekreacyjne.

Zdjęcie 5. Rynek w Pszczynie

Źródło: Urząd Miejski w Pszczynie, fot. O. Piecuch

Na obszarze rewitalizacji mieszkańcy i liderzy wskazują na deficyty funkcjonalne. Konieczna jest między innymi rozbudowa lub poprawa dostępu do infrastruktury czasu wolnego (placów zabaw, boisk, tras rowerowych, stref odpoczynku, ławek itp.). Mankamentem jest niska estetyka przestrzeni. Związane jest to przede wszystkim ze złym stanem technicznym kamienic, w tym elewacji budynków, nieporządkiem w obrębie ulic, zbyt małą liczbą koszy na śmieci, co skutkuje zaśmieceniem.⁸

Istotnym z perspektywy mieszkańców problemem jest duża liczba samochodów wjeżdżających do centrum Pszczyny okresie wiosenno-letnim. Brakuje przy tym wystarczającej liczby miejsc parkingowych.

Dziedzictwo kulturowe

Obszar rewitalizacji cechuje się nagromadzeniem zabytków. Niemal połowa wszystkich zabytków w gminie zlokalizowanych jest na obszarze rewitalizacji. Co trzeci z nich jest w złym stanie technicznym.

Tabela 10. Budynki zabytkowe w złym stanie technicznym w 2024 roku

Obszar	Liczba budynków zabytkowych ogółem	Liczba budynków zabytkowych w złym stanie technicznym
Gmina Pszczyna	544	179
Obszar rewitalizacji	270	80

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Pszczynie

Do ważniejszych zabytków i atrakcji turystycznych mieszczących się na obszarze rewitalizacji zalicza się Rynek. Stare miasto obejmujące swoim zasięgiem Rynek w Pszczynie zachowało tradycyjny, średniowieczny układ przestrzenny. Centrum Starego Miasta stanowi rozległy rynek, jeden z największych i najpiękniejszych w południowej Polsce. Otaczają go starannie odrestaurowane kamieniczki z XVIII i XIX wieku. Granice średniowiecznego układu przestrzennego określają ulice Warowna, Piwowarska i Basztowa.

Z zabytkowej zabudowy Rynku wyróżnić należy: budynek "Warty" z Bramą Wybrańców, Ratusz, kościoły - katolicki i ewangelicki, budynek dawnej winiarni, tzw. „Frykówkę”.

⁸ Na podstawie: Sondaż uliczny przeprowadzony w dniach 24-27.05.2024r. wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji [N=306].

Na szczególną uwagę zasługuje ulica Piastowska, jedna z kilku ulic doprowadzających do rynku oraz kiedyś główna handlowa ulica miasta, przy której stoi szereg zabytkowych kamieniczek pochodzących jeszcze z XVIII w.

Neorenesansowy ratusz usytuowany w północnej pierzei rynku, przylega do budynku kościoła ewangelickiego. Mieści się tutaj siedziba władz miejskich Pszczyny. Jest to jeden z najstarszych budynków w mieście.

Tabela 11. Ratusz w Pszczynie

Źródło: Urząd Miejski w Pszczynie, fot. O. Piecuch

Kościół parafialny pw. Wszystkich Świętych wzmiankowany był już w 1326 roku. Z wystroju i wyposażenia wnętrza na uwagę zasługują: późnorenesansowy portal do kaplicy św. Teresy z piękną kutą kratą (XVII w.), późnobarokowy chór muzyczny (XVIII w.) z organami ufundowanymi przez Józefa Zborowskiego ze Zborowa, ołtarz główny późnobarokowy (XVIII w.) z wysokiej klasy rzeźbami świętych Piotra i Pawła, aniołów oraz obrazem św. Trójcy, dwa ołtarze boczne o cechach późnobarokowych, witraże (1893).

Muzeum Zamkowe mieści się w obronnym niegdyś zamku, przekształconym później w reprezentacyjną, trójskrzydłową rezydencję. Pierwszy zamek w Pszczynie - jak podaje Henryk Schaeffer, XIX-wieczny ksiądz, archiwariusz i kronikarz pszczyński - został najprawdopodobniej wzniesiony w XI lub XII wieku przez książąt piastowskich.

Zdjęcie 6. Muzeum Zamkowe w Pszczynie

Źródło: Urząd Miejski w Pszczynie, fot. O. Piecuch

Muzeum Prasy Śląskiej to jedyne tego typu muzeum w Polsce. Położone jest w odległości 200 m od pszczyńskiego rynku i 300 metrów od skansenu, przy ulicy Piastowskiej 26 - głównym deptaku miasta, w zabytkowej kamieniczce z przełomu XVIII/XIX wieku. Muzeum znajduje się na oznakowanym Szlaku Zabytków Techniki i jest jednym z ponad trzydziestu obiektów na jego trasie.⁹

⁹ <http://www.muzeumprasy.pl/>, dostęp: 26.06.2024r.

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna

Na obszarze rewitalizacji znajduje się część gminnej i powiatowej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Zlokalizowany jest tu Powiatowy Ośrodek Sportu i Rekreacji (ul. Zamenhofska 5), do którego należą następujące obiekty sportowe:

- Hala Sportowa – największy obiekt sportowy w Pszczynie,
- Sala fitness – sala fitness/antresola, która została przystosowana do prowadzenia zajęć fitness, zajęć ruchowych, a także gry w tenisa stołowego,
- Boisko „Orlik” – składające się z boiska piłkarskiego ze sztuczną murawą oraz wielofunkcyjnego boiska z nawierzchnią poliuretanową,
- Boiska piaskowe – trzy boiska, które przystosowane są do gry w siatkówkę plażową oraz do piłki nożnej,
- Siłownia zewnętrzna – na obszarze siłowni znajdują się wielorakie stanowiska m.in. biegacz, wioślarz, wyciąg górny czy krzesło do wyciskania.

Zdjęcie 7. Boisko „Orlik”

Źródło: <https://posir.pszczyna.pl>, dostęp: 24.06.2024r.

W granicach obszaru rewitalizacji mieści się Miejski Ośrodek Rekreacji i Sportu (ul. Basztowa 4), do którego należą następujące obiekty sportowe: Stadion Miejski, Ośrodek Sportów Wodnych, Hala Sportowa, Lodowisko (sezonowe).

W opinii mieszkańców, którzy brali udział w sondażu ulicznym infrastruktura czasu wolnego jest niewystarczająco rozwinięta w stosunku do ich potrzeb lub oczekiwań. Braki w zakresie infrastruktury czasu wolnego były najczęściej wymienianym podczas badania ilościowego problemem.¹⁰

Dostępność

Na obszarze rewitalizacji znajdują się budynki publiczne, które wymagają dostosowania dla osób ze szczególnymi potrzebami. Kwestie dostępności dotyczą przy tym szerszego pojęcia. Z uwagi na rosnącą liczbę osób starszych i dużą liczbę osób niepełnosprawnych, liderzy podkreślają potrzebę rozwijania i kształtowania oferty usług publicznych, które lepiej będą odpowiadać na potrzeby społeczne. Przykładem jest dostęp do aktywności kulturalnej, czy też uczestnictwo w imprezach, które zlokalizowane są w centralnej części obszaru rewitalizacji. Dla osób, które mają problem z poruszaniem się barierą uczestnictwa jest brak środków komunikacji publicznej, deficyt ławek i innych rozwiązań w przestrzeni publicznej, które ułatwiają poruszanie.

Infrastruktura techniczno-sanitarna

Do kwestii problemowych na obszarze rewitalizacji zaliczyć należy stan kanalizacji deszczowej oraz brak sieci ciepłowniczej na osiedlach: Stare Miasto oraz Powstańców Śląskich. Według danych Przedsiębiorstwa Inżynierii Komunalnej w Pszczynie (PIK) na terenie osiedli Stare Miasto, Śródmieście, Siedlice, Piastów, Powstańców Śląskich przeważają sieci wodociągowe wykonane z polietylenu, które zostały wymienione w dużej mierze dzięki realizacji projektu pn. „Gospodarka wodno-ściekowa w Pszczynie – etap I”, finansowanego z Funduszu Spójności, realizowanego w latach 2004-2009, oraz z rur PVC. Mieszkańcy obszaru objętego Gminnym Programem Rewitalizacji zasilani są w wodę z ujęć Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. oraz z podziemnego ujęcia wody WZD Sp. z o.o.

¹⁰ Na podstawie: Badania jakościowe – indywidualne wywiady pogłębione przeprowadzone z ekspertami oraz Sondaż uliczny przeprowadzony w dniach 24-27.05.2024r. wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji [N=306].

Obszar rewitalizacji określony położony jest w granicach Aglomeracji Pszczyna, ujętej w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Na całym obszarze rewitalizacji funkcjonuje system zbiorowego odprowadzenia ścieków. Ścieki z przedmiotowej aglomeracji odprowadzane są do mechaniczno-biologicznej Oczyszczalni Ścieków „Pszczyna”, położonej w Jankowicach.

Łączna długość sieci kanalizacji sanitarnej w aglomeracji wynosi 149,7 km. Kanalizacja sanitarna wybudowana została w latach 2004-2009 i jej stan techniczny jest dobry. Z całego obszaru aglomeracji, jedynie w części osiedla Stare Miasto, funkcjonuje kanalizacja ogólnospławna o łącznej długości 1,7 km. Funkcjonowanie istniejącej kanalizacji ogólnospławnej na terenie Starego Miasta generuje dodatkowe koszty oczyszczania ścieków oraz obniża skuteczność systemu oczyszczania ścieków. Konieczna jest budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz modernizacja istniejącej kanalizacji ogólnospławnej, w celu przejęcia przez nią funkcji kanalizacji deszczowej. Istniejąca kanalizacja deszczowa, pełniąca przez lata funkcję kanalizacji ogólnospławnej, z uwagi na zły stan techniczny, wymaga gruntownego remontu bądź częściowej wymiany, zarówno na terenie Starego Miasta, jak i w pozostałej części obszaru rewitalizacji.

Aktualna łączna długość eksploatowanych przez PIK sieci ciepłowniczych na terenie miasta Pszczyny (na terenie osiedli: Śródmieście, Siedlice, Piastów) to 7 834 [mb], w tym:

- Osiedle Śródmieście i Siedlice: 5 511 [mb],
- Osiedle Piastów: 2 323 [mb],
- na terenie osiedli: Stare Miasto i Powstańców Śląskich, PIK Sp. z o.o. nie posiada i nie eksploatuje sieci ciepłowniczych.

2.5 Sfera techniczna

Infrastruktura drogowa

Na obszarze rewitalizacji diagnozuje się deficyty w zakresie stanu infrastruktury drogowej. Oprócz złego stanu technicznego dróg, diagnozuje się potrzebę poprawy stanu technicznego chodników, parkingów, uzupełnienie oświetlenia ulicznego.¹¹

W tabeli nr 9 zawarto dane Urzędu Miejskiego w Pszczynie na temat tych dróg, których stan określono jako zły/niezadawalający.

Tabela 12. Drogi w złym/niezadawalającym stanie technicznym na obszarze rewitalizacji

Obszar	Drogi w złym/niezadawalającym stanie
Osiedle Stare Miasto	Ulica Wojska Polskiego
Osiedle Śródmieście	Ulice: Batorego, Józefa Brudnego (wcześniej Gwardii Ludowej), Antesa, Zamenhofs
Osiedle Piastów	Ulice: B. Krzywoustego, K. Wielkiego
Osiedle Powstańców Śląskich	Ulice: Bielasa, Łowiecka

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Pszczynie

Obszar rewitalizacji jest dobrze skomunikowany z innymi rejonami gminy oraz ponadlokalnie. Znajduje się tutaj Powiatowe Centrum Przesiadkowe (ul. Sokoła), skąd kursują wszystkie linie autobusowe Pszczyńskiej Komunikacji Gminnej. Linie autobusowe kursują na następujących trasach:

- A Pszczyna - Studzionka – Pszczyna przez Łąkę, Wisłę Wielką, Wisłę Małą,
- B Pszczyna⁴ - Studzienice przez Jankowice,
- C Pszczyna - Ćwiklice przez Rudottowice,
- D1 Pszczyna - Czarków - Piasek - Pszczyna,
- D2 Pszczyna - Piasek - Czarków – Pszczyna,
- F1 Pszczyna – Pszczyna,
- F2 Pszczyna – Pszczyna.

Coraz istotniejsze znaczenie na terenie gminy pełni komunikacja rowerowa. Ogólna długość ścieżek rowerowych w całej gminie Pszczyna wynosi 75 km. Na obszarze rewitalizacji ich

¹¹ Na podstawie: Sondaż uliczny przeprowadzony w dniach 24-27.05.2024r. wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji [N=306].

długość wynosi 5,33 km. Trasy rowerowe przebiegają przez następujące ulice na obszarze rewitalizacji: Łowiecka, K. Miarki, Katowicka, Park Dworcowy, Kościuszki, od ul. Dobrawy do ul. Bogedaina, Dobrawy, Korfanteo, Jagiełły, Sokoła.

Na terenie gminy Pszczyna funkcjonuje Pszczyński Rower Miejski, jego stacje zlokalizowane są również na obszarze rewitalizacji: na osiedlach: Powstańców Śląskich, Piastów, Śródmieście.

Mieszkaniowe zasoby komunalne

Na obszarze rewitalizacji znajdują się 34 budynki komunalne, co stanowi 59% wszystkich budynków komunalnych w gminie Pszczyna. Spośród nich 2 są w złym stanie technicznym. Zlokalizowane są przy ulicy: Wojska Polskiego 1 oraz Bednarskiej 21.

Wg danych Urzędu Miejskiego w Pszczynie z 2024 r. na obszarze rewitalizacji zlokalizowane są budynki, które są ogrzewane piecami węglowymi. W całej gminie Pszczyna jest ich 78, natomiast na obszarze rewitalizacji znajduje się niemal połowa z nich (38 budynków).

2.6. Analiza problemów, potencjałów i potrzeb rewitalizacyjnych

ROZDZIAŁ STANOWI SYNTĘZĘ DIAGNOZY OBSZARU REALIZACJI INNEGO INSTRUMENTU TERYTORIALNEGO (IIT) – ZGODNIE Z ZAŁOŻENIAMI USTAWY Z DNIA 28 KWIETNIA 2022 R. O ZASADACH REALIZACJI ZADAŃ FINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W PERSPEKTYWIE FINANSOWEJ 2021–2027. ZAWIERA ANALIZĘ PROBLEMÓW, POTRZEB I POTENCJAŁÓW ROZWOJOWYCH, W TYM WZAJEMNYCH POWIĄZAŃ GOSPODARCZYCH, SPOŁECZNYCH I ŚRODOWISKOWYCH.

Zgodnie z ustawą z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. 2022 poz. 1079) gminny program rewitalizacji należy zaliczyć do tzw. innych instrumentów terytorialnych, które są narzędziem rozwoju terytorialnego. W tym kontekście konieczne jest przedstawienie syntezy wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych.

Główne założenia wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych

Kontekst powiązań gospodarczych

W wymiarze gospodarczym potrzeby rewitalizacyjne obejmują wzmocnienie atrakcyjności przestrzeni obszarów rewitalizacji dla działalności gospodarczych, w szczególności poprzez estetyzację przestrzeni, nadanie im nowych funkcji, wzrost znaczenia rozwiązań opartych na zrównoważonej mobilności (m. in. rozwój dróg rowerowych), poprawę funkcjonalności i estetyki pod kątem - istotnej na tym obszarze - funkcji turystycznej. Potrzeby rozwoju gospodarczego korespondują z wymiarem przestrzenno-funkcjonalnym.

Kontekst rozwoju gospodarczego powiązany jest istotnie z potencjałem usługowo-rekreacyjnym, w szczególności centralnej części obszaru rewitalizacji (Stare Miasto), gdzie lokują się usługi, bazujące na funkcji turystycznej. Kontekst rozwoju gospodarczego jest ponadto powiązany z atrakcyjnością funkcji mieszkaniowej. Przyciąganie nowych mieszkańców, np. poprzez poprawę jakości życia, wpłynąć będzie na wzrost popytu na ofertę usługową i handlową, która zlokalizowana jest na obszarze rewitalizacji.

W sferze gospodarczej szczególną uwagę należy zwrócić na następujące kwestie:

- Obszar rewitalizacji posiada duży potencjał turystyczny. Rozwój funkcji turystycznej w istotnym zakresie determinował wysiłki inwestycyjne i działania organizacyjne Gminy na obszarze rewitalizacji. W obszarze Starego Miasta zestandaryzowano m. in. kolorystykę i formę szyldów, wykonanie kawiarenek i ogródków dla turystów. Organizowanych jest dużo imprez i aktywności, w szczególności w okresie letnim, które przyciągają turystów.
- Na obszarze rewitalizacji nie wykorzystuje się optymalnie potencjału turystycznego. Działania rewitalizacyjne skupiły się na głównych ulicach. Konieczna jest poprawa estetyki ulic przyległych do Rynku (remonty elewacji, dachów, ocieplenia budynków, wymiana stolarki okiennej). Umożliwi to rozwój szerszej oferty turystycznej i poprawę wizerunku Pszczyny.
- Wzmocnienie potencjału turystycznego i atrakcyjności gospodarczej możliwe jest w oparciu o dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze Pszczyny, np. ideę marki „Miasto Artystów”, rozwój sieci dróg rowerowych, wspierających aktywny wypoczynek. Działania dot. wykorzystania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego należałoby poszerzyć o pozostałe parki (m.in. Park Dworcowy ze skansenem), które są wykorzystywane w mniejszym stopniu. Istotny potencjał do wykorzystania do rozwoju funkcji usługowej ma dzielnica XIX-wieczna Starego Miasta.
- Problemem obszaru rewitalizacji jest przeciążenie tkanki miejskiej poprzez ruch samochodów w okresie wiosenno – letnim. Wpływa to na jakość życia, a także na wizerunek miasta jako miejsca dobrze zorganizowanego pod kątem obsługi turystycznej.
- Sezonowość turystyki w Pszczynie to istotne wyzwanie dla przedsiębiorców. W sezonie letnim branża turystyczna musi zapracować na cały rok.
- Oferta turystyczna powinna być mocniej oparta o sieciowość, tj. uwzględniać m.in. sąsiadujące miasta (np. Tychy i Bielsko-Białą). Dotyczy to również rozszerzenia oferty jednodniowej na turystykę weekendową, która także może się odbyć w oparciu o ofertę tych miast.
- Pomimo dobrego dostępu do usług i handlu na obszarze rewitalizacji widoczny jest zanik działalności gospodarczych. Na obszarze rewitalizacji widoczne są puste lokale. Aktywność gospodarcza zanikła m. in. na ulicy Piastowskiej, która tętniła kiedyś życiem. Była to ulica handlowa, gdzie chętnie robiono zakupy. Aktualnie należy poszukać nowej funkcji dla tej ulicy.

- Niepokojący jest odpływ młodych mieszkańców, którzy nie widzą szans na rozwój w Pszczynie.

Kontekst powiązań społecznych

Zwiększenie dostępności do obiektów i oferty aktywności społecznej w znacznym zakresie powiązane jest z wymiarem funkcjonalno-przestrzennym, jak też jakością usług oraz jakością oferty mieszkaniowej. Mieszkańcy oczekują między innymi kontynuowania i rozwijania działań związanych z kształtowaniem oferty czasu wolnego, w tym opartego na kontakcie z przyrodą (tereny zielone). Zakłada się realizację komplementarnych działań z zakresu pomocy społecznej oraz poprawy warunków mieszkaniowych. Istotnym zagadnieniem w kontekście jakości życia na obszarze rewitalizacji jest pogodzenie funkcji turystycznej i mieszkaniowej. Ten aspekt jest szczególnie ważny dla mieszkańców centralnej części obszaru rewitalizacji.

W sferze społecznej szczególną uwagę należy zwrócić na następujące kwestie:

- zmiany demograficzne w istotnym zakresie wpływać będą na jakość życia i pomoc społeczną (zmiana modelu rodziny, problemy zdrowotne, samotność),
- na obszarze rewitalizacji występuje wykluczenie społeczne osób starszych, w szczególności wśród osób, do których trudno dotrzeć (w tym wykluczenie cyfrowe),
- na obszarze rewitalizacji istnieje potrzeba realizacji działań integracji międzypokoleniowej, a działania z zakresu pomocy społecznej powinny być realizowane bliżej mieszkańców,
- w coraz większej skali widoczne są problemy wśród dzieci i młodzieży, identyfikuje się potrzebę realizacji działań z zakresu edukacji włączającej,
- zanikają więzi społeczne (np. w obrębie osiedli),
- widoczne jest zjawisko alkoholizmu, które obserwowane jest również w przestrzeni publicznej.

W sferze funkcjonalno-przestrzennej należy zwrócić uwagę na następujące kwestie:

- Pszczyńskie Centrum Kultury jest istotnym moderatorem aktywności społecznej, otrzymało nową siedzibę (bardzo nowoczesny budynek). Ponadto funkcjonują tu inne ważne instytucje, w tym Muzeum Zamkowe w Pszczynie, aktywne są organizacje pozarządowe. Przekłada się to na dużą liczbę imprez i przedsięwzięć. Aktywność kulturalna jest zdecydowanie wyższa w okresie wiosennym i letnim,

- atutem obszaru rewitalizacji jest obecność historycznej zabudowy, pałacu, parków, starówki, Skansenu, Zagrody Żubrów, w tym Muzeum Zamkowego, Muzeum Prasy Śląskiej, Muzeum Militarnych Dziejów Śląska,
- funkcja turystyczna w wybranych aspektach negatywnie wpływa na jakość życia, nadmierny ruch, hałas, imprezy w centrum stanowią znaczną uciążliwość dla mieszkańców,
- na obszarze rewitalizacji zlokalizowane są niewykorzystane obiekty infrastruktury, które można przeznaczyć na wybrane funkcje społeczne, np. na działania fundacji i stowarzyszeń (przy ulicy Wojska Polskiego nr 1 i 3, gdzie planowane jest utworzenie Muzeum Miejskiego). Ponadto możliwe jest rozwinięcie nowych funkcji ulic wokół Rynku, tj. Piastowskiej, Piwowskiej i Warownej, które opasają rynek i mogły by też pełnić funkcję spacerową/ gastronomiczną/ kulturalną,
- na obszarze rewitalizacji występuje koncentracja lokali socjalnych w jednej lokalizacji, co w istotny sposób utrudnia realizację działań ukierunkowanych na integrację i włączenie społeczne. Identyfikuje się ponadto potrzebę budowy nowych budynków komunalnych,
- obszar rewitalizacji charakteryzuje się dobrą dostępnością komunikacyjną. Udało się utworzyć centrum przesiadkowe przy dworcu PKP. W planach jest rozbudowa sieci ścieżek rowerowych wewnątrz przestrzeni miejskiej, które łączyć się będą z innymi obszarami gminy i powiatu.

W sferze technicznej należy zwrócić uwagę na następujące kwestie:

- identyfikuje się pilną potrzebę poprawy stanu technicznego obiektów komunalnych i prywatnych, w tym potrzebę poprawy estetyki kamienic, konieczność termomodernizacji, odnowienia dachów, montażu OZE, w tym w ulicach otaczających Rynek. Brakuje przy tym środków na remonty kamienic. Historyczny układ urbanistyczny to istotny potencjał przestrzenny, który należy wzmacniać i zachować.

Kontekst powiązań środowiskowych

Kluczowe potrzeby rewitalizacyjne w wymiarze środowiskowym związane są ze zwiększeniem potencjału przestrzeni obszaru rewitalizacji do utrzymania bioróżnorodności oraz odporności na kryzys klimatyczny, między innymi poprzez zwiększenie zdolności do zatrzymywania wody, rozwój zieleni. Na obszarze rewitalizacji tereny zieleni zajmują dużą część powierzchni, pełnią

przy tym funkcje społeczne i są elementem układu przestrzennego kształtującym atrakcyjność turystyczną.

Kwestie dostępności do zieleni miejskiej, jak też bioróżnorodność przyrodnicza w ekosystemie miejskim, w istotnym zakresie kształtują jakość funkcji mieszkaniowej, w tym wpływają na aktywność społeczną, np. poprzez możliwość korzystania z terenów zielonych, aktywność sportową, czy też dostępność wybranych przestrzeni i usług. Nie są również bez znaczenia dla funkcji gospodarczej, w szczególności opartej na usługach. Zarówno jakość i dostępność terenów zielonych oraz mobilność, wpływają na atrakcyjność i łatwość korzystania z przestrzeni obszaru rewitalizacji.

W sferze środowiskowej szczególną uwagę należy zwrócić na następujące kwestie:

- ruch pojazdów w centrum Pszczyny negatywnie wpływa na jakość życia mieszkańców,
- identyfikuje się potrzebę poprawy dostępności i jakości zieleni miejskiej, konieczna jest jej odnowa i zadbanie o nią,
- identyfikuje się potrzebę ograniczenia niskiej emisji, w szczególności w zabudowie jednorodzinnej.

Tabela 13. Problemy, potencjały i potrzeby rewitalizacyjne obszaru rewitalizacji

Sfera	Zdiagnozowane problemy
Sfera społeczna	• Odptyw mieszkańców z obszaru rewitalizacji, przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku senioralnym, co wpływa niekorzystnie na spójność społeczną. • Wysoki udział osób korzystających z pomocy społecznej, w odniesieniu do problemów wynikających ze stanu zdrowia i wieku. • Widoczne w przestrzeni publicznej problemy i zachowania związane z alkoholizmem.
Sfera gospodarcza	• Spadek liczby podmiotów gospodarczych, prowadzących działalność na obszarze rewitalizacji, w tym zanik funkcji handlowej wybranych przestrzeni obszaru rewitalizacji. • Sezonowość funkcji turystycznej.
Sfera środowiskowa	• Niedostateczna jakość powietrza spowodowana w głównej mierze przez niską emisję (emisja pyłów i szkodliwych gazów z palenisk indywidualnych). • Duże obciążenie komunikacyjne, którego skutkiem jest hałas i zanieczyszczenie powietrza.
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	• Niedostosowanie obiektów użyteczności publicznej do osób ze szczególnymi potrzebami.

	• Nagromadzenie zabytków w złym lub średnim stanie technicznym. • Niefunkcjonalne rozwiązania komunikacyjne, która wynikają z funkcji turystycznej generującej duży ruch komunikacyjny.
Sfera techniczna	• Występowanie dużej liczby budynków komunalnych i prywatnych, które wymagają modernizacji i remontów. • Niedostateczny stan dróg, chodników, brak w pełni rozwiniętej sieci dróg dla rowerów. • Deficyty w zakresie stanu technicznego kanalizacji sanitarnej w przestrzeni Starego Miasta. • Niepełny rozwój infrastruktury sieci ciepłowniczej.

Tabela 14. Potencjały obszaru rewitalizacji

Sfera	Potencjały
Sfera społeczna	• Liczne działania podejmowane na rzecz aktywizacji i włączenia społecznego seniorów. • Dobrze rozwinięta infrastruktura i sprawnie działający system pomocy społecznej.
Sfera gospodarcza	• Rozwinięta funkcja turystyczna, bazująca na dużej rozpoznawalności Pszczyny jako destynacji turystycznej. • Dobry dostęp do oferty usługowej i handlowej bezpośrednio na obszarze rewitalizacji. • Dobry dostęp do miejsc pracy, zarówno na obszarze rewitalizacji, jak też poza nim, ze względu na dobre powiązania komunikacyjne z terenami aktywności gospodarczej i duże nasycenie podmiotami gospodarczymi.
Sfera środowiskowa	• Dostęp do terenów zieleni, które stanowią istotny element struktury przestrzennej obszaru rewitalizacji.
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	• Walory kulturowe i estetyczne obszaru śródmiejskiego. • Obecność zabytków o znaczeniu historycznym. • Rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna. • Dobry dostęp do oferty kultury, bogata oferta wydarzeń kulturalnych.
Sfera techniczna	• Dobra dostępność komunikacyjna obszaru rewitalizacji, w tym zlokalizowany na obszarze rewitalizacji węzeł przesiadkowy.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 15. Potrzeby rewitalizacyjne obszaru rewitalizacji

Sfera	Potrzeby rewitalizacyjne
Sfera społeczna	- Rozwijanie i kształtowanie polityki społecznej, w tym polityki senioralnej przez instytucje publiczne, przy wsparciu partnerów społecznych, w szczególności w zakresie wsparcia osób starszych, niesamodzielnych, niepełnosprawnych. - Kompleksowe podejście do rozwiązywania problemów społecznych, w tym integracja pracy socjalnej i działań o charakterze infrastrukturalnym. - Zwiększenie aktywności społecznej w oparciu o zaangażowanie społeczne, liderów lokalnych, organizacje społeczne i inicjatywy publiczne oraz prywatne.
Sfera gospodarcza	- Poprawa funkcjonalności, estetyki i dostępności przestrzeni miejskich, które podnosić będą konkurencyjność usług i handlu na obszarze rewitalizacji. - Wzmocnienie konkurencyjności funkcji turystycznej na obszarze rewitalizacji oraz rozwijanie oferty turystycznej poza sezonem.
Sfera środowiskowa	- Poprawa jakości powietrza atmosferycznego. - Zwiększanie bioróżnorodności środowiska miejskiego i zachowanie terenów zieleni w dobrym stanie. - Przystosowanie przestrzeni obszaru rewitalizacji do skutków kryzysu klimatycznego.
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	- Nadanie nowych funkcji dla obiektów i przestrzeni publicznych, zgodnie z potrzebami lokalnych społeczności. - Zachowanie zasobów materialnych i niematerialnych dziedzictwa kulturowego. - Uporządkowanie polityki parkingowej w celu zmniejszenia obciążenia komunikacyjnego Starego Miasta.
Sfera techniczna	- Poprawa stanu technicznego i estetyki obiektów mieszkalnych, w tym komunalnych i prywatnych, budowa nowych mieszkań komunalnych. - Poprawa stanu technicznego dróg, chodników, rozwój powiązań komunikacyjnych w oparciu o drogi i ścieżki rowerowe.

3. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Wizja przemian rewitalizacyjnych wskazuje pożądany stan i jednocześnie oczekiwane działania, które powinny zostać zrealizowane aby wyprowadzić obszar ze stanu zdegradowanego. Wizja jest swoistym kompromisem pomiędzy oczekiwaniami interesariuszy, w tym mieszkańców co do pozytywnych przemian obszaru rewitalizacji, a zdolnościami finansowymi, organizacyjnymi, technicznymi do ich przeprowadzenia.

Wizja przemian rewitalizacyjnych zdefiniowana została w pięciu sferach, tj. społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

Wizja obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

Obszar rewitalizacji to zintegrowana wspólnota lokalna, posiadająca dobry dostęp do infrastruktury społecznej, umożliwiającej realizację różnych aktywności. To wspólnota lokalna dbająca o środowisko i dziedzictwa kulturowe, kultywująca tradycje. Dumą mieszkańców obszaru rewitalizacji są walory kulturowe i przyrodnicze, skupione w parkach otaczających strefy zurbanizowane. Obszar rewitalizacji charakteryzuje się dobrą kondycją lokalnej przyrody i dobrym stanem środowiska, w szczególności dobrą jakością powietrza. Istotny wpływ na konkurencyjność usług na obszarze rewitalizacji ma turystyka.

Wizja przemian obszaru rewitalizacji w sferze społecznej

Na obszarze rewitalizacji realizowane są działania z zakresu wsparcia społecznego i aktywności społecznej. Gmina i podmioty społeczne wspierają osoby zagrożone ubóstwem, uzależnieniami, w tym osoby starsze.

Lokalne organizacje społeczne oraz gminne instytucje kultury realizują działania dedykowane mieszkańcom z zakresu integracji społecznej. Są to np. warsztaty, zajęcia edukacyjne.

Obszar rewitalizacji stanowi istotne miejsce pod względem możliwości aktywnego spędzania czasu. Poprawiła się jakość i dostępność infrastruktury społecznej oraz zrealizowano działania na rzecz osób zagrożonych marginalizacją.

Obszar rewitalizacji został wzmocniony w zakresie infrastruktury społecznej. Dotyczy to zarówno infrastruktury aktywności społecznej (nowe funkcje dla kilku obiektów), sportowo-rekreacyjnej (hala sportowa, parki), jak też mieszkaniowej (nowe obiekty komunalne).

Wizja przemian obszaru rewitalizacji w sferze gospodarczej

Obszar rewitalizacji jest istotnym miejscem ze względu na kształtowanie oferty turystycznej bazującej na kontakcie z historią, dziedzictwem kulturowym i przyrodą. Zapewnia m. in. obsługę turystyczną, zlokalizowane są tu atrakcje przyciągające turystów. Na obszarze rewitalizacji rozwinęła się infrastruktura turystyczna oraz informacja turystyczna o dziedzictwie przyrodniczym. Wzmocniona została funkcja usługowa, zarówno poprzez stworzenie odpowiedniej infrastruktury dla prowadzenia działalności gospodarczych, jak też poprzez poprawę estetyki i funkcjonalności przestrzennej obszaru rewitalizacji.

Wizja przemian obszaru rewitalizacji w sferze środowiskowej

Na obszarze rewitalizacji udało się rozwiązać kilka istotnych problemów. Przede wszystkim wzmocniono potencjał przyrodniczy parków, zdobyto również wiedzę nt. zasobu przyrodniczego (inventaryzacje przyrodnicze). Prowadzone są tu stałe działania z zakresu edukacji przyrodniczej. Na obszarze rewitalizacji zmniejszono skalę problemu związanego z niską emisją. Duża część wspólnot mieszkaniowych poprawiła standardy budynków mieszkalnych w zakresie termomodernizacji i źródeł ogrzewania.

Wizja przemian obszaru rewitalizacji w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

Na obszarze rewitalizacji poprawił się dostęp do infrastruktury społecznej, w tym rekreacyjnej, sportowej, terenów zielonych. Mieszkańcy w większym stopniu zaczęli dbać o jakość przestrzeni, doceniając walory kulturowe i krajobrazowe. Poprawiła się przy tym funkcjonalność komunikacyjna obszaru rewitalizacji.

Wizja obszaru rewitalizacji w sferze technicznej

Na obszarze rewitalizacji poprawiło się bezpieczeństwo uczestników ruchu komunikacyjnego, w szczególności pieszych. Poprawiono stan techniczny lokalnego układu drogowy, poprawiono oświetlenie uliczne. Zmodernizowano y obiekty infrastruktury społecznej na obszarze rewitalizacji. Powstała nowa zabudowa komunalna oraz poprawiono stan techniczny obiektów mieszkalnych.

4. Cele i kierunki rewitalizacji

Treść rozdziału prezentuje cele rewitalizacji jak też kierunki działań stanowiące ich rozwinięcie, które jednocześnie należy postrzegać jako cele w ramach Innego Instrumentu Terytorialnego (IIT) w polityce spójności Unii Europejskiej, z wykorzystaniem podejścia zintegrowanego. Z uwagi na hierarchiczną strukturę dokumentu – rozwinięciem kierunków działań są przedsięwzięcia rewitalizacyjne, dla których zdefiniowano oczekiwane wskaźniki rezultatu i produktu. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne są powiązane w zakresie finansowania z realizacją właściwego Programu IIT – zgodnie z wymogami wynikającymi z art. 36 ust. 8 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021 – 2027.

Cel 1. Aktywni i zintegrowani mieszkańcy

Cel jest odpowiedzią na koncentrację problemów społecznych na obszarze rewitalizacji. Problemy społeczne, które coraz mocniej generowane są przez zjawiska takie jak starzenie się społeczeństwa, depopulacja, zły stan zdrowia, niepełnosprawność, długotrwała choroba – negatywnie wpływają na spójność społeczną i gospodarczą. Cel obejmować będzie zatem przedsięwzięcia realizowane przez instytucje publiczne oraz organizacje społeczne, które wspierać będą mieszkańców obszaru rewitalizacji zagrożonych trwałą marginalizacją, w tym osób starszych, samotnych, rodzin, dzieci i młodzieży, osób z niepełnosprawnościami.

Realizacja celu opiera się na mocnych stronach obszaru rewitalizacji, w szczególności na potencjale instytucjonalnym, działalności organizacji społecznych. W ramach celu realizowane będą działania na rzecz poprawy standardów dostępności, realizowane jako towarzyszący zakres inwestycji.

Aktywność społeczna generowana będzie poprzez działania o charakterze miękkim i rozwój infrastruktury społecznej, jak też nadanie nowych lub wzmocnienie istniejących funkcji przestrzeni publicznych. Ważną rolę w integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji pełnić będą instytucje kultury, jak też organizacje społeczne, które realizować będą między innymi spotkania, warsztaty, działania edukacyjne na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Kierunki działań:

1. Rozwijanie i kształtowanie polityki społecznej ukierunkowanej na integrację społeczną i przeciwdziałanie dziedziczeniu problemów.

2. Nadanie nowych lub wzmocnienie istniejących funkcji społecznych i kulturalnych bazujących na potencjale istniejących obiektów i przestrzeni publicznych, wpływających na wzrost aktywności społecznej.
3. Rozwój narzędzi wspierających działalność i rozwój organizacji społecznych i liderów społeczności lokalnej.
4. Zwiększenie atrakcyjności i dostępności wydarzeń i inicjatyw realizowanych na obszarze rewitalizacji.

Cel. 2. Wysoka konkurencyjność usług

Cel obejmuje działania dedykowane aktywności gospodarczej. Zakłada się między innymi poprawę jakości i dostępności przestrzeni obszaru rewitalizacji pod kątem rozwoju funkcji gospodarczej. Oznacza to dążenie do estetyzacji przestrzeni, nadania im nowych funkcji, wzrost znaczenia rozwiązań opartych na zrównoważonej mobilności (m. in. rozwój dróg rowerowych), poprawy funkcjonalności i estetyki pod kątem funkcji turystycznej. Potrzeby rozwoju gospodarczego korespondują istotnie z wymiarem przestrzenno-funkcjonalnym. Zakłada się, że wzmocnienie potencjału turystycznego i atrakcyjności gospodarczej możliwe będzie w oparciu o dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze Pszczyny. Ważne przy tym będzie kreowanie rozwiązań, które wspierać będą aktywność gospodarczą poza sezonem.

Kierunki działań:

1. Wspieranie konkurencyjności prowadzenia działalności gospodarczych poprzez inwestycje poprawiające estetykę, funkcjonalność, dostępność.
2. Wspieranie rozwoju całorocznej oferty turystycznej.
3. Zachowanie i wzmocnienie potencjału dziedzictwa kulturowego w kształtowaniu wizerunku obszaru rewitalizacji, w tym zachowanie zasobów materialnych i niematerialnych dziedzictwa kulturowego.

Cel 3. Wysoka jakość życia

Cel integruje działania o charakterze infrastrukturalnym i organizacyjnym, które przyczynią się do podniesienia jakości życia. Przyczyni się do wzmocnienia potencjału funkcji mieszkaniowej, rekreacyjnej, wypoczynkowej. Ważna będzie też poprawa dostępności i jakości usług publicznych. Cel obejmować będzie przedsięwzięcia związane z modernizacją i rozwojem infrastruktury technicznej, skutkujące poprawą funkcjonalności komunikacyjnej na obszarze rewitalizacji. Przyczyni się to do poprawy bezpieczeństwa i komfortu życia. Kluczowym

oczekiwanym efektem będzie wzmocnienie atrakcyjności funkcji mieszkaniowej. Działania rewitalizacyjne obejmować będą zarówno tkankę mieszkaniową, jak też przestrzeni publiczne. Mieszkańcy obszaru rewitalizacji posiadać będą dostęp do terenów zieleni, jak też miejsc rekreacji i sportu. Wzmocnione zostaną funkcje społeczne i kulturalne. Zakłada się rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, jak też wzmocnienie funkcji społecznych takich przestrzeni jak parki. Ważnym aspektem rewitalizacji będzie zachowanie dziedzictwa kulturowego, w tym między innymi ochrona zabytków, miejsc pamięci i tożsamości miasta.

Kierunki działań:

1. Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni mieszkaniowych i publicznych.
2. Poprawa standardów komunalnych i prywatnych zasobów mieszkaniowych.
3. Kształtowanie i rozwijanie zróżnicowanej oferty mieszkaniowej.
4. Poprawa stanu technicznego dróg i chodników oraz rozwój powiązań rowerowych.
5. Zmniejszenie obciążenia komunikacyjnego Starego Miasta poprzez rozwiązania techniczne i organizacyjne.

Cel 4. Dobra jakość środowiska

Jakość życia mieszkańców obszaru rewitalizacji kształtować będzie stan środowiska, jak też spójność i jakość systemu przyrodniczego. Zakłada się realizację działań, które zwiększą odporność na zmiany klimatu. W przestrzeniach publicznych i budynkach użyteczności publicznej realizowane będą inwestycje związane z niebiesko-zieloną infrastrukturą. Towarzyszyć temu będą działania wspierające zachowanie bioróżnorodności. Na obszarze rewitalizacji realizowane będą działania z zakresu termomodernizacji i wykorzystania odnawialnych źródeł energii, przyczyniające się do oszczędności energii i docelowo poprawy jakości środowiska. Zakłada się realizację działań promujących zrównoważoną mobilność, w szczególności w oparciu o komunikację rowerową i ruch pieszego.

Kierunki rewitalizacji:

1. Poprawa jakości i dostępności terenów zielonych, w tym ochrona i zwiększanie bioróżnorodności.
2. Poprawa jakości powietrza i ograniczenie niskiej emisji, w tym poprzez inwestycje wymiany źródeł ciepła, termomodernizacje.
3. Zwiększanie świadomości społecznej na rzecz ochrony środowiska i przyrody.

5. Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych

5.1. Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne stanowią ostatnie ogniwo części postulatywnej programu rewitalizacji. Przedsięwzięcia przypisane zostały do celów rewitalizacji, nawiązując bezpośrednio do oczekiwanych kierunków rewitalizacyjnych.

Ustawa o rewitalizacji wskazuje, że program rewitalizacji powinien zawierać informacje o planowanych działaniach rewitalizacyjnych, w tym:

- **Informacje nt. podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych**, tj. takich, bez których realizacja celów programu rewitalizacji nie będzie możliwa i obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z kryzysowej sytuacji. Na tej liście każde przedsięwzięcie rewitalizacyjne powinno zawierać co najmniej: nazwę i wskazanie podmiotów je realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji, opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania,
- **Charakterystykę innych, uzupełniających rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych**, tj. takich, które ze względu na mniejszą skalę oddziaływania trudno zidentyfikować indywidualnie, a są oczekiwane ze względu na realizację celów programu rewitalizacji.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zaprezentowane zostały w formie kart projektów rewitalizacyjnych, z podziałem na podstawowe i pozostałe. Zgłoszone i planowane do realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjne dotyczą wszystkich celów rewitalizacji, kluczowych dla pełnego i komplementarnego procesu rewitalizacji. Powiązania pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami (projektami) zaprezentowane zostały w rozdziale **7. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych**.

Lista podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych obejmuje projekty o istotnej skali i znaczeniu dla rewitalizacji. Projekty ujęte na tej liście przedstawione zostały w formie kart projektów. Karty zawierają opis odnoszący się do następujących elementów przedsięwzięcia:

- nazwa i wskazanie podmiotów realizujących,
- lokalizacja, wraz z uzasadnieniem realizacji przedsięwzięć poza obszarem rewitalizacji,
- zakres realizowanych zadań,
- prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów i kierunków GPR,
- opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania,
- szacowana wartość, ze wskazaniem źródeł finansowania.

Karty podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Cel 1. Aktywni i zintegrowani mieszkańcy

Numer i tytuł przedsięwzięcia	1. Budowa Centrum Wsparcia i Integracji Społecznej „Więź” wraz z zapleczem szkoleniowo-warsztatowym oraz zapleczem dla wsparcia wytchnieniowego dla opiekunów osób ciężko chorych, niepełnosprawnych, seniorów
Inicjator i podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Hospicjum św. Ojca Pio, będące stowarzyszeniem, organizacją pożytku publicznego i placówką leczniczą
Lokalizacja przedsięwzięcia	Osiedle Piastów, ul. Marii Skłodowskiej-Curie 1A
Opis problemu	Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie dotyczą sfer: społecznej, środowiskowej i funkcjonalno-społecznej. Usługi opiekuńcze i medyczne dla osób niepełnosprawnych (wskaźnik na obszarze rewitalizacji zdecydowanie wyższy niż w pozostałej części gminy: 5,13/1000 osób) i osób w wieku senioralnym (24,14% ogółu mieszkańców). Seniorzy nie mogą liczyć na opiekę swoich dzieci, ponieważ te opuszczają Pszczynę (stwierdzone zjawisko odpływu demograficznego). Obszar rewitalizacji zamieszkuje też znacznie więcej osób z długotrwałą lub ciężką chorobą (5,70/1000 w stosunku do 0,8/1000 w całej gminie).
Opis przedsięwzięcia	Centrum Wsparcia i Integracji Społecznej będzie miejscem aktywizacji, integracji i rozwoju społeczności lokalnej poprzez zaangażowanie wolontariuszy, współpracę z partnerami i elastyczność w dostosowywaniu oferty do zmieniających się potrzeb. Miejsce będzie łączyć w sobie funkcje centrum wolontariatu, inkubatora usług społecznych oraz ośrodka wsparcia dla chorych i ich opiekunów. Głównym celem centrum będzie wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach i grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, poprzez: – rozwój wolontariatu: zapewnienie osobom zainteresowanym aktywnością społeczną na rzecz potrzebujących zaplecza szkoleniowo-warsztatowego i możliwości rozwoju kompetencji w zakresie prawidłowej opieki nad chorym w jego środowisku i niesienia wsparcia opiekunom faktycznym chorych, – wsparcie opiekunów: zapewnienie im zaplecza do edukacji nt. prawidłowej opieki nad chorym oraz dla

	wsparcia wytchnieniowego, dając możliwość odpoczynku i regeneracji sił, – rozwój innowacyjnych usług społecznych: tworzenie i testowanie nowych form wsparcia, które będą odpowiadać na zidentyfikowane potrzeby społeczności lokalnej, – edukację i integrację: prowadzenie różnorodnych, systematycznych działań edukacyjnych wzmacniających opiekę w środowisku lokalnym i rozwijających więzi społeczne, Centrum będzie inkubatorem usług społecznych, skupiając się na: – aktywizacji społecznej i zawodowej (wspólne z beneficjentem opracowywanie planów zawierających cele, zasoby i harmonogram działań zmierzających do (re)integracji zawodowej/społecznej), – warsztatach rozwojowych: podnoszenie kompetencji społecznych, jak budowanie pewności siebie, trening umiejętności interpersonalnych oraz kompetencji w zakresie opieki nad osobami chorymi, wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, – integracji społecznej: tworzeniu i animowaniu grup wsparcia, tworzeniu i animowaniu wolontariatu międzypokoleniowego, organizacji spotkań edukacyjnych i warsztatów twórczych dla osób z różnych grup społecznych. Centrum będzie organizowało wsparcie dla opiekunów i rodzin w zakresie: poradnictwa psychologicznego, poradnictwa informacyjnego nt. form pomocy instytucjonalnej, budowania pozytywnych relacji rodzinnych i sąsiedzkich, organizacji zajęć opiekuńczych dla osób chorych. Centrum będzie prowadzić opiekę wytchnieniową w formie dziennej, ale nie będzie to priorytetowe działanie. Oferta w tym zakresie będzie obejmować opiekę dzienną dla osób starszych i niepełnosprawnych poprzez zapewnienie opieki, pielęgnacji, aktywizacji i rehabilitacji w godzinach dziennych. Centrum będzie współpracować z lokalnymi instytucjami i organizacjami, takimi jak: ośrodki pomocy społecznej, organizacje pozarządowe, szkoły, przedszkola, parafie, ośrodki Podstawowej Opieki Zdrowotnej, firmy i instytucje lokalne. Budynek będzie oferował salę szkoleniową i warsztatową z niezbędnym sprzętem; pomieszczenia do indywidualnych konsultacji i spotkań z beneficjentami oraz bezpieczną
--	---

	przestrzeń do odpoczynku i rekreacji w ramach opieki wytchnieniowej. Projekt architektoniczny siedziby centrum to nowoczesna architektura wraz z ogrodem i atrium, które gwarantują uporządkowanie przestrzenne; ekologiczną i wizualną poprawę otoczenia. Budynek jest wolny od barier architektonicznych. Projekt budynku spełnia wszystkie normy termoizolacyjne, posiada panele solarne do wsparcia systemu C.O., CWU, ogrzewanie gazowe, gruntowy powietrzny wymiennik ciepła, regulację temperatury w poszczególnych pomieszczeniach, źródłem ogrzewania jest gaz, na części dachu zapewniono wymogi nośności na panele fotowoltaiczne. Otoczenie drogowe budynku jest dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
Spójność z celami rewitalizacji	Cel 1. Aktywni i zintegrowani mieszkańcy.
Spójność z kierunkami rewitalizacji	1.1. Rozwijanie i kształtowanie polityki społecznej, ukierunkowanej na integrację społeczną i przeciwdziałanie dziedziczeniu problemów.
Wskaźniki produktu	– Liczba wybudowanych obiektów infrastruktury społecznej na rewitalizowanych obszarach – 1
Wskaźniki rezultatu	– Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury społeczno-edukacyjnej będącej przedmiotem projektu – 100 osób/ rocznie
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Dostępność architektoniczna: – podjazdy, szeroki drzwi i korytarze, dostosowane toalety: zapewnienie swobodnego poruszania się osobom na wózkach dla niepełnosprawnych lub mających trudności z chodzeniem, – miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami w pobliżu wejścia do budynku, – dostosowane ścieżki komunikacyjne: zapewnienie równych i utwardzonych ścieżek w ogrodzie i wokół budynku. Dostępność informacyjna: – strona internetowa - umożliwienie odczytania treści strony internetowej przez programy do syntezy mowy, – stosowanie prostego i zrozumiałego języka w materiałach informacyjnych, – dostosowanie form komunikacji do indywidualnych potrzeb osób z zaburzeniami komunikacji, np. stosowanie piktogramów, tablic komunikacyjnych. Dostępność programowa: – dostosowanie form szkoleń do potrzeb osób z niepełnosprawnościami: np. zapewnienie materiałów

	w wersji drukowanej i elektronicznej, stosowanie różnorodnych metod nauczania, – umożliwienie osobom potrzebującym uczestnictwa w szkoleniach z asystentem. Usługi społeczne: – dostosowanie form wsparcia do indywidualnych potrzeb osób z niepełnosprawnościami, – nawiązanie współpracy z organizacjami, które mogą zapewnić specjalistyczne wsparcie, – szkolenia dla personelu centrum z zakresu obsługi osób z niepełnosprawnościami, w tym prawidłowej komunikacji i wsparcia osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności oraz budowania atmosfery szacunku i akceptacji dla różnorodności.
Czas realizacji	2025 r.-2028 r.
Szacowana całkowita wartość przedsięwzięcia w zł	15 000 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	FESL.08.04 Infrastruktura usług społecznych Wkład własny Środki krajowe

Numer i tytuł przedsięwzięcia	2. Organizacja spotkań terapeutycznych, konferencji i warsztatów o tematyce uzależnień.
Inicjator i podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Parafia Ewangelicko-Augsburska w Pszczynie
Lokalizacja przedsięwzięcia	ul. Rynek 1, 43-200 Pszczyna
Opis problemu	Proponowane przedsięwzięcie nawiązuje do zdiagnozowanego stosunkowo wysokiego wskaźnika liczby osób pobierających świadczenia pomocy społecznej z powodu alkoholizmu. Generalny rozwój uzależnień od substancji psychoaktywnych jest nie tylko problemem mieszkańców obszaru rewitalizacji, ale jest problemem o charakterze globalnym. Proponowane działanie należy rozpatrywać dwutorowo – z jednej strony planuje się wspomagać osoby uzależnione z drugiej strony prowadzić zajęcia profilaktyczne aby nie dopuścić do powstawania uzależnień.
Opis przedsięwzięcia	Zakres realizowanych zadań: – Organizacja mitingów grupy AA – co najmniej raz w tygodniu,

	– Ogólnodostępne spotkania (konferencje i warsztaty) z zakresu profilaktyki uzależnień i pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem, prowadzone przez wykwalifikowany personel (głównie lekarze i terapeuci Śląskiej Fundacji Błękitny Krzyż) – co najmniej raz w miesiącu.
Spójność z celami rewitalizacji	Cel 1. Aktywni i zintegrowani mieszkańcy
Spójność z kierunkami rewitalizacji	1.1. Rozwijanie i kształtowanie polityki społecznej, ukierunkowanej na integrację społeczną i przeciwdziałanie dziedziczeniu problemów.
Wskaźniki produktu	– Liczba zorganizowanych meetingów grupy AA - 104 (protokoły, listy obecności) – Liczba zorganizowanych ogólnodostępnych spotkań - 24 (protokoły, listy obecności)
Wskaźniki rezultatu	– Liczba osób objętych wsparciem: 40 (protokoły, listy obecności)
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Udział w przedsięwzięciu zostanie zapewniony osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na wiek, płeć, rasę, niepełnosprawność, pochodzenie, światopogląd czy orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami w tym z różnymi niepełnosprawnościami będą miały zagwarantowany swobodny udział w organizowanej ofercie poprzez jej dostosowanie do określonych potrzeb (np. zatrudnienie tłumacza języka migowego, organizacja oferty w miejscach dla osób o ograniczonej zdolności ruchowej itp.).
Czas realizacji	2025-2030
Szacowana całkowita wartość przedsięwzięcia w zł	100 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	FESL.10.24 Włączenie społeczne - wzmocnienie procesu sprawiedliwej transformacji Wkład własny

Numer i tytuł przedsięwzięcia	3. Aktywny lokalnie, myśli globalnie – rewitalizacja Domu Usług i budynku dawnej pralni przy szpitalu w Pszczynie.
Inicjator i podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Gmina Pszczyna – lider, Powiat Pszczyński – partner
Lokalizacja przedsięwzięcia	Budynek Dom Usług, ul. Kopernika 26, Pszczyna (osiedle Stare Miasto/Śródmieście); Pralnia przy szpitalu Joannitas Sp. z o.o., ul. Antesa, Pszczyna

Opis problemu	Na obszarze rewitalizacji znajdują obiekty publiczne, w tym budynek dawnej pralni przyszpitalnej przy szpitalu na ul. Antesa, jak też budynek handlowo-usługowy przy ul. Kopernika. Położone są one w centrum Pszczyny, co pozwoli im pełnić nowe funkcje w procesie rewitalizacji. Na obszarze rewitalizacji brak jest miejsc skupiających potrzeby prężnie działających organizacji pozarządowych. Brak takich miejsc ogranicza możliwości rozwoju trzeciego sektora. Nie wykorzystuje się potencjału organizacji w działaniach na rzecz społeczności lokalnej.
Opis przedsięwzięcia	Gmina Pszczyna: Zadanie będzie polegało na rewitalizacji i nadaniu nowego przeznaczenia dla trzy kondygnacyjnego budynku handlowo-usługowego przy ul. Kopernika w Pszczynie. Ze względu na stan techniczny (wymaga gruntownego remontu, głębokiej termomodernizacji z wymianą źródła ciepła na niskoemisyjne) obiekt stracił dotychczasową funkcję. W ramach zadania powstanie nowoczesny obiekt użyteczności publicznej. W budynku będą miały siedzibę podmioty prowadzące działalność statutową na rzecz społeczności lokalnej oraz podmioty z sektora pozarządowego (NGO). Planuje się wykorzystać potencjał budynku na organizację spotkań, konferencji. Realizacja zadania będzie miała także wymiar prośrodowiskowy (ograniczenie niskiej emisji). Powiat Pszczyński: Zadanie będzie polegało na rewitalizacji i nadaniu nowego przeznaczenia dla budynku dawnej pralni przy szpitalu Joannitas Sp. z o.o., ul. Antesa w Pszczynie. Ze względu na stan techniczny (wymaga gruntownego remontu, głębokiej termomodernizacji z wymianą źródła ciepła na niskoemisyjne) obiekt stracił dotychczasową funkcję. Zakłada się dostosowanie budynku do potrzeb aktywizacji społeczności lokalnej, w tym przeprowadzenie gruntownego remontu budynku pralni i otoczenia oraz kompleksowe wyposażenie w niezbędny sprzęt. W obiekcie pralni przyszpitalnej, która od lat stoi niewykorzystana planowane, jest otwarcie Inkubatora Aktywności Lokalnej, który da przestrzeń organizacja pozarządowym oraz Forum Seniora. Otworzenie przestrzeni dla kreatywnego działania podopiecznych Powiatowego Ogniska Pracy Pozaszkolnej, stworzenie przestrzeni dla korzystających z wsparcia Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. W obiekcie będzie można organizować spotkania, warsztaty,

	działania edukacyjne. Przestrzeń starej pralni stanie się centrum aktywności lokalnej. Dzięki rewitalizacji obu obiektów, rejon w którym znajdują się budynki stanie się atrakcyjniejszy, nie tylko dla mieszkańców ale i turystów odwiedzających Powiat Pszczyński. Obiekty będą promieniować kreatywnością działań oraz wspierać społeczną integrację mieszkańców, dzięki aktywności organizacji pozarządowych.
Uzasadnienie realizacji przedsięwzięcia w formule partnerskiej	Projekt partnerski został zawiązany na podstawie Porozumienia podpisanego między gminą Pszczyna a Powiatem Pszczyńskim w dniu 28 stycznia 2025 r. Zawarcie partnerstwa i realizacja partnerskiego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego będzie miało pozytywne oddziaływanie na obszar rewitalizacyjny i mieszkańców tego obszaru: • Wzrost integracji społecznej. Rewitalizacja przestrzeni, która będzie dostępna dla różnych grup, sprzyja wspólnej działalności, organizowaniu wydarzeń i działań integracyjnych; • Rozwój organizacji pozarządowych. Odpowiednio zagospodarowana przestrzeń obu obiektów będzie sprzyjała rozwojowi działalności trzeciego sektora; • Ułatwienie dostępu do kultury i edukacji – Rewitalizacja budynków m.in. na cele biblioteczne stwarza przestrzeń do rozwoju kultury, edukacji i działań promujących czytelnictwo. Biblioteka staje się nie tylko miejscem przechowywania książek, ale także centrum wydarzeń kulturalnych, szkoleń i warsztatów dla dzieci, młodzieży i dorosłych; • Projekt partnerski dopełni ofertę usług publicznych w sferze rewitalizacji świadczonej przez gminę oraz powiat pszczyński; • Poprawa estetyki przestrzeni publicznej w newralgicznych miejscach w mieście • Realizacja projektu partnerski pozwoli odpowiednio ukierunkować funkcjonalność dwóch obiektów, co z kolei wykluczy powielania czy też dublowania ich przeznaczenia dla potrzeb rewitalizacyjnych; • Projekty partnerskie są premiowane zgodnie z dokumentacją konkursową działań w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027. Tym samym, wzrasta możliwość pozyskania środków finansowych na inwestycję wymagającą dużych nakładów finansowych. Korzyści dla samych jednostek samorządowych:

	• optymalizacja wykorzystania zasobów – gmina i powiat mogą połączyć swoje zasoby (finansowe, ludzkie, infrastrukturalne), co pozwala na bardziej efektywne wykorzystanie dostępnych środków; • Wzmocnienie współpracy między jednostkami samorządowymi – projekty partnerskie sprzyjają bliskiej współpracy między gminą a powiatem, umożliwiając lepszą koordynację działań na różnych szczeblach administracji; • Lepsza jakość usług publicznych – dzięki połączeniu sił gmina i powiat mogą skuteczniej realizować wspólne cele; • Zwiększenie efektów skali – realizacja projektów na poziomie partnerskim pozwala na uzyskanie efektów skali, co może prowadzić do lepszej organizacji działań i zwiększenia ich zasięgu. Takie projekty często obejmują większe obszary, co pozwala na dotarcie do szerszej grupy beneficjentów, mieszkańców obszaru rewitalizacji; • Wzmocnienie poczucia wspólnoty – takie projekty wpływają na integrację mieszkańców gminy i powiatu, którzy mogą poczuć większe więzi z otaczającym ich regionem, precyzyjniej, z obszarem rewitalizacji.
Spójność z celami rewitalizacji	Cel 1. Aktywni i zintegrowani mieszkańcy.
Spójność z kierunkami rewitalizacji	1.2. Nadanie nowych lub wzmocnienie istniejących funkcji społecznych i kulturalnych bazujących na potencjale istniejących obiektów i przestrzeni publicznych, wpływających na wzrost aktywności społecznej.
Wskaźniki produktu	– Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - 2 szt.
Wskaźniki rezultatu	– Liczba organizacji społecznych, które podjęły działalność na obszarze rewitalizacji – 4 szt., – Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury społeczno-edukacyjnej/kulturalnej/turystycznej będącej przedmiotem projektu – 10000
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Budynki będą dostępne dla osób z niepełnosprawnościami, tak aby każdy mógł skorzystać z oferty. Dostępność zagwarantowana zostanie poprzez: windy, dostępne łazienki, wolne od barier pionowe i poziome przestrzenie komunikacyjne, system informacji wizualno-dźwiękowo-dotykowej (np. tyflomapy, totupoint).
Czas realizacji	2026-2030

Szacowana całkowita wartość przedsięwzięcia w zł	50 000 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027, FESL.09.03 Rewitalizacja obszarów miejskich, Wkład własny

Numer i tytuł przedsięwzięcia	4 . Aktywni i zaangażowani - Integracja i Reintegracja – poprzez rewitalizację istniejącego obiektu oraz budowa nowej przestrzeni przy ul. Cieszyńskiej 4 w Pszczynie.
Inicjator i podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Herman Global Corporation Sp. z o.o.
Lokalizacja przedsięwzięcia	Ul. Cieszyńska 4, Pszczyna
Opis problemu	Na obszarze rewitalizacji brak jest miejsc wspierających działalność organizacji pozarządowych, podmiotów realizujących działania na rzecz lokalnej społeczności w ramach projektów współfinansowanych w ramach UE oraz budżetu Państwa. Utworzenie takiego miejsca na obszarze rewitalizacji przyczyni się do wsparcia lokalnej społeczności oraz organizacji realizujących swoje projekty na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji. Na obszarze rewitalizacji diagnozuje się potrzebę wsparcia rozwoju organizacji pozarządowych, co podkreśla, m. in. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pszczyna na lata 2024-2030. Obecnie brakuje miejsc w Pszczynie, które służą integracji i wymianie doświadczeń sektora pozarządowego.
Opis przedsięwzięcia	W ramach przedsięwzięcia powstanie nowoczesny wielofunkcyjny obiekt, który będzie służył lokalnej społeczności i działającym na obszarze rewitalizacji podmiotom i organizacją, realizującym projekty na rzecz mieszkańców. Zakłada się modernizację istniejącego budynku przy ul. Cieszyńskiej 4 w Pszczynie oraz budowę nowej infrastruktury i nowego budynku. W utworzonym obiekcie realizowane będą projekty społeczno-aktywizacyjno-rozwojowe. Planuje się szkolenia dla dzieci i młodzieży, realizację projektów finansowanych ze środków UE, współpracę ze środowiskami seniorów, m.in. Stowarzyszeniem Emerytów i Rencistów, kołami gospodyń wiejskich, ochotniczymi strażami pożarnymi. Realizowane tu będą szkolenia, konferencje, prelekcje. Zakłada się wsparcie organizacji wyznaniowych m.in. poprzez współpracę z lokalnymi parafiami, dalszą współpracę z Caritas Archidiecezji

	Katowickiej. Kontynuowana będzie współpraca z lokalnym samorządem gminnym i powiatowym. Obiekt uzupełni ofertę usług związanych z integracją społeczną. Zakładają się w tym względzie współpracę z organizacjami miejskimi tj. Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz KIS w Pszczynie. Współpraca obejmować będzie prowadzenie zajęć dla osób z warsztatów terapii zajęciowej oraz organizację zakładu aktywizacji zawodowej. Realizowana będzie współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną oraz lokalnymi szkołami w celu realizacji zajęć psychologiczno-terapeutycznych indywidualnych i grupowych. Obiekt będzie służył lokalnej społeczności, zarówno dla młodych i starszych osób, wspierać będzie integrację między pokoleniami. Organizacja posiada już projekt oraz wszystkie zgody w postaci decyzji o pozwoleniu na inwestycję pod nazwą: „Przebudowa, nadbudowa oraz rozbudowa istniejącego budynku wraz ze zmianą sposobu jego użytkowania oraz z budową niezbędnej infrastruktury technicznej i drogowej oraz rozbiórka istniejących obiektów i urządzeń budowlanych w Pszczynie przy ul. Cieszyńskiej 4 na działkach 930/1047 i 931/1047.” Decyzja nr 681.2024 z dn. 06.11.2024 uprawomocniona 29.11.2024 r.
Uzasadnienie realizacji przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji	Przedsięwzięcie zlokalizowane jest przy ul. Cieszyńskiej 4 w Pszczynie, w bliskim sąsiedztwie obszaru rewitalizacji. Odległość do granic obszaru rewitalizacji wynosi 250 m. Przedsięwzięcie zakłada rozwinięcie usług, które realizowane będą na rzecz społeczności lokalnej. Powstała infrastruktura służyć będzie mieszkańcom, grupom nieformalnym oraz organizacjom społecznym z obszaru rewitalizacji.
Spójność z celami rewitalizacji	Cel 1. Aktywni i zintegrowani mieszkańcy.
Spójność z kierunkami rewitalizacji	1.2. Nadanie nowych lub wzmocnienie istniejących funkcji społecznych i kulturalnych bazujących na potencjale istniejących obiektów i przestrzeni publicznych, wpływających na wzrost aktywności społecznej.
Wskaźniki produktu	– Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - 1 szt. – Liczba wybudowanych obiektów infrastruktury społecznej na rewitalizowanych obszarach – 1 szt.
Wskaźniki rezultatu	– Liczba organizacji społecznych, które podjęły działalność na obszarze rewitalizacji – 4 szt.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze	Budynek i jego otoczenie ma być w pełni przystosowany pod osoby niepełnosprawne, wykonana ma być nowa klatka schodowa łącząca istniejący (remontowany, rozbudowywany budynek) z nowym obiektem. W nowej klatce schodowej będzie

szczególnymi potrzebami	winda, obiekty mają być w pełni przystosowane pod osoby niepełnosprawne z różnymi kategoriami niepełnosprawności. Obiekt będzie służył lokalnej społeczności i będzie w pełni bezpieczną przestrzenią, w której będą się uczyć, pracować, mieszkać i cieszyć się życiem.
Czas realizacji	2025-2030
Szacowana całkowita wartość przedsięwzięcia w zł	12 000 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027, FESL.09.03 Rewitalizacja obszarów miejskich, Wkład własny (środki prywatne)

Numer i tytuł przedsięwzięcia	5. Nowe życie budynku wartowni przy ul. Kopernika w Pszczynie.
Inicjator i podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Powiat Pszczyński
Lokalizacja przedsięwzięcia	Ul. Kopernika, Pszczyna
Opis problemu	Na obszarze rewitalizacji widoczny jest odpływ mieszkańców. Rośnie przy tym odsetek osób starszych. Kształtuje to potrzeby wparcia osób starszych i zagrożonych marginalizacją. Istotny potencjał obszaru rewitalizacji tworzą organizacje społeczne oraz inicjatywy społeczne, między innymi środowisk seniorskich. Istotne jest wsparcie tego potencjału. W obszarze rewitalizacji zlokalizowany jest zabytkowy obiekt dawnej wartowni. Nie jest on obecnie wykorzystywany w celach publicznych. Zaadaptowanie obiektu na cele społeczne pozwoli jednocześnie zachować obiekt zabytkowy i nadać mu nowe funkcje, spójne z potrzebami rewitalizacyjnymi.
Opis przedsięwzięcia	Zakłada się stworzenie przestrzeni dla organizacji społecznych, które będą aktywizować społeczność lokalną. Udostępnienie lokalu w centrum miasta poszerzy ofertę społeczną m.in. dla grup zagrożonych marginalizacją. Bliska lokalizacja szkoły średniej zwiększy liczbę odbiorców oferty organizacji. Projekt polegać będzie na gruntownym remoncie zabytkowego budynku przy ul. Kopernika w Pszczynie wraz z otoczeniem. Wszelkie działania konsultowane zostaną z konserwatorem zabytków.
Spójność z celami rewitalizacji	Cel 1. Aktywni i zintegrowani mieszkańcy.
Spójność z kierunkami rewitalizacji	1.2. Nadanie nowych lub wzmocnienie istniejących funkcji społecznych i kulturalnych bazujących na potencjale

	istniejących obiektów i przestrzeni publicznych, wpływających na wzrost aktywności społecznej.
Wskaźniki produktu	– Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - 1 szt.
Wskaźniki rezultatu	– Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury społeczno-edukacyjnej/kulturalnej/turystycznej będącej przedmiotem projektu – 1000
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Budynek wartowni to budynek parterowy w związku z tym spełnia standardy dostępności. Wszystkie osoby będą mogły korzystać z oferty zrewitalizowanego budynku.
Czas realizacji	2029-2030
Szacowana całkowita wartość przedsięwzięcia w zł	3 000 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	FESL.09.03 Rewitalizacja obszarów miejskich Wkład własny

Cel. 2. Wysoka konkurencyjność usług

Numer i tytuł przedsięwzięcia	6. Przebudowa Centrum Handlowo - Targowego „Koszary Ułańskie”, w tym postawienie 25 handlowych stoisk zewnętrznych oraz montaż elementów małej architektury w celu wydzielenia ciągów pieszych.
Inicjator i podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Agencja Rozwoju i Promocji Ziemi Pszczyńskiej Sp. z o.o.
Lokalizacja przedsięwzięcia	Centrum Handlowo – Targowe „Koszary Ułańskie”
Opis problemu	Na obszarze rewitalizacji widoczny jest zanik funkcji handlowej. Spada liczba podmiotów gospodarczych. Wśród przyczyn tego stanu jest m.in. niska funkcjonalność i estetyka istniejących przestrzeni handlowych. Przekładem tego jest Centrum Handlowo – Targowe „Koszary Ułańskie”.
Opis przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie zakłada przebudowę Centrum Handlowo - Targowego „Koszary Ułańskie” wraz z uporządkowaniem przestrzeni. Wpłynie to na estetykę przestrzeni oraz poprawę warunków dla sprzedających i kupujących. Zapewni to łatwiejszy dostęp do stoisk sprzedażowych oraz polepszy dostęp do szerokiego wyboru produktów dobrej jakości.

	Efektym będzie zwiększenie atrakcyjności i potencjału obiektu jako miejsca do sprawowania zakupów. Realizacja projektu wg przygotowanej dokumentacji projektowo - kosztorysowej polegać będzie na postawieniu 25 handlowych stoisk zewnętrznych - zamkniętych i otwartych, wyposażonych we wszystkie niezbędne instalacje. Na placu od strony ul. M. Kopernika wyznaczono nowe miejsca postojowe wraz z miejscami dla osób niepełnosprawnych. Wyznaczono również teren na niską zielen w mobilnych donicach oraz zaprojektowano elementy małej architektury: ławki, kosze na śmieci, stojaki na rowery, stojaki z miskami dla psów, tablice informacyjne. W projekcie wydzielono ciągi piesze od parkingu, wprowadzono zielen oddzielającą, przedstawiono montaż systemowych pawilonów handlowych i pergoli wraz z doprowadzeniem do projektowanych pawilonów energii elektrycznej oraz wykonaniem instalacji kanalizacji deszczowej. Druga część projektu - wykonawcza - to budowa i montaż pawilonów handlowych wraz z robotami towarzyszącymi, wykonanie niezbędnej infrastruktury, pełnienie nadzoru autorskiego nad inwestycją oraz uzyskanie decyzji o pozwoleniu na budowę.
Spójność z celami rewitalizacji	Cel. 2. Wysoka konkurencyjność usług
Spójność z kierunkami rewitalizacji	Kierunek 1: Wspieranie konkurencyjności prowadzenia działalności gospodarczych poprzez inwestycje poprawiające estetykę, funkcjonalność, dostępność.
Wskaźniki produktu	Powierzchnia przebudowy - 3 342,80 m ² (powierzchnia komunikacji i tereny utwardzone)
Wskaźniki rezultatu	Liczba firm, które podjęły działalność na terenie zrewitalizowanym - 25szt
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Obiekt dostępny dla osób niepełnosprawnych.
Czas realizacji	2025-2030
Szacowana całkowita wartość przedsięwzięcia w zł	2 500 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	FESL. 01.09 Konkurencyjność przedsiębiorstw Wkład własny

Numer i tytuł przedsięwzięcia	7. Wymiana pokrycia dachowego na budynku usługowym Centrum Handlowo – Targowego „Koszary Ułańskie”
-------------------------------	---

	w Pszczynie wraz z zainstalowaniem paneli fotowoltaicznych.
Inicjator i podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Agencja Rozwoju i Promocji Ziemi Pszczyńskiej Sp. z o.o.
Lokalizacja przedsięwzięcia	Centrum Handlowo – Targowe „Koszary Ułańskie”
Opis problemu	Na obszarze rewitalizacji widoczny jest zanik funkcji handlowej. Spada liczba podmiotów gospodarczych. Wśród przyczyn tego stanu jest m.in. niska funkcjonalność i estetyka, jak też stan techniczny istniejących przestrzeni handlowych. Przekładem tego jest Centrum Handlowo – Targowe „Koszary Ułańskie”. Ze względu na destrukcję spowodowaną przez czynniki zewnętrzne konieczna jest wymiana pokrycia dachowego na budynku Centrum Handlowo – Targowego „Koszary Ułańskie”. Należy wymienić pokrycie dwuspadowego dachu nad prawym i lewym skrzydłem obiektu oraz nad halą główną. Wykonanie pokrycia dachu. Dodatkowo, ze względu na wysokie koszty energii elektrycznej konieczne jest zainstalowanie paneli fotowoltaicznych. Dzięki montażowi paneli uzyskamy kompleksowe zapewnienie zapotrzebowania energetycznego.
Opis przedsięwzięcia	Zakres realizowanych zadań obejmuje: 1.Wymiana pokrycia dachowego, 2.Wymiana uszkodzonych elementów konstrukcji dachu, 3.Przegląd i wzmocnienie więźby dachowej, 4.Wzmocnienie płyt, 5.Położenie nowego pokrycia dachowego.
Spójność z celami rewitalizacji	Cel. 2. Wysoka konkurencyjność usług
Spójność z kierunkami rewitalizacji	Kierunek 1: Wspieranie konkurencyjności prowadzenia działalności gospodarczych poprzez inwestycje poprawiające estetykę, funkcjonalność, dostępność.
Wskaźniki produktu	Powierzchnia wymienionego dachu na budynku - 2 894,97 m ² Dach na obiekcie Centrum Handlowo – Targowego „Koszary Ułańskie” o łącznej powierzchni 0,80 ha
Wskaźniki rezultatu	Liczba firm, które podjęły działalność na terenie zrewitalizowanym - 25szt. (projekt komplementarny do projektu nr 7).
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Zmodernizowany obiekt infrastruktury społecznej będzie dostępny dla wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji. Przy projektowaniu i realizacji inwestycji uwzględnione zostaną wymagania odnoszące się do zapewnienia standardów dostępności, w tym dostępności architektonicznej.

Czas realizacji	2025
Szacowana całkowita wartość przedsięwzięcia w zł	800 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	FESL.01.09 Konkurencyjność przedsiębiorstw Wkład własny

4

Numer i tytuł przedsięwzięcia	8. Wymiana pokrycia dachowego na budynku usługowym w skansenie Zagrodzie Wsi Pszczyńskiej.
Inicjator i podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Agencja Rozwoju i Promocji Ziemi Pszczyńskiej Sp. z o.o.
Lokalizacja przedsięwzięcia	Ul. Parkowa 20a, 43 – 200 Pszczyna
Opis problemu	Zagroda Wsi Pszczyńskiej to skansen grupujący zabytki drewnianej architektury ludowej z regionu pszczyńskiego. Został utworzony w 1975 roku na powierzchni ok. 2 ha. Stanowi ważną dla miasta atrakcję turystyczną zlokalizowaną na obszarze rewitalizacji. Widoczna jest degradacja techniczna obiektów obsługi turystów. Dach na obiekcie usługowym wykonany jest z gontu sosnowego, który pod wpływem warunków atmosferycznych (wilgoć, liście) uległ destrukcji. Widoczne ubytki w strukturze gontu wpływają na pogorszenie stanu obiektu. Wobec powyższego zachodzi pilna potrzeba podjęcia natychmiastowych prac związanych z odpowiednim zabezpieczeniem obiektu czyli wymiany pokrycia dachowego.
Opis przedsięwzięcia	Zakres realizowanych zadań obejmuje: 1.Wymiana pokrycia dachowego, 2.Wymiana uszkodzonych elementów konstrukcji dachu, 3.Przegląd i wzmocnienie więźby dachowej, 4.Położenie nowego gontu zaimpregnowanego preparatami przeciwwgrzybicznymi i ogniochronnymi.
Spójność z celami rewitalizacji	Cel. 2. Wysoka konkurencyjność usług
Spójność z kierunkami rewitalizacji	2.1. Wspieranie konkurencyjności prowadzenia działalności gospodarczych poprzez inwestycje poprawiające estetykę, funkcjonalność, dostępność.
Wskaźniki produktu	Liczba wyremontowanych obiektów: 1
Wskaźniki rezultatu	Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury społeczno-edukacyjnej/kulturalnej/turystycznej będącej przedmiotem projektu: 35 500
Opis działań zapewniających	Obiekt jest dostępny dla osób z niepełnosprawnościami.

dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	
Czas realizacji	2025
Szacowana całkowita wartość przedsięwzięcia w zł	200 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	FESL.01.09 Konkurencyjność przedsiębiorstw Wkład własny

Numer i tytuł przedsięwzięcia	9. Rozbudowa Pokazowej Zagrody Żubrów o pawilon wystawowo – edukacyjny (budynek bezemisyjny, wyposażony w ogniwa fotowoltaiczne i pompę ciepła.
Inicjator i podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Agencja Rozwoju i Promocji Ziemi Pszczyńskiej Sp. z o.o.
Lokalizacja przedsięwzięcia	Pokazowa Zagroda Żubrów w Zabytkowym Parku Pszczyńskim, ul. Żorska 5, 43-200 Pszczyna
Opis problemu	– krótki okres sezonu turystycznego, co ogranicza konkurencyjność usług, – niepełne wykorzystanie potencjału turystycznego i edukacyjnego w zakresie ekologii i ochrony przyrody Pokazowej Zagrody Żubrów, – ograniczona dostępność i funkcjonalność PZZ w zakresie edukacji ekologicznej, – ograniczona dostępność i funkcjonalność PZZ w zakresie obsługi turystów, – niewykorzystany potencjał oferty edukacyjnej i turystycznej ośrodka, – słaba rozpoznawalność walorów przyrodniczych Pokazowej Zagrody Żubrów, – ograniczone możliwości organizowania spotkań i konferencji o tematyce przyrodniczej dla większych liczebnie grup turystów oraz społeczności lokalnej, – ograniczone możliwości obsługi większej ilości turystów, w tym turystów zagranicznych, – ograniczone możliwości rozwoju pozostałych usług okołoturystycznych poprzez rozbudowę Pokazowej Zagrody Żubrów
Opis przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie zakłada budowę nowego centrum edukacji przyrodniczej oraz modernizację otoczenia. Zakłada się

	wyposażenie ośrodka m.in. w eksponaty, sprzęt dydaktyczny i multimedia. Produktem inwestycji będzie pawilon wystawowo – edukacyjny o powierzchni około 300m² w Pokazowej Zagrodzie Żubrów. Obszar inwestycji zlokalizowany jest na terenie Zabytkowego Parku Pszczyńskiego. W obiekcie znajdą się m.in. pomieszczenie obsługi turystów (warsztaty i zajęcia edukacyjne), sala wystawowo - edukacyjna, biuro informacji turystycznej, zaplecze sanitarne, nowe wyposażenie ośrodka, w tym: eksponaty oraz sprzęt dydaktyczny (w tym multimedia), pozwalający na prowadzenie atrakcyjnych zajęć dla grup turystów. Poprzez rozbudowę Pokazowej Zagrody Żubrów nastąpi rozwój usług ogólnoturystycznych na terenie Pszczyny (hotele, restauracji, wypożyczalnie rowerów). Projekt nie obciąża środowiska i nie ma na niego negatywnego wpływu. Ze względu na las - istniejący starodrzew, rozbudowany system korzeniowy w jego bezpośrednim sąsiedztwie, pawilon w Parku Zwierzyniec zostanie zbudowany technologią lekkiej konstrukcji drewnianej, opartej na palach żelbetowych. Projekt uwzględnia charakter miejsca i wykorzystuje jego naturalne ukształtowanie terenu oraz szczególną lokalizację. Sam budynek będzie bezemisyjny, wyposażony w ogniwa fotowoltaiczne i pompę ciepła jako źródło ogrzewania. Pawilon zostanie pokryty zielonym dachem z zielenią ekstensywną, która będzie przechwytywać wodę deszczową, regulować temperaturę wewnątrz budynku i przyczyniać się do oszczędności energii.
Uzasadnienie realizacji przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji	Pokazowa Zagroda Żubrów zlokalizowana jest w niedużej odległości od granic obszaru rewitalizacji (około 500 m). Stanowi przy tym istotny element atrakcyjności turystycznej Pszczyny, w tym jest powiązana funkcjonalnie poprzez ścieżki piesze z centralną częścią Pszczyny i obszaru rewitalizacji, w której koncentrują się funkcje usługowe i turystyczne. Podejmowane działania rewitalizacyjne w tym miejscu wpłyną na wzrost atrakcyjności turystycznej obszaru rewitalizacji, jak też wspierać będą społeczne aspekty rewitalizacji poprzez rozwój oferty edukacyjnej dedykowanej mieszkańcom.
Spójność z celami rewitalizacji	Cel. 2. Wysoka konkurencyjność usług
Spójność z kierunkami rewitalizacji	2.2. Wspieranie rozwoju całorocznej oferty turystycznej.
Wskaźniki produktu	– Liczba wybudowanych obiektów - 1 pawilon

Wskaźniki rezultatu	– Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury społeczno - edukacyjnej/kulturalnej/turystycznej będącej przedmiotem projektu - 89 236
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Utworzone miejsce będzie bezbarierowe, przygotowane dla osób z niepełnosprawnością. Parterowy bezbarierowy pawilon (bez schodów i progów) zostanie dostosowany do potrzeb osób o specjalnych potrzebach: w tym osób niedowidzących i niedostyszących oraz osób o ograniczonej sprawności ruchowej.
Czas realizacji	2025-2026
Szacowana całkowita wartość przedsięwzięcia w zł	8 500 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	FESL. 01.09 Konkurencyjność przedsiębiorstw Wkład własny

Numer i tytuł przedsięwzięcia	10. Przebudowa i remont Kościoła Ewangelickiego w Pszczynie.
Inicjator i podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Parafia Ewangelicko-Augsburska w Pszczynie
Lokalizacja przedsięwzięcia	Ul. Rynek 1, 43-200 Pszczyna
Opis problemu	Na obszarze rewitalizacji zlokalizowana jest bardzo duża liczba obiektów zabytkowych. Przestrzeń obszaru rewitalizacji ma wyjątkowy potencjał dziedzictwa kulturowego. Znaczna część zabytków znajduje się w złym stanie technicznym – w tym również Kościół Ewangelicki w Pszczynie. Obiekt pełni ważne funkcje sakralne i kulturotwórcze dlatego też jego dobry stan techniczny jak i dostępność obiektu jest kluczowa dla lokalnej społeczności. Ze względu na swój zabytkowy charakter wszelkie prace restauratorskie i modernizacyjne są niezwykle kosztochłonne i przekraczają możliwości finansowe właścicieli.
Opis przedsięwzięcia	Zakres realizowanych zadań obejmuje: – Remont ściany kominowej, – Wymiana stolarki okiennej, – Remont elewacji wraz z cokółtem, – Remont dachu (wymiana dachówek częściowe uzupełnienie krokwi).
Spójność z celami rewitalizacji	Cel. 2. Wysoka konkurencyjność usług

Spójność z kierunkami rewitalizacji	2.3. Zachowanie i wzmocnienie potencjału dziedzictwa kulturowego w kształtowaniu wizerunku obszaru rewitalizacji, w tym zachowanie zasobów materialnych i niematerialnych dziedzictwa kulturowego.
Wskaźniki produktu	– Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem - 1 (protokół odbioru robót)
Wskaźniki rezultatu	– Liczba osób korzystających z obiektu - 5 000/rok (szacunkowe dane na podstawie monitoringu i spisu parafian)
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Przedsięwzięcie zapewni dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie czy orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi niepełnosprawnościami nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Przeprowadzone roboty budowlane i modernizacja uwzględniać będą zasady uniwersalnego projektowania w obiektach dla zapewnienia ich dostępności. Obiekt pozbawiony zostanie barier architektonicznych. Ciągi komunikacyjne wyposażone zostaną w system fakturowych oznaczeń nawierzchni.
Czas realizacji	2025-2027
Szacowana całkowita wartość przedsięwzięcia w zł	3 500 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	Program Odbudowy Zabytków, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego Wkład własny

Numer i tytuł przedsięwzięcia	11. Przebudowa dwóch budynków mieszkalnych, wielorodzinnych wraz ze zmianą sposobu użytkowania pomieszczeń na potrzeby muzeum w Pszczynie, ul. Wojska Polskiego 1,3.
Inicjator i podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Gmina Pszczyna
Lokalizacja przedsięwzięcia	Ul. Wojska Polskiego 1-3, Pszczyna (Stare Miasto)
Opis problemu	– Sezonowość funkcji turystycznej (sfera gospodarcza), – Obiekty użyteczności publicznej niedostosowane są do osób ze szczególnymi potrzebami (sfera przestrzenno-funkcjonalna),

	– Nagromadzenie zabytków w złym lub średnim stanie technicznym (sfera przestrzenno-funkcjonalna), do których zaliczyć należy budynki przy ul. Wojska Polskiego 1,3.
Opis przedsięwzięcia	Planuje się przeprowadzenie niezbędnych prac, w tym: izolację fundamentów, wymianę i renowację stolarki zewnętrznej, remont elewacji budynków, dostosowanie obiektów dla osób ze szczególnymi potrzebami, przebudowę wnętrza budynków, instalacje wewnętrzne, prace wykończeniowe. Główną wytyczną jest zachowanie i wyeksponowanie historycznych elementów budynku: belek stropowych, sklepień nad pomieszczeniami parteru, stolarki okiennej, detali architektonicznych. Obiekty docelowo staną się siedzibą muzeum. Wzmocni to atrakcyjność turystyczną oraz wpłynie będzie pozytywnie na kształtowanie tożsamości lokalnej.
Spójność z celami rewitalizacji	Cel. 2. Wysoka konkurencyjność usług
Spójność z kierunkami rewitalizacji	2.3. Zachowanie i wzmocnienie potencjału dziedzictwa kulturowego w kształtowaniu wizerunku obszaru rewitalizacji, w tym zachowanie zasobów materialnych i niematerialnych dziedzictwa kulturowego.
Wskaźniki produktu	Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem – 2 szt.
Wskaźniki rezultatu	Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury kulturalnej/turystycznej będącej przedmiotem projektu – 500 osób rocznie.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	W ramach dostosowania budynków do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami zostaną wybudowane podjazd, winda. Budynki będą pozbawione barier architektonicznych w postaci progów. Ponadto wszelkie oznakowania, oprócz wizualizacji graficznej, będą posiadały oznaczenia w języku Braille’a.
Czas realizacji	2025-2030
Szacowana całkowita wartość przedsięwzięcia w zł	15 000 000, 00 zł
Potencjalne źródła finansowania	Program Odbudowy Zabytków, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego Wkład własny

Numer i tytuł przedsięwzięcia	12. Prace restauratorskie zabytkowego spichlerza dworskiego z Czechowic z 1784 r.
Inicjator i podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Gmina Pszczyna

Lokalizacja przedsięwzięcia	Skansen - Zagroda Wsi Pszczyńskiej, ul. Parkowa 20a, Pszczyna (Śródmieście)
Opis problemu	– Nagromadzenie zabytków w złym lub średnim stanie technicznym (sfera przestrzenno-funkcjonalna), do których zaliczyć należy zabytkowy spichlerz dworski z Czechowic z 1784 r. Budynek jest najstarszym obiektem w Skansenie i pochodzi z Państwowego Gospodarstwa Rybackiego dawnego dworu w Czechowicach.
Opis przedsięwzięcia	Zakres robót na obiekcie spichlerz dworski z Czechowic, położonym w Skansenie Zagroda Wsi Pszczyńskiej obejmuje następujące prace: 1. Wymiana pokrycia dachowego, 2. Wzmocnienie osłabionych elementów konstrukcji, 3. Usunięcie porażonych biologicznie lokalnych fragmentów konstrukcji drewnianej ścian, 4. Wypełnienie ubytków w drewnie oraz uzupełnienie wyciętych fragmentów flekiem regularnym na żywicach oraz syntetycznymi masami naprawczymi, 5. Roboty naprawcze drzwi, 6. Miejscowe usuwanie drewnojadów.
Spójność z celami rewitalizacji	Cel. 2. Wysoka konkurencyjność usług
Spójność z kierunkami rewitalizacji	2.3. Zachowanie i wzmocnienie potencjału dziedzictwa kulturowego w kształtowaniu wizerunku obszaru rewitalizacji, w tym zachowanie zasobów materialnych i niematerialnych dziedzictwa kulturowego.
Wskaźniki produktu	– Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt.
Wskaźniki rezultatu	– Liczba osób mających dostęp do zagospodarowanych obiektów kultury – 1000 osób
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Obiekt zlokalizowany jest Skansen - Zagroda Wsi Pszczyńskiej i jest dostępny dla osób z niepełnosprawnościami.
Czas realizacji	2025-2030
Szacowana całkowita wartość przedsięwzięcia w zł	2 500 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	FESL.01.09 Konkurencyjność przedsiębiorstw Wkład własny

Numer i tytuł przedsięwzięcia	13. Przywrócenie pierwotnej funkcji wieży widokowej i lodowni „Eiskeller” w zabytkowym parku pszczyńskim.
Inicjator i podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Gmina Pszczyna
Lokalizacja przedsięwzięcia	Park Zamkowy, Pszczyna (Stare Miasto)
Opis problemu	– Na obszarze rewitalizacji występuje nagromadzenie zabytków w złym lub średnim stanie technicznym (sfera funkcjonalno-przestrzenna), do których zaliczyć należy wieżę widokową i lodownię „Eiskeller” w zabytkowym parku pszczyńskim. Park pełni przy tym ważną funkcję społeczną i integrującą mieszkańców.
Opis przedsięwzięcia	Planowane jest przywrócenie pierwotnej architektury obiektu w jego dawnym obrysie (ośmiokąt), tj. budynku lodowni wraz z tarasem widokowym, celem odtworzenia pierwotnego charakteru budowli i jego właściwej ekspozycji w osi założenia parkowego od strony elewacji ogrodowej pałacu. Projektuje się odtworzenie komory chłodniczej wewnątrz budynku lodowni oraz rekonstrukcję schodów zewnętrznych prowadzących na taras widokowy po obrysie oryginału. Obiekt po remoncie będzie pełnił funkcję ekspozycyjno-edukacyjną.
Spójność z celami rewitalizacji	Cel. 2. Wysoka konkurencyjność usług
Spójność z kierunkami rewitalizacji	2.3. Zachowanie i wzmocnienie potencjału dziedzictwa kulturowego w kształtowaniu wizerunku obszaru rewitalizacji, w tym zachowanie zasobów materialnych i niematerialnych dziedzictwa kulturowego.
Wskaźniki produktu	Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem – 1 szt.
Wskaźniki rezultatu	Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury kulturalnej/turystycznej będącej przedmiotem projektu – 1000 osób/rocznie.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Przestrzeń parkowa dostępna jest dla wszystkich mieszkańców.
Czas realizacji	2026-2030
Szacowana całkowita wartość przedsięwzięcia w zł	1 500 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	FESL.09.01 Zwiększenie roli kultury i turystyki w rozwoju subregionalnym Wkład własny

Cel 3. Wysoka jakość życia

Numer i tytuł przedsięwzięcia	14. Utworzenie hali sportowej w Pszczynie.
Inicjator i podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Gmina Pszczyna
Lokalizacja przedsięwzięcia	Osiedle Stare Miasto/Śródmieście
Opis problemu	– Istniejącego obiektu użyteczności publicznej, w tym obiekty sportowe na obszarze rewitalizacji, niedostosowane są do osób ze szczególnymi potrzebami, charakteryzują się niską funkcjonalnością, dotyczy to między innymi obiektu hali sportowej w kompleksie Stajni Książęcych, – Mieszkańcy obszaru rewitalizacji wskazują na deficyty rozwiązań w zakresie aktywności fizycznej.
Opis przedsięwzięcia	Zadanie będzie polegać na budowie oraz przebudowie ogólnodostępnego obiektu sportowego wraz z infrastrukturą towarzyszącą (zaplecze szatniowo-sanitarne, parkingi). Obiekt pozwoli na zwiększenie potencjału w zakresie upowszechniania sportu i aktywności ruchowej mieszkańcom obszaru rewitalizacji. Wybudowanie nowej sali gimnastycznej umożliwi przywrócenie pierwotnej funkcji obiektu dawnej ujeżdżalni z kompleksu Stajni Książęcych, w której mieści się aktualna sala gimnastyczna w centrum Pszczyny.
Spójność z celami rewitalizacji	Cel 3. Wysoka jakość życia
Spójność z kierunkami rewitalizacji	3.1. Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni mieszkaniowych i publicznych.
Wskaźniki produktu	– Liczba wybudowanych obiektów o funkcji turystyczno-sportowej – 1 szt.
Wskaźniki rezultatu	– Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury sportowej/rekreacyjnej będącej przedmiotem projektu – 1000 osób/miesięcznie.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Obiekt będzie zaprojektowany zgodnie z zasadami uniwersalnego projektowania (podjazd, pochylnia, winda).
Czas realizacji	2026-2030

Szacowana całkowita wartość przedsięwzięcia w zł	20 000 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	Sportowa Polska – Program rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej.

Numer i tytuł przedsięwzięcia	15. Zagospodarowanie terenu przy Szkole Podstawowej nr 1 w Pszczynie.
Inicjator i podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Gmina Pszczyna
Lokalizacja przedsięwzięcia	Ks. Bp. Bernarda Bogedaina 1, Pszczyna (Śródmieście)
Opis problemu	Szkoła Podstawowa nr 1 w Pszczynie nie ma odpowiedniej infrastruktury sportowej. Zewnętrzne boisko sportowe wraz z placem zabaw nie nadaje się do dalszego użytkowania ze względu na zły stan techniczny. Powyższe stanowi ogromną barierę w rozwoju kultury fizycznej dzieci i młodzieży.
Opis przedsięwzięcia	Zadanie obejmuje remont boiska wielofunkcyjnego i placu zabaw oraz budowę piłkochwyłów wraz z wykonaniem nawierzchni wylewanej poliuretanowej, remontu nawierzchni z kostki betonowej oraz zieleni. Inwestycja należy do priorytetowych dla gminy w sferze infrastruktury sportowej.
Spójność z celami rewitalizacji	Cel 3. Wysoka jakość życia
Spójność z kierunkami rewitalizacji	3.1. Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni mieszkaniowych i publicznych.
Wskaźniki produktu	– Liczba wybudowanych obiektów o funkcji turystyczno-sportowej – 1 szt.
Wskaźniki rezultatu	– Liczba osób mających dostęp do zagospodarowanych terenów zielonych – 500 osób rocznie
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Obiekt będzie ogólnodostępny i służył wszystkim mieszkańcom obszaru rewitalizacji. Przy projektowaniu i realizacji inwestycji uwzględnione zostaną wymagania odnoszące się do zapewnienia standardów dostępności, w tym dostępności architektonicznej.
Czas realizacji	2026-2030
Szacowana całkowita wartość przedsięwzięcia w zł	2 000 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	Sportowa Polska – Program rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej.

Numer i tytuł przedsięwzięcia	16. Zagospodarowanie rejonu między ul. Bielską, ul. Dobrawy oraz ul. M. Skłodowskiej-Curie na potrzeby utworzenia Parku Zielone Płuca Pszczyny.
Inicjator i podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Gmina Pszczyna
Lokalizacja przedsięwzięcia	Tereny zielone przy Kościele pw. Podwyższenia Krzyża Św. I Matki Bożej Częstochowskiej, między ul. Bielską, ul. Dobrawy oraz ul. M. Skłodowskiej-Curie, Pszczyna (os. Siedlice/ Piastów/ Kolonia Jasna)
Opis problemu	– Tereny zielone pełnią na obszarze rewitalizacji ważną funkcję społeczną i przyrodniczą. Przestrzenie te dotyczą zjawiska, które negatywnie wpływają na obie funkcje. Widoczne są m. in. problemy związane z porządkiem publicznym, spożywaniem alkoholu w miejscach publicznych i wandalizmem. Przykładem jest tu rejon między ul. Bielską, ul. Dobrawy oraz ul. M. Skłodowskiej-Curie.
Opis przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie zakłada budowa ogólnodostępnej atrakcyjnej i bezpiecznej przestrzeni parkowej, w tym utworzenie alejek parkowych, oświetlenia, obiektów małej architektury i układu zieleni parkowej. Zakres przedsięwzięcia obejmuje: – Rozbiórka części nawierzchni istniejących alejek parkowych, – Wykonanie nowych nawierzchni utwardzonych ciągów pieszych - alejek parkowych, komunikujących obiekt z istniejącymi ciągami, – Montaż elementów małej architektury, – Zagospodarowanie terenów zieleni wokół obiektu – poprzez uzupełnienie trawnika dywanowego, – Budowa sieci kablowej niskiego napięcia - latarni - oświetlenia zewnętrznego terenu, – Wykonanie nasadzeń drzew, krzewów, bylin i traw ozdobnych.
Spójność z celami rewitalizacji	Cel 3. Wysoka jakość życia
Spójność z kierunkami rewitalizacji	3.1. Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni mieszkaniowych i publicznych.
Wskaźniki produktu	– Powierzchnia zagospodarowanych terenów zielonych - 19 447,0 m²
Wskaźniki rezultatu	– Liczba osób mających dostęp do zagospodarowanych terenów zielonych – 1000 osób rocznie

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Zagospodarowanie terenu zaprojektowano jako w pełni dostępne dla osób niepełnosprawnych (bez barier architektonicznych). Na terenie nie występują przeszkody terenowe uniemożliwiające lub utrudniające dostęp osobom niepełnosprawnym, w tym poruszających się na wózkach inwalidzkich lub posiadające dysfunkcje ruchowe. Ze względu na funkcję i specyfikę obiektu oraz zakładając zwiększoną jego eksploatację przez osoby starsze, przewidziano odpowiednią częstotliwość lokalizacji na terenie inwestycji elementów małej architektury (typu ławki i siedziska), umożliwiających częsty odpoczynek.
Czas realizacji	2027-2030
Szacowana całkowita wartość przedsięwzięcia w zł	2 500 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	Wojewódzki Funduszu Ochrony Środowiska Wkład własny

Numer i tytuł przedsięwzięcia	17. Poprawa jakości infrastruktury technicznej oraz efektywności energetycznej budynków z obszaru rewitalizacji w Pszczynie
Inicjator i podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Wspólnoty Mieszkaniowe (wg wykazu podanego w opisie przedsięwzięcia)
Lokalizacja przedsięwzięcia	Pszczyna, obszar rewitalizacji (wg lokalizacji podanych w opisie przedsięwzięcia)
Opis problemu	Na obszarze rewitalizacji występuje nagromadzenie budynków, które wymagają modernizacji. Występuje tu zużyta i zniszczona infrastruktura budowlana, która wpływa na pogorszenie warunków życia mieszkańców w budynku, może prowadzić do marginalizacji społecznej, odpływu mieszkańców, zmniejsza atrakcyjność obszaru, zniechęca potencjalnych inwestorów i mieszkańców do osiedlania się w okolicy, powoduje spadek atrakcyjności turystycznej. Stare budynki nie spełniają norm ekologicznych co zwiększa zanieczyszczenie środowiska.
Opis przedsięwzięcia	Zakłada się realizację inwestycji, których efektem będzie poprawa stanu technicznego budynków oraz modernizacja zdegradowanej elewacji. Zakłada się prowadzenie inwestycji również wewnątrz budynków, np. w postaci remontów klatek schodowych, jak też w miarę możliwości technicznych dostosowanie obiektów do osób ze szczególnymi potrzebami. Zakłada się zagospodarowanie terenu wokół budynków, np.

poprzez urządzenie terenów zieleni uwzględniające potrzeby mieszkańców oraz zachowanie bioróżnorodności.

Zakłada się realizację następujących inwestycji:

- Poprawa jakości infrastruktury technicznej oraz efektywności energetycznej budynku handlowo-usługowego BAJADER przy ul. Korfantego 45-55 w Pszczynie,
- Rewitalizacja nieruchomości Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. 3 Maja 11 w Pszczynie,
- Poprawa funkcjonalności nieruchomości Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Batorego 6-8 w Pszczynie,
- Poprawa funkcjonalności nieruchomości Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Batorego 7-9 w Pszczynie,
- Poprawa funkcjonalności nieruchomości mieszkalno-usługowej przy ul. Bednorza 10-12, 14-16, 18-20 w Pszczynie,
- Poprawa funkcjonalności nieruchomości Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Bogedaina 19 w Pszczynie,
- Rewitalizacja nieruchomości Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Dunikowskiego 4-6 w Pszczynie,
- Rewitalizacja nieruchomości mieszkalno-usługowej przy ul. Dworcowej 5 w Pszczynie,
- Rewitalizacja nieruchomości Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Dworcowej 6 w Pszczynie,
- Rewitalizacja nieruchomości Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Katowickiej 4 w Pszczynie,
- Rewitalizacja nieruchomości Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Katowickiej 8 w Pszczynie,
- Poprawa funkcjonalności nieruchomości Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Katowickiej 14 w Pszczynie,
- Rewitalizacja nieruchomości Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Katowickiej 20 w Pszczynie,
- Poprawa funkcjonalności nieruchomości mieszkalno-usługowej przy ul. Kopernika 8 w Pszczynie,
- Poprawa funkcjonalności nieruchomości Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Kopernika 40 w Pszczynie,
- Rewitalizacja nieruchomości Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Kopernika 46 w Pszczynie,
- Rewitalizacja nieruchomości Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Kopernika 52-54 w Pszczynie,
- Poprawa Funkcjonalności nieruchomości Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Korfantego 39-41-43 w Pszczynie,
- Poprawa funkcjonalności nieruchomości Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Kościuszki 24 w Pszczynie,

	• Poprawa funkcjonalności nieruchomości mieszkalno-handlowo-usługowej przy ul. Piastowskiej 3 / Tkackiej 7 w Pszczynie, • Poprawa funkcjonalności nieruchomości mieszkalno-usługowej przy ul. Piastowskiej 13 w Pszczynie, • Poprawa funkcjonalności nieruchomości mieszkalno-usługowej przy ul. Piastowskiej 20 w Pszczynie, • Rewitalizacja nieruchomości mieszkalno-usługowej przy ul. Piastowskiej 24 w Pszczynie, • Poprawa funkcjonalności nieruchomości Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Piekarskiej 3 w Pszczynie, • Poprawa funkcjonalności nieruchomości mieszkalno-usługowej przy ul. Piwowarskiej 24 w Pszczynie, • Poprawa funkcjonalności nieruchomości Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Poniatowskiego 6 w Pszczynie, • Poprawa funkcjonalności nieruchomości Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Poniatowskiego 9 w Pszczynie, • Poprawa funkcjonalności nieruchomości Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Poniatowskiego 11 w Pszczynie, • Poprawa funkcjonalności nieruchomości mieszkalno-usługowej przy ul. Rynek 13 w Pszczynie, • Poprawa funkcjonalności nieruchomości mieszkalno-usługowej przy ul. Rynek 22 w Pszczynie, • Poprawa funkcjonalności nieruchomości mieszkalno-usługowej przy ul. Warownej 3 w Pszczynie, • Rewitalizacja nieruchomości Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Warownej 35 w Pszczynie, • Rewitalizacja nieruchomości Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Warowna 41 w Pszczynie
Uzasadnienie realizacji przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji	Inwestycje zlokalizowane przy ul. Katowickiej 14 i 20 zlokalizowane są poza obszarem rewitalizacji, niemniej znajdują się bezpośrednio przy granicy obszaru rewitalizacji (granica przebiega po obrysie działek nieruchomości). Przedsięwzięcie zakłada poprawę stanu technicznego obiektów, które położone są przy Parku Zamkowym. Tym samym wpłynie to na estetykę przestrzeni obszaru rewitalizacji. Modernizacja obiektów wpłynie także na poprawę stanu powietrza na obszarze rewitalizacji.
Spójność z celami rewitalizacji	Cel 3. Wysoka jakość życia
Spójność z kierunkami rewitalizacji	3.2. Poprawa standardów komunalnych i prywatnych zasobów mieszkaniowych.
Wskaźniki produktu	– Liczba odnowionych i zmodernizowanych budynków: 40

Wskaźniki rezultatu	– Liczba osób mieszkających/ korzystających z odnowionych i zmodernizowanych budynków – 2000
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Adaptacja klatki schodowej – instalacja dodatkowych poręczy, renowacja drewnianych schodów. Dostosowanie wejść do budynku – montaż poręczy ułatwiających poruszanie się.
Czas realizacji	2025-2030
Szacowana całkowita wartość przedsięwzięcia w zł	14 000 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	Środki własne wspólnot, dostępne Fundusze Europejskie lub Programy rządowe, preferencyjne pożyczki.

Numer i tytuł przedsięwzięcia	18. Budowa budynku mieszkalnego, wielorodzinnego wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w Pszczynie przy ul. K. Wielkiego.
Inicjator i podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Gmina Pszczyna
Lokalizacja przedsięwzięcia	Ul. K. Wielkiego, Pszczyna
Opis problemu	Dane demograficzne wskazują, iż obszar rewitalizacji w Pszczynie wyludnia się. Wpływa to negatywnie na spójność społeczną. Na obszarze rewitalizacji identyfikuje się problem niskiej jakości oferty mieszkalnictwa komunalnego. Ponadto identyfikuje się problem zbyt niskiej liczby mieszkań komunalnych.
Opis przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie zakłada budowę obiektu mieszkalnego, wielorodzinnego z lokalami o standardzie mieszkań komunalnych. Obiekt przeznaczony będzie na około 36 mieszkań o zróżnicowanej powierzchni użytkowej. Lokale będą wyposażone w aneksy kuchenne i łazienki. Na parterze planuje się lokale dostosowane dla osób z niepełnosprawnościami, bez barier architektonicznych. W mieszkaniach przewidziano pomieszczenia pomocnicze. Dodatkowo na parterze będzie się znajdować rowerownia oraz pomieszczenie techniczne.
Spójność z celami rewitalizacji	Cel 3. Wysoka jakość życia
Spójność z kierunkami rewitalizacji	3.3. Kształtowanie i rozwijanie zróżnicowanej oferty mieszkaniowej.
Wskaźniki produktu	– Liczba budynków komunalnych - 1 szt.

Wskaźniki rezultatu	– Liczba osób mieszkających w budynku komunalnym – 80 osób
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Przy projektowaniu i realizacji inwestycji uwzględnione zostaną wymagania odnoszące się do zapewnienia standardów dostępności, w tym dostępności architektonicznej.
Czas realizacji	2025-2030
Szacowana całkowita wartość przedsięwzięcia w zł	15 000 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	Bezzwrotne wsparcie budownictwa z Funduszu Dopłat – Bank Gospodarstwa Krajowego Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększenia Odporności

Cel 4. Dobra jakość środowiska

Numer i tytuł przedsięwzięcia	19. Ochrona różnorodności biologicznej w rejonie ulic Antesa i Zdrojowej w Pszczynie.
Inicjator i podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Powiat Pszczyński
Lokalizacja przedsięwzięcia	Ul. Antesa, zielony teren przyszpitalny Ul. Zdrojowa ,Pszczyna
Opis problemu	Pszczyna jako miasto zielone w centrum miasta posiada duży niewykorzystany i zarośnięty teren zielony, który służyć może pacjentom szpitala i mieszkańcom. Tereny zielone wymagają przy tym fachowej opieki i rewaloryzacji, tak aby zachowały swoje wartości przyrodnicze.
Opis przedsięwzięcia	Projekt zakłada ochronę bioróżnorodności oraz stworzenie przestrzeni do spędzenia czasu w przyjemnym otoczeniu, pośród rodzimej zieleni, co przyspiesza czas rekonwalescencji a mieszkańcom daje kolejną przestrzeń do odpoczynku. Przy ścieżce rowerowej na ul. Zdrojowej znajduje się 10m pas zieleni, na którym rosną dęby i lipy. Planuje się dosadzić szpaler lip oraz na pewnym odcinku stworzyć łąkę kwietną wraz z hotelem dla owadów. Przedsięwzięcie zakłada: 1. Zagospodarowanie terenu przyszpitalnego(mała architektura i nasadzenia), 2. Zagospodarowanie części pasa zieleni przy ścieżce rowerowej przy ul. Zdrojowej w Pszczynie,

	3. Kampanię informacyjną, 4. Badanie i pielęgnację wskazanych dębów, 5. Nasadzenia lip.
Uzasadnienie realizacji przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji	Cześć działań w ramach przedsięwzięcia realizowana będzie poza obszarem rewitalizacji. Dotyczy to lokalizacji terenów zieleni przy ul. Zdrojowej w Pszczynie. Zakłada się poprawę stanu zieleni w tym obszarze. Jest on oddalony od granic obszaru rewitalizacji o około 600 m. Niemniej rezultatem realizacji przedsięwzięcia będzie poprawa warunków areosanitarnych na obszarze rewitalizacji oraz zwiększenie zdolności do zatrzymywania zanieczyszczeń powietrza, które mogą migrować z terenów zabudowy jednorodzinnej położonej w sąsiedztwie obszaru rewitalizacji.
Spójność z celami rewitalizacji	Cel 4. Dobra jakość środowiska
Spójność z kierunkami rewitalizacji	4.1. Poprawa jakości i dostępności terenów zielonych, w tym ochrona i zwiększanie bioróżnorodności.
Wskaźniki produktu	– Powierzchnia zagospodarowania terenów zielonych – ok 6000 m ²
Wskaźniki rezultatu	– Liczba osób mających dostęp do zagospodarowanych terenów zielonych – 2000 osób
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	– Szerokość ścieżek dostosowana tak, aby mogły nią poruszać się osoby na wózku, – Elementy małej infrastruktury kontrastują z otoczeniem, – Ławki, i stoły będą dostosowane do osób z niepełnosprawnościami, – Nowe nasadzenia tylko z roślin rodzimych, bez kolców.
Czas realizacji	2026-2028
Szacowana całkowita wartość przedsięwzięcia w zł	1 000 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	FESL.02.14 Ochrona przyrody i bioróżnorodność Wkład własny

Numer i tytuł przedsięwzięcia	20. Termomodernizacja budynku dawnego Domu Dziecka w Pszczynie należącego do Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Pszczynie, dzierżawionego przez Śląską Fundację Błękitny Krzyż.
Inicjator i podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Parafia Ewangelicko-Augsburska w Pszczynie Śląska Fundacja Błękitny Krzyż

Lokalizacja przedsięwzięcia	ul. Paderewskiego 3, 43-200 Pszczyna
Opis problemu	Proponowane przedsięwzięcie nawiązuje do zdiagnozowanych problemów środowiskowych obszaru rewitalizacji. Lokalizacja obszaru rewitalizacji w ścisłym centrum, a także stosunkowo wysoki udział budynków wykorzystujących przestarzałe źródła ciepła powoduje okresowe pogorszenie jakości powietrza. Proponowany projekt ma na celu zmniejszenie wykorzystania zasobów środowiskowych i tym samym zredukować koszty utrzymania siedziby fundacji.
Opis przedsięwzięcia	Zakres realizowanych zadań obejmuje: – wymiana źródeł ciepła na kotły gazowe (z możliwością instalacji również pomp ciepła), – przeróbka instalacji CO - wymiana grzejników, – wymiana okien na 3 szybowe, – ocieplenie styropianem/wełną mineralną, – rozbudowa instalacji fotowoltaicznej.
Uzasadnienie realizacji przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji	Budynek dawnego Domu Dziecka w Pszczynie zlokalizowany jest w bliskim sąsiedztwie granic obszaru rewitalizacji (około 300 m). Realizacja inwestycji przyczyni się do poprawy jakości powietrza na obszarze rewitalizacji. W budynku swoją siedzibę posiada lokalna organizacja pozarządowa, która prowadzi działania społeczne na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji.
Spójność z celami rewitalizacji	Cel 4. Dobra jakość środowiska
Spójność z kierunkami rewitalizacji	4.2. Poprawa jakości powietrza i ograniczenie niskiej emisji, w tym poprzez inwestycje wymiany źródeł ciepła, termomodernizacje i ograniczenie ruchu pojazdów spalinowych w centrum.
Wskaźniki produktu	– Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach: 1, – Kubatura budynku poddanego termomodernizacji: 5 895 m³
Wskaźniki rezultatu	– Liczba osób korzystających z termomodernizowanego budynku: 600 osób/rok (pobyt całodobowy) oraz 600 osób/rok (poradnia).
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Przedsięwzięcie zapewni dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie czy orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi niepełnosprawnościami nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia.
Czas realizacji	2025-2027

Szacowana całkowita wartość przedsięwzięcia w zł	3 500 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	FESL.02.01 Efektywność energetyczna budynków użyteczności publicznej Wkład własny

Numer i tytuł przedsięwzięcia	21. Termomodernizacja budynku szkolnego przy ul. ks. bpa Bogedaina w Pszczynie.
Inicjator i podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Powiat Pszczyński
Lokalizacja przedsięwzięcia	Ul. Ks. bpa Bogedaina, Pszczyna
Opis problemu	Budynki publiczne zarządzane przez Powiat Pszczyński, zlokalizowane na obszarze rewitalizacji, charakteryzują się niską efektywnością energetyczną. W wyniku spalania paliw kopalnych dochodzi do emisji CO ₂ , PM10 oraz innych szkodliwych substancji. Ilość spalanych paliw, a tym samym emitowanych zanieczyszczeń wiąże się bezpośrednio m.in. z niską efektywnością energetyczną budynków.
Opis przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie zakłada modernizację energetyczną budynku szkolnego. Zakres prac będzie wynikał z przeprowadzonego przed projektem audytu energetycznego. W przypadku budynków zabytkowych audyt konsultowany będzie z konserwatorem zabytków.
Spójność z celami rewitalizacji	Cel 4. Dobra jakość środowiska
Spójność z kierunkami rewitalizacji	4.2. Poprawa jakości powietrza i ograniczenie niskiej emisji, w tym poprzez inwestycje wymiany źródeł ciepła, termomodernizacje i ograniczenie ruchu pojazdów spalinowych w centrum.
Wskaźniki produktu	Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - 1 szt.
Wskaźniki rezultatu	Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury społeczno-edukacyjnej/kulturalnej/turystycznej będącej przedmiotem projektu – 780
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Montaż windy zewnętrznej w budynku, celem udostępnienia przestrzeni osobom ze szczególnymi potrzebami ruchowymi.

Czas realizacji	2028-2030
Szacowana całkowita wartość przedsięwzięcia w zł	5 000 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	FESL.02.01 Efektywność energetyczna budynków użyteczności publicznej Wkład własny

Numer i tytuł przedsięwzięcia	22. Odnawialne źródła energii na terenie Powiatowego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Pszczynie.
Inicjator i podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Powiat Pszczyński
Lokalizacja przedsięwzięcia	Powiatowy Ośrodek Sportu i Rekreacji w Pszczynie
Opis problemu	Z roku na rok zaobserwować można stały wzrost zużycia en. elektrycznej, ciepłej i paliw transportowych, pojazdów oraz podmiotów gosp. Konieczne jest zatem podjęcie działań mających na celu zmniejszenie wykorzystania energii, a co za tym idzie zmniejszenie emisji szkodliwych zanieczyszczeń. Konieczność realizacji projektu znajduje swoje źródło w potrzebach i zdiagnozowanych problemach całego regionu. Głównym celem projektu będzie zwiększenie efektywności energetycznej w sektorze publicznym oraz zmniejszenie zużycia energii elektrycznej, co przyczyni się do poprawy jakości stanu środowiska naturalnego na obszarze rewitalizacji w Pszczynie a w szczególności do poprawy jakości powietrza.
Opis przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie zakłada budowę, rozbudowę, zakup, montaż infrastruktury służącej do wytwarzania, dystrybucji i magazynowania (na potrzeby danego źródła) energii elektrycznej i ciepłej z odnawialnych źródeł energii.
Spójność z celami rewitalizacji	Cel 4. Dobra jakość środowiska
Spójność z kierunkami rewitalizacji	4.2. Poprawa jakości powietrza i ograniczenie niskiej emisji, w tym poprzez inwestycje wymiany źródeł ciepła, termomodernizacje i ograniczenie ruchu pojazdów spalinowych w centrum.
Wskaźniki produktu	Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - 1 szt.
Wskaźniki rezultatu	Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury społeczno-edukacyjnej/kulturalnej/turystycznej będącej przedmiotem projektu – 77 000 osób rocznie

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Budynki użyteczności publicznej są dostępne dla osób z niepełnosprawnościami.
Czas realizacji	2026-2030
Szacowana całkowita wartość przedsięwzięcia w zł	2 000 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	FESL.10.06 Rozwój energetyki rozproszonej opartej o odnawialne źródła energii Wkład własny

Numer i tytuł przedsięwzięcia	23. Odnawialne źródła energii na budynku Powiatowego Urzędu Pracy w Pszczynie.
Inicjator i podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Powiat Pszczyński
Lokalizacja przedsięwzięcia	PUP ul. Dworcowa 23, Pszczyna
Opis problemu	Z roku na rok zaobserwować można stały wzrost zużycia en. elektrycznej, ciepłej i paliw transportowych, pojazdów oraz podmiotów gosp. Konieczne jest zatem podjęcie działań mających na celu zmniejszenie wykorzystania energii, a co za tym idzie zmniejszenie emisji szkodliwych zanieczyszczeń. Konieczność realizacji projektu znajduje zatem swoje źródło w potrzebach i zdiagnozowanych problemach całego regionu. Głównym celem projektu będzie zwiększenie efektywności energetycznej w sektorze publicznym oraz zmniejszenie zużycia energii elektrycznej, co przyczyni się do poprawy jakości stanu środowiska naturalnego na terenie Pszczyny a w szczególności do poprawy jakości powietrza.
Opis przedsięwzięcia	Budowa, rozbudowa, zakup, montaż infrastruktury służącej do wytwarzania, dystrybucji i magazynowania (na potrzeby danego źródła) energii elektrycznej i ciepłej z odnawialnych źródeł energii.
Spójność z celami rewitalizacji	Cel 4. Dobra jakość środowiska
Spójność z kierunkami rewitalizacji	4.2. Poprawa jakości powietrza i ograniczenie niskiej emisji, w tym poprzez inwestycje wymiany źródeł ciepła, termomodernizacje i ograniczenie ruchu pojazdów spalinowych w centrum.

Wskaźniki produktu	Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - 1 szt.
Wskaźniki rezultatu	Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury społeczno-edukacyjnej/kulturalnej/turystycznej będącej przedmiotem projektu – 15 000 osób rocznie
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Budynki użyteczności publicznej są dostępne dla osób z niepełnosprawnościami.
Czas realizacji	2027-2030
Szacowana całkowita wartość przedsięwzięcia w zł	1 500 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	FESL.10.06 Rozwój energetyki rozproszonej opartej o odnawialne źródła energii Wkład własny

Numer i tytuł przedsięwzięcia	24. Termomodernizacja budynku Powiatowego Zespołu Szkół nr 1 Pszczynie.
Inicjator i podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Powiat Pszczyński
Lokalizacja przedsięwzięcia	PZS nr 1, ul. Poniatowskiego 2, Pszczyna
Opis problemu	Realizacja projektu zakładającego kompleksową termomodernizację budynku odpowiada na problemy zapobiegania niskiej emisji w budynkach użyteczności publicznej. W wyniku spalania paliw kopalnych dochodzi do emisji CO ₂ , PM10 oraz innych szkodliwych substancji. Ilość spalanych paliw, a tym samym emitowanych zanieczyszczeń wiąże się bezpośrednio m.in. z niską efektywnością energetyczną budynków.
Opis przedsięwzięcia	Celem zadania jest zmniejszenie kosztów ogrzewania i energii elektrycznej, a także zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery oraz poprawa komfortu cieplnego w budynku szkoły. Zakres projektu wynikać będzie z audytu energetycznego.
Spójność z celami rewitalizacji	Cel 4. Dobra jakość środowiska
Spójność z kierunkami rewitalizacji	4.2. Poprawa jakości powietrza i ograniczenie niskiej emisji, w tym poprzez inwestycje wymiany źródeł ciepła, termomodernizacje i ograniczenie ruchu pojazdów spalinowych w centrum.

Wskaźniki produktu	Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - 1 szt.
Wskaźniki rezultatu	Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury społeczno-edukacyjnej/kulturalnej/turystycznej będącej przedmiotem projektu – 900 osób rocznie
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	-
Czas realizacji	2027-2030
Szacowana całkowita wartość przedsięwzięcia w zł	2 500 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	FESL.02.01 Efektywność energetyczna budynków użyteczności publicznej Wkład własny

Numer i tytuł przedsięwzięcia	25. Odnawialne źródła energii na terenie Starostwa Powiatowego w Pszczynie.
Inicjator i podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Powiat Pszczyński
Lokalizacja przedsięwzięcia	Starostwo Powiatowe, ul. 3 Maja w Pszczynie
Opis problemu	Z roku na rok zaobserwować można stały wzrost zużycia en. elektrycznej, ciepłej i paliw transportowych, pojazdów oraz podmiotów gosp. Konieczne jest zatem podjęcie działań mających na celu zmniejszenie wykorzystania energii, a co za tym idzie zmniejszenie emisji szkodliwych zanieczyszczeń. Konieczność realizacji projektu znajduje zatem swoje źródło w potrzebach i zdiagnozowanych problemach całego regionu. Głównym celem projektu będzie zwiększenie efektywności energetycznej w sektorze publicznym oraz zmniejszenie zużycia energii elektrycznej, co przyczyni się do poprawy jakości stanu środowiska naturalnego na terenie Pszczyny a w szczególności do poprawy jakości powietrza.
Opis przedsięwzięcia	Budowa, zakup, montaż infrastruktury służącej do wytwarzania, dystrybucji i magazynowania (na potrzeby danego źródła) energii elektrycznej i ciepłej z odnawialnych źródeł energii. Planuje się zadaszyć parking przy Starostwie i na „wiatkach” zamontować OZE.

Spójność z celami rewitalizacji	Cel 4. Dobra jakość środowiska
Spójność z kierunkami rewitalizacji	4.2. Poprawa jakości powietrza i ograniczenie niskiej emisji, w tym poprzez inwestycje wymiany źródeł ciepła, termomodernizacje i ograniczenie ruchu pojazdów spalinowych w centrum.
Wskaźniki produktu	Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - 1 szt.
Wskaźniki rezultatu	Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury społeczno-edukacyjnej/kulturalnej/turystycznej będącej przedmiotem projektu – 20000
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Nowopowstała infrastruktura dostępna będzie dla wszystkich.
Czas realizacji	2027-2030
Szacowana całkowita wartość przedsięwzięcia w zł	2 000 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	FESL.10.06 Rozwój energetyki rozproszonej opartej o odnawialne źródła energii Wkład własny

Numer i tytuł przedsięwzięcia	26. Termomodernizacja budynku siedziby Agencji Rozwoju i Promocji Ziemi Pszczyńskiej (ocieplenie, elewacja, dach) wraz z przystosowaniem wejścia do budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnościami ruchowymi.
Inicjator i podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Agencja Rozwoju i Promocji Ziemi Pszczyńskiej Sp. z o.o.
Lokalizacja przedsięwzięcia	Ul. 3 Maja 9, 43 – 200 Pszczyna
Opis problemu	Ze względu na destrukcję spowodowaną przez czynniki zewnętrzne konieczna jest wymiana pokrycia dachowego na budynku siedziby Agencji Rozwoju i Promocji Ziemi Pszczyńskiej. Konieczna jest również ocieplenie budynku aby zapobiec stratom ciepła.
Opis przedsięwzięcia	Zakres realizowanych zadań obejmuje przeprowadzenie termomodernizacji w zakresie: 1. Wykonanie ocieplenia budynku. 2. Wykonanie elewacji budynku. 3. Wymiana pokrycia dachowego.

	4.Przystosowanie wejścia do budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
Spójność z celami rewitalizacji	Cel 4. Dobra jakość środowiska
Spójność z kierunkami rewitalizacji	4.2. Poprawa jakości powietrza i ograniczenie niskiej emisji, w tym poprzez inwestycje wymiany źródeł ciepła, termomodernizacje i ograniczenie ruchu pojazdów spalinowych w centrum.
Wskaźniki produktu	Liczba obiektów poddanych termomodernizacji: 1
Wskaźniki rezultatu	Liczba osób korzystających z obiektu: 100
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Przystosowanie wejścia do budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnościami ruchowymi.
Czas realizacji	2025
Szacowana całkowita wartość przedsięwzięcia w zł	400 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	FESL.02.01 Efektywność energetyczna budynków użyteczności publicznej Wkład własny

5.2. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, realizujących kierunki działań

W tym rozdziale ujęte zostały pozostałe dopuszczalne przedsięwzięcia rewitalizacyjne, tj. takie, których realizacja pozytywnie wpłynie na rozwiązywanie problemów występujących na obszarze rewitalizacji. Są to projekty, które wykazują się częściowym oddziaływaniem na obszar rewitalizacji, np. dotyczą inwestycji lub przedsięwzięć, które z uwagi na lokalizację lub zakres mogą przyczyniać się do rozwiązywania problemów obszaru rewitalizacji, czy też wzmacniać jego potencjały.

W kategorii pozostałych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujęto przede wszystkim wszelkiego rodzaju działania, projekty, aktywności o mniejszej skali. Poniżej przedstawiono zbiorczy pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizujących kierunki działań.

Cel 1. Aktywni i zintegrowani mieszkańcy

Kierunek 1.3. Rozwój narzędzi wspierających działalność i rozwój organizacji społecznych i liderów społeczności lokalnej

B1: Wsparcie organizacji społecznych i inicjatyw lokalnych na obszarze rewitalizacji

Na obszarze rewitalizacji działają liczne i aktywne organizacje pozarządowe. Wykorzystanie ich potencjału wymaga wsparcia ich funkcjonowania. Podstawowe problemy organizacji opierających swoją działalność na pracy społecznej jest m. in. brak siedziby, deficyt wiedzy nt. możliwość pozyskiwania środków, słaby poziom wymiany doświadczeń i ograniczone możliwości kooperacji pomiędzy organizacjami. Przedsięwzięcie polegać będzie na wsparciu działalności organizacji w ramach utworzonego Inkubatora Aktywności Lokalnej oraz w ramach innych inicjatyw realizowanych na obszarze rewitalizacji.

Kierunek 1.4. Zwiększenie atrakcyjności i dostępności wydarzeń i inicjatyw realizowanych na obszarze rewitalizacji

B2: Poprawa standardów dostępności w obiektach instytucji kultury na obszarze rewitalizacji oraz w odniesieniu do wydarzeń kulturalnych i przestrzeni publicznych

Na obszarze rewitalizacji funkcjonują najważniejsze instytucje kultury. Odbywa się tu szereg imprez. Ze względu na istniejące bariery w zakresie standardów dostępności, korzystanie

z oferty kultury jest utrudnione. Zakłada stopniowane eliminowanie istniejących barier w zakresie dostępności do obiektów, wydarzeń i przestrzeni publicznych. Zakłada się prowadzenie bieżącej inwentaryzacji problemów w zakresie dostępności i wdrażanie odpowiednich rozwiązań.

Cel 2. Wysoka konkurencyjność usług

Kierunek 2.1. Wspieranie konkurencyjności prowadzenia działalności gospodarczych poprzez inwestycje poprawiające estetykę, funkcjonalność, dostępność

B3: Poprawa jakości infrastruktury technicznej oraz efektywności energetycznej budynków handlowo-usługowych

Na obszarze rewitalizacji widoczny jest spadek liczby podmiotów gospodarczych prowadzących obserwuje się zanik funkcji handlowej. Występuje tu nagromadzenie zdegradowanych budynków pełniących funkcję usługowo – handlowe. Niska estetyka i bezpieczeństwa użytkowania zniechęca potencjalnych inwestorów i mieszkańców do osiedlania się w okolicy, powoduje spadek atrakcyjności turystycznej, stare budynki nie spełniają norm ekologicznych co zwiększa zanieczyszczenie środowiska. Ze względu na znaczny stopień zużycia wybranych obiektów handlowo – usługowych zakłada się prowadzenie remontów i modernizacji budynków, w tym remontów i termomodernizacji elewacji likwidację barier architektonicznych oraz zagospodarowania terenów przyległych do budynków.

Cel 3. Wysoka jakość życia

3.1. Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni mieszkaniowych i publicznych

B4: Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców i turystów poprzez rozwój sieci monitoringu przestrzeni publicznych

Na obszarze rewitalizacji widoczne są w przestrzeni publicznej problemy i zachowania związane z alkoholizmem i zakłócaniem porządku publicznego. Wpływa to na komfort i bezpieczeństwo korzystania z tych przestrzeni przez mieszkańców. Zakłada się konieczność rozwoju sieci monitoringu miejskiego, który to obejmować będzie ważne dla społeczności lokalnej i ruchu turystycznego przestrzenie publiczne.

B5: Zagospodarowanie i nadanie nowych funkcji dla zdegradowanych i niefunkcjonalnych przestrzeni publicznych

Na obszarze rewitalizacji występują przestrzenie publiczne, które charakteryzują się niską estetyką i funkcjonalnością. Degradacji przestrzennej towarzyszą takie zjawiska jak wandalizm,

publiczne spożywanie alkoholu. Zakłada się odpowiednie zabezpieczenie oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznych, np. poprzez ogrodzenie, utworzenie ścieżki dla pieszych, oświetlenie. Pozwoli to udostępnić mieszkańcom i turystom nowych, do tej pory niedostępnych przestrzeni publicznych.

Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego dróg i chodników oraz rozwój powiązań rowerowych

B6: Modernizacja dróg, chodników

Na obszarze rewitalizacji diagnozuje się zły stan techniczny dróg, chodników. W ramach przedsięwzięcia realizowane będą inwestycje polegające na przebudowie, modernizacji dróg i chodników. Zakłada się realizację modernizacji dróg, chodników na terenie osiedli Powstańców Śląskich, Śródmieście, Siedlice, Piastów.

B7: Porządkowanie polityki parkingowej na obszarze rewitalizacji w Pszczynie

Na obszarze rewitalizacji diagnozuje problem dużego natężenie ruchu samochodowego, w szczególności w dniach wzmożonego ruchu turystycznego. Negatywnie wpływa to na jakość życia mieszkańców i stan środowiska. W celu odciążenia istniejących parkingów planuje się urządzić nowe parkingi lub powiększyć istniejące, w lokalizacjach, które sprzyjać będą odciążeniu ruchu w centrum miasta. Planuje się również wprowadzić system informacji o parkingach oraz o wolnych miejscach parkingowych widoczny w terenie, na stronie internetowej Urzędu. W ten sposób możliwe będzie efektywniejsze zarządzanie ruchem pojazdów w obrębie Starego Miasta.

Cel 4. Dobra jakość środowiska

Kierunek 4.4. Zwiększanie świadomości społecznej na rzecz ochrony środowiska i przyrody oraz zmian klimatu

B8: Edukacja na rzecz ochrony środowiska i przyrody oraz zmian klimatu

Na obszarze rewitalizacji zlokalizowane są ważne dla układu przyrodniczego tereny zielone. Stanowią one istotny potencjał odnośnie prowadzenia aktywnych działań z zakresu edukacji ekologicznej.

Obszar rewitalizacji dotykają negatywne skutki zmian klimatu, do których zaliczyć należy m.in. susze, nadmierne nagrzewanie się zurbanizowanych przestrzeni. Zurbanizowana przestrzeń charakteryzuje się też niską przepuszczalnością wody. Zakłada się prowadzenie statycznych działań

z zakresu edukacji ekologicznej oraz nt. zmian klimatu. Działania edukacyjne prowadzone będą zarówno przez podmioty publiczne, jak też społeczne.

6. Mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pszczyna został sporządzony z uwzględnieniem szeregu istotnych zasad integrowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Zasada kompleksowości

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pszczyna ujmuje działania i przedsięwzięcia w sposób kompleksowy, z uwzględnieniem różnorodnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które mogą być współfinansowane ze środków EFRR, EFS+, KPO oraz innych publicznych lub prywatnych. Kompleksowy charakter GPR wynika z charakteru rewitalizacji, które jest procesem wielowymiarowym pod wieloma względami.

Zasada koncentracji interwencji

Zasada ta oznacza koncentrację prowadzonych działań rewitalizacyjnych na obszarze o największym nasileniu różnorodnych problemów i zjawisk kryzysowych, a jednocześnie obszarze o istotnym znaczeniu dla rozwoju gminy. Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pszczyna opracowany został na rzecz obszaru rewitalizacji objętego zjawiskami kryzysowymi, wyznaczonymi na podstawie kryteriów społecznych, gospodarczych, przestrzennych, środowiskowych i technicznych. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w gminie Pszczyna został wyznaczony **Uchwałą Nr XX/208/16 Rady Miejskiej w Pszczynie z dnia 10 marca 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Pszczyna.**

Zasada komplementarności interwencji

Wymogiem niezbędnym dla wspierania przedsięwzięć o charakterze rewitalizacyjnym jest zapewnienie ich wielowymiarowej komplementarności. Zasada ta przekłada się na konieczność zapewnienia spójności działań planowanych i realizowanych w różnych wymiarach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym oraz źródeł finansowania.

Program rewitalizacji powinien rozwiązywać wszystkie kluczowe problemy zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji. Oznacza to odpowiednie zaplanowanie zakresu interwencji. Program rewitalizacji tworzony jest w oparciu o przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych pozwala na ocenę komplementarności zakresu interwencji. Ważne jest przy tym budowanie spójności realizacyjnej poszczególnych komponentów programu rewitalizacji.

Podstawę zintegrowania działań rewitalizacyjnych w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Pszczyna stanowi:

- Odniesienie się w zakresach przewidzianych do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych do wszystkich oczekiwanych kierunków rewitalizacji (podstawowe i pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne), co gwarantuje, że realizowane działania przyczynią się do rozwiązania większości problemów zdefiniowanych w diagnozie (integracja problemowa).
- Zaplanowanie realizacji przedsięwzięć na obszarze rewitalizacji oraz w jego sąsiedztwie, co będzie mieć wpływ na rozwiązywanie problemów zdiagnozowanych dla obszaru rewitalizacji (integracja przestrzenna).
- Zaplanowanie realizacji przedsięwzięć, które faktycznie stanowią kontynuację i rozwinięcie prowadzonych już na obszarze rewitalizacji działań rozwojowych. Dotyczy to przedsięwzięć ujętych w **Gminnym Programie Rewitalizacji dla gminy Pszczyna na lata 2015-2023**. Więcej informacji na stronie <https://www.pszczyna.pl/urzed-miejski/gminny>.
- Zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizowane będą przez podmioty publiczne i prywatne. Potrzeby rewitalizacyjne ustalone zostały między innymi w oparciu o uspołeczniony proces i konsultacje z mieszkańcami. Partycypacja społeczna dotyczy również procesu opiniowania projektu Gminnego Programu Rewitalizacji oraz jego realizacji, między innymi przez Komitet Rewitalizacji (integracja proceduralno-instytucjonalna).
- Zaplanowane do realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizowane będą w oparciu o różne źródła finansowe. Ważne przy tym będą środki pochodzące z Unii Europejskiej, pozwalające na wsparcie projektów infrastrukturalnych i społecznych (EFRR, EFS+, KPO), jak też pochodzące z innych źródeł zewnętrznych. Zakłada się przy tym udział środków własnych Gminy Pszczyna, jak też innych publicznych i prywatnych podmiotów, które planują realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych (integracja źródeł finansowania).

Integracja problemowa

Komplementarność problemowa oznacza konieczność realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które będą się wzajemnie dopełniać tematycznie, sprawiając, że program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym, środowiskowym).

Schemat integracji problemowej opiera się na następujących założeniach:

- Podstawą do oceny komplementarności problemowej jest zestawienie poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych z celami i kierunkami działań, które to z kolei są bezpośrednią odpowiedzią na zdiagnozowane problemy,
- Wybrane przedsięwzięcia rewitalizacyjne wspierają się nawzajem, tworząc powiązane „paczki” przedsięwzięć. W ten sposób uzyskuje się efekt synergii w rozwiązywaniu problemów obszaru rewitalizacji.

Tabela 16. Założenia integracji problemowej Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pszczyna

Cele rewitalizacji	Kierunki rewitalizacji	Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	Powiązania pomiędzy przedsięwzięciami (paczki projektów)
Cel 1. Aktywni i zintegrowani mieszkańcy	1.1. Rozwijanie i kształtowanie polityki społecznej ukierunkowanej na integrację społeczną i przeciwdziałanie dziedziczeniu problemów.	1. Budowa Centrum Wsparcia i Integracji Społecznej „Wież” wraz z zapleczem szkoleniowo-warsztatowym oraz zapleczem dla wsparcia wytchnieniowego dla opiekunów osób ciężko chorych, niepełnosprawnych, seniorów.	Przedsięwzięcie wpisuje się w założenia polityki społecznej, wynikającej z aktualnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.
Cel 1. Aktywni i zintegrowani mieszkańcy	1.1. Rozwijanie i kształtowanie polityki społecznej ukierunkowanej na integrację społeczną i przeciwdziałanie dziedziczeniu problemów.	2. Organizacja spotkań terapeutycznych, konferencji i warsztatów o tematyce uzależnień.	Przedsięwzięcie wpisuje się w założenia polityki społecznej, wynikającej z aktualnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.
Cel 1. Aktywni i zintegrowani mieszkańcy	1.2. Nadanie nowych lub wzmocnienie istniejących funkcji społecznych i kulturalnych bazujących na potencjale istniejących obiektów i przestrzeni publicznych, wpływających na wzrost aktywności społecznej.	3. Aktywny lokalnie, myśli globalnie – rewitalizacja Domu Usług i budynku dawnej pralni przy szpitalu w Pszczynie.	3, 4, 5, B1 – utworzenie infrastruktury społecznej wspierającej aktywność i integrację społeczną oraz realizację działań wspierających organizacje społeczne.
Cel 1. Aktywni i zintegrowani mieszkańcy	1.2. Nadanie nowych lub wzmocnienie istniejących funkcji społecznych i kulturalnych bazujących na potencjale istniejących obiektów i przestrzeni publicznych, wpływających na wzrost aktywności społecznej.	4. Nowe życie budynku wartowni przy ul. Kopernika w Pszczynie	3, 4, 5, B1 – uzasadnienie jak powyżej

Cele rewitalizacji	Kierunki rewitalizacji	Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	Powiązania pomiędzy przedsięwzięciami (paczki projektów)
Cel 1. Aktywni i zintegrowani mieszkańcy	1.2. Nadanie nowych lub wzmocnienie istniejących funkcji społecznych i kulturalnych bazujących na potencjale istniejących obiektów i przestrzeni publicznych, wpływających na wzrost aktywności społecznej.	4 . Aktywni i zaangażowani - Integracja i Reintegracja – poprzez rewitalizację istniejącego obiektu oraz budowa nowej przestrzeni przy ul. Cieszyńskiej 4 w Pszczynie.	3, 4, 5, B1 – uzasadnienie jak powyżej
Cel 1. Aktywni i zintegrowani mieszkańcy	1.3. Rozwój narzędzi wspierających działalność i rozwój organizacji społecznych i liderów społeczności lokalnej.	B1. Wsparcie organizacji społecznych i inicjatyw lokalnych na obszarze rewitalizacji.	3, 4, 5, B1 – uzasadnienie jak powyżej
Cel 1. Aktywni i zintegrowani mieszkańcy	1.4. Zwiększenie atrakcyjności i dostępności wydarzeń i inicjatyw realizowanych na obszarze rewitalizacji.	B2. Poprawa standardów dostępności w obiektach instytucji kultury na obszarze rewitalizacji oraz w odniesieniu do wydarzeń kulturalnych i przestrzeni publicznych.	Przedsięwzięcie wpisuje się w założenia polityki społecznej, wynikającej z aktualnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.
Cel. 2. Wysoka konkurencyjność usług	2.1. Wspieranie konkurencyjności prowadzenia działalności gospodarczych poprzez inwestycje poprawiające estetykę, funkcjonalność, dostępność.	6. Przebudowa Centrum Handlowo - Targowego „Koszary Ułańskie”, w tym postawienie 25 handlowych stoisk zewnętrznych oraz montaż elementów małej architektury w celu wydzielenia ciągów pieszych.	6, 7, B3 - poprawa warunków prowadzenie działalności gospodarczych na obszarze rewitalizacji.

Cele rewitalizacji	Kierunki rewitalizacji	Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	Powiązania pomiędzy przedsięwzięciami (paczki projektów)
Cel. 2. Wysoka konkurencyjność usług	2.1. Wspieranie konkurencyjności prowadzenia działalności gospodarczych poprzez inwestycje poprawiające estetykę, funkcjonalność, dostępność.	7. Wymiana pokrycia dachowego na budynku usługowym Centrum Handlowo – Targowego „Koszary Ułańskie” w Pszczynie wraz z zainstalowaniem paneli fotowoltaicznych.	6, 7, B3 - poprawa warunków prowadzenie działalności gospodarczych na obszarze rewitalizacji.
Cel. 2. Wysoka konkurencyjność usług	2.1. Wspieranie konkurencyjności prowadzenia działalności gospodarczych poprzez inwestycje poprawiające estetykę, funkcjonalność, dostępność.	B3: Poprawa jakości infrastruktury technicznej oraz efektywności energetycznej budynków handlowo-usługowych.	6, 7, B3 - poprawa warunków prowadzenie działalności gospodarczych na obszarze rewitalizacji.
Cel. 2. Wysoka konkurencyjność usług	2.1. Wspieranie konkurencyjności prowadzenia działalności gospodarczych poprzez inwestycje poprawiające estetykę, funkcjonalność, dostępność.	8. Wymiana pokrycia dachowego na budynku usługowym w skansenie Zagrodzie Wsi Pszczyńskiej.	8, 9, - zwiększenie atrakcyjności turystycznej Pszczyny. Komplementarność względem przedsięwzięć związanych z poprawą estetyki budynków mieszkalnych. Komplementarność względem przedsięwzięć 10, 11, 12.

Cele rewitalizacji	Kierunki rewitalizacji	Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	Powiązania pomiędzy przedsięwzięciami (paczki projektów)
Cel. 2. Wysoka konkurencyjność usług	2.2. Wspieranie rozwoju całorocznej oferty turystycznej.	9. Rozbudowa Pokazowej Zagrody Żubrów o pawilon wystawowo – edukacyjny (budynek bezemisyjny, wyposażony w ogniwa fotowoltaiczne i pompę ciepła).	8, 9, - zwiększenie atrakcyjności turystycznej Pszczyny. Komplementarność względem przedsięwzięć związanych z poprawą estetyki budynków mieszkalnych. Komplementarność względem przedsięwzięć 10, 11, 12. 9, 19, B8 – zwiększenie wrażliwości społecznej na ochronę przyrody.
Cel. 2. Wysoka konkurencyjność usług	2.3. Zachowanie i wzmocnienie potencjału dziedzictwa kulturowego w kształtowaniu wizerunku obszaru rewitalizacji, w tym zachowanie zasobów materialnych i niematerialnych dziedzictwa kulturowego.	10. Przebudowa i remont Kościoła Ewangelickiego w Pszczynie.	10, 11, 12, 13 – zachowanie walorów dziedzictwa kulturowego. 8, 9, 10, 11, 12, 13 – zwiększenie atrakcyjności turystycznej.
Cel. 2. Wysoka konkurencyjność usług	2.3. Zachowanie i wzmocnienie potencjału dziedzictwa kulturowego w kształtowaniu wizerunku obszaru rewitalizacji, w tym zachowanie zasobów materialnych i niematerialnych dziedzictwa kulturowego.	11. Przebudowa dwóch budynków mieszkalnych, wielorodzinnych wraz ze zmianą sposobu użytkowania pomieszczeń na potrzeby muzeum w Pszczynie, ul. Wojska Polskiego 1,3.	10, 11, 12, 13 – zachowanie walorów dziedzictwa kulturowego.

Cele rewitalizacji	Kierunki rewitalizacji	Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	Powiązania pomiędzy przedsięwzięciami (paczki projektów)
Cel 2. Wysoka konkurencyjność usług	2.3. Zachowanie i wzmocnienie potencjału dziedzictwa kulturowego w kształtowaniu wizerunku obszaru rewitalizacji, w tym zachowanie zasobów materialnych i niematerialnych dziedzictwa kulturowego.	12. Prace restauratorskie zabytkowego spichlerza dworskiego z Czechowic z 1784 r.	8, 9, 10, 11, 12, 13 – zwiększenie atrakcyjności turystycznej.
Cel 3. Wysoka jakość życia	3.1. Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni mieszkaniowych i publicznych.	13. Przywrócenie pierwotnej funkcji wieży widokowej i lodowni „Eiskeller” w zabytkowym parku pszczyńskim.	10, 11, 12, 13 – zachowanie walorów dziedzictwa kulturowego. 13, 14, 15, 16, B4, B5 – rozwój infrastruktury i przestrzeni publicznych oferujących spędzanie wolnego czasu i aktywność fizyczną blisko domu.
Cel 3. Wysoka jakość życia	3.1. Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni mieszkaniowych i publicznych.	14. Utworzenie hali sportowej w Pszczynie.	13, 14, 15, 16, B4, B5 – rozwój infrastruktury i przestrzeni publicznych oferujących spędzanie wolnego czasu i aktywność fizyczną blisko domu.
Cel 3. Wysoka jakość życia	3.1. Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni mieszkaniowych i publicznych.	15. Zagospodarowanie terenu przy Szkole Podstawowej nr 1 w Pszczynie.	13, 14, 15, 16, B4, B5 – rozwój infrastruktury i przestrzeni publicznych oferujących spędzanie wolnego czasu i aktywność fizyczną blisko domu.

Cele rewitalizacji	Kierunki rewitalizacji	Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	Powiązania pomiędzy przedsięwzięciami (paczki projektów)
Cel 3. Wysoka jakość życia	3.1. Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni mieszkaniowych i publicznych.	16. Zagospodarowanie rejonu między ul. Bielską, ul. Dobrawy oraz ul. M. Skłodowskiej-Curie na potrzeby utworzenia Parku Zielone Płuca Pszczyny.	13, 14, 15, 16, B4, B5 – rozwój infrastruktury i przestrzeni publicznych oferujących spędzanie wolnego czasu i aktywność fizyczną blisko domu.
Cel 3. Wysoka jakość życia	3.1. Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni mieszkaniowych i publicznych.	B4: Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców i turystów poprzez rozwój sieci monitoringu przestrzeni publicznych.	13, 14, 15, 16, B4, B5 – rozwój infrastruktury i przestrzeni publicznych oferujących spędzanie wolnego czasu i aktywność fizyczną blisko domu.
Cel 3. Wysoka jakość życia	3.1. Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni mieszkaniowych i publicznych.	B5. Rewitalizacja dawnego terenu LOK oraz części terenu należącego do gminy Pszczyna.	13, 14, 15, 16, B4, B5 – rozwój infrastruktury i przestrzeni publicznych oferujących spędzanie wolnego czasu i aktywność fizyczną blisko domu.
Cel 3. Wysoka jakość życia	3.2. Poprawa standardów komunalnych i prywatnych zasobów mieszkaniowych.	17. Poprawa jakości infrastruktury technicznej oraz efektywności energetycznej budynków z obszaru rewitalizacji w Pszczynie	17 – kompleksowa poprawa wizerunku i estetyki obszaru rewitalizacji, w tym poprawa warunków mieszkaniowych oraz uzyskanie efektu środowiskowego związanego m. in. z ograniczeniem emisji gazów oraz retencjonowaniem wody opadowej.

Cele rewitalizacji	Kierunki rewitalizacji	Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	Powiązania pomiędzy przedsięwzięciami (paczki projektów)
Cel 3. Wysoka jakość życia	3.3. Kształtowanie i rozwijanie zróżnicowanej oferty mieszkaniowej.	18. Budowa budynku mieszkalnego, wielorodzinnego wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w Pszczynie przy ul. K. Wielkiego.	17 oraz 18 Poprawa warunków mieszkaniowych na obszarze rewitalizacji.
Cel 3. Wysoka jakość życia	3.4. Poprawa stanu technicznego dróg i chodników oraz rozwój powiązań rowerowych.	B6: Modernizacja dróg, chodników.	B6, B7, B8 – poprawa funkcjonalności układu komunikacyjnego na obszarze rewitalizacji.
Cel 3. Wysoka jakość życia	3.5. Zmniejszenie obciążenia komunikacyjnego Starego Miasta poprzez rozwiązania techniczne i organizacyjne.	B7. Porządkowanie polityki parkingowej na obszarze rewitalizacji w Pszczynie.	B6, B7, B8 – poprawa funkcjonalności układu komunikacyjnego na obszarze rewitalizacji.
Cel 4. Dobra jakość środowiska	4.1. Poprawa jakości i dostępności terenów zielonych, w tym ochrona i zwiększanie bioróżnorodności.	19. Ochrona różnorodności biologicznej w rejonie ulic Antesa i Zdrojowej w Pszczynie.	9, 19, B8 – zwiększenie wrażliwości społecznej na ochronę przyrody
Cel 4. Dobra jakość środowiska	4.2. Poprawa jakości powietrza i ograniczenie niskiej emisji, w tym poprzez inwestycje wymiany źródeł ciepła, termomodernizacje.	20. Termomodernizacja budynku dawnego Domu Dziecka w Pszczynie należącego do Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Pszczynie, dzierżawionego przez Śląską Fundację Błękitny Krzyż.	20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 – poprawa stanu powietrza.
Cel 4. Dobra jakość środowiska	4.2. Poprawa jakości powietrza i ograniczenie niskiej emisji, w tym poprzez inwestycje wymiany źródeł ciepła, termomodernizacje.	21. Termomodernizacja budynku szkolnego przy ul. ks. bpa Bogedaina w Pszczynie.	20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 – poprawa stanu powietrza.

Cele rewitalizacji	Kierunki rewitalizacji	Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	Powiązania pomiędzy przedsięwzięciami (paczki projektów)
Cel 4. Dobra jakość środowiska	4.2. Poprawa jakości powietrza i ograniczenie niskiej emisji, w tym poprzez inwestycje wymiany źródeł ciepła, termomodernizacje.	22. Odnawialne źródła energii na terenie Powiatowego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Pszczynie	20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 – poprawa stanu powietrza.
Cel 4. Dobra jakość środowiska	4.2. Poprawa jakości powietrza i ograniczenie niskiej emisji, w tym poprzez inwestycje wymiany źródeł ciepła, termomodernizacje.	23. Odnawialne źródła energii na budynku Powiatowego Urzędu Pracy w Pszczynie.	20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 – poprawa stanu powietrza.
Cel 4. Dobra jakość środowiska	4.2. Poprawa jakości powietrza i ograniczenie niskiej emisji, w tym poprzez inwestycje wymiany źródeł ciepła, termomodernizacje.	24. Termomodernizacja budynku Powiatowego Zespołu Szkół nr 1 Pszczynie.	20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 – poprawa stanu powietrza.
Cel 4. Dobra jakość środowiska	4.2. Poprawa jakości powietrza i ograniczenie niskiej emisji, w tym poprzez inwestycje wymiany źródeł ciepła, termomodernizacje.	25. Odnawialne źródła energii na terenie Starostwa Powiatowego w Pszczynie	20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 – poprawa stanu powietrza.
Cel 4. Dobra jakość środowiska	4.2. Poprawa jakości powietrza i ograniczenie niskiej emisji, w tym poprzez inwestycje wymiany źródeł ciepła, termomodernizacje.	26. Termomodernizacja budynku siedziby Agencji Rozwoju i Promocji Ziemi Pszczyńskiej (ocieplenie, elewacja, dach) wraz z przystosowaniem wejścia do budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnościami ruchowymi.	20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 – poprawa stanu powietrza.

Cele rewitalizacji	Kierunki rewitalizacji	Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	Powiązania pomiędzy przedsięwzięciami (paczki projektów)
Cel 4. Dobra jakość środowiska	4.3. Zwiększanie świadomości społecznej na rzecz ochrony środowiska i przyrody.	B8. Edukacja na rzecz ochrony środowiska i przyrody oraz zmian klimatu.	9, 19, B8 – zwiększenie wrażliwości społecznej na ochronę przyrody.

Źródło: opracowanie własne

Integracja przestrzenna

Komplementarność przestrzenna oznacza konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia i realizacji programu rewitalizacji wzajemnych powiązań pomiędzy przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi zarówno realizowanymi na obszarze rewitalizacji, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar rewitalizacji.

Komplementarność przestrzenną zapewnia powiązanie Gminnego Programu Rewitalizacji ze Strategią Rozwoju Gminy Pszczyna na lata 2024-2030. Więcej nt. Strategii rozwoju na stronie: <https://bip.pszczyna.pl/lista/programy/1>.

Integracja międzykresowa

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pszczyna stanowi kontynuację działań rewitalizacyjnych realizowanych w oparciu o Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pszczyna na lata 2015-2023. Więcej nt. założeń tego dokumentu i efektów wdrażania na stronie <https://www.pszczyna.pl/urzed-miejski/gminny->.

Integracja proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna oznacza konieczność zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. W tym celu niezbędne jest osadzenie systemu zarządzania programem rewitalizacji w przyjętym w Gminie systemie.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna opisana została w rozdziale 9. Struktura zarządzania realizacją GPR.

Integracja źródeł finansowania

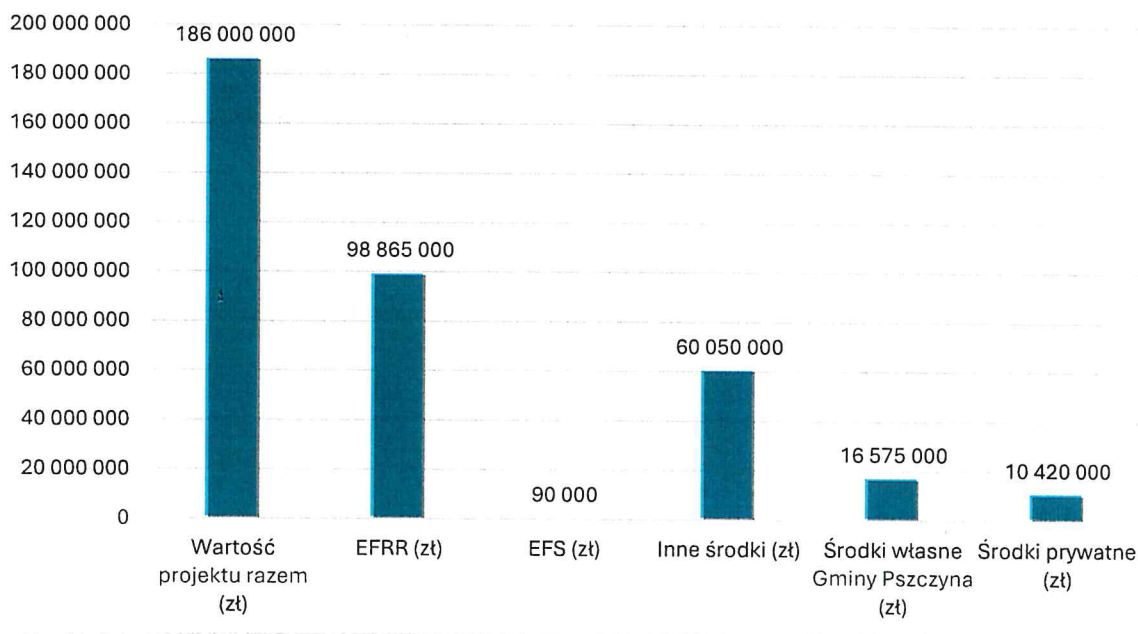
Komplementarność źródeł finansowania polega na poszukiwaniu i wyborze źródeł finansowania działań rewitalizacyjnych, które przede wszystkim zapewnią skuteczność w osiągnięciu założonych celów rewitalizacji.

Komplementarność źródeł finansowania opisana została w rozdziale 8. Szacunkowe ramy finansowe wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych.

7. Szacunkowe ramy finansowe realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Określenie ram finansowych realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pszczyna polegało na zintegrowaniu informacji umieszczonych w poszczególnych kartach przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Prognozuje się, że realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych w perspektywie 2030 roku związana będzie z wydatkowaniem około 186 mln zł. Z tej sumy prawie 98,8 mln zł może zostać finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, a 90 tys. zł z Europejskiego Funduszu Społecznego. Gmina Pszczyna wydatkować będzie środki z budżetu gminy w wysokości około 16,5 mln zł. Inne środki zewnętrzne stanowiąc będą kwotę rzędu 60,0 mln zł, a środki prywatne kwotę 10,4 mln zł.

Wykres 2. Ramy finansowe związane z realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji w zakresie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Źródło: opracowanie własne

Tabela 17. Ramy finansowe związane z realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji

Numer i tytuł przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Okres realizacji	Wartość projektu razem (zł)	EFRR (zł)	EFS (zł)	Inne środki (zł)	Środki własne Gminy Pszczyna (zł)	Środki prywatne (zł)
1. Budowa Centrum Wsparcia i Integracji Społecznej „Wież” wraz z zapleczem szkoleniowo-warsztatowym oraz zapleczem dla wsparcia wytchnieniowego dla opiekunów osób ciężko chorych, niepełnosprawnych, seniorów.	Hospicjum św. Ojca Pio	2025 -2028	15 000 000	10 000 000	-	2 000 000	-	3 000 000
2. Organizacja spotkań terapeutycznych, konferencji i warsztatów o tematyce uzależnień.	Parafia Ewangelicko-Augsburska w Pszczynie	2025-2030	100 000	-	90 000	-	-	10 000
3. Aktywny lokalnie, myśli globalnie – rewitalizacja Domu Usług i budynku dawnej pralni przy szpitalu w Pszczynie	Gmina Pszczyna, Powiat Pszczyński	2026-2030	50 000 000	42 500 000	-	3 750 000	3 750 000	-
4. Aktywni i zaangażowani - Integracja i Reintegracja – poprzez rewitalizację istniejącego obiektu oraz budowa nowej przestrzeni przy ul. Cieszyńskiej 4 w Pszczynie	Herman Global Corporation Sp. z o.o.	2025-2030	12 000 000	10 000 000	-	-	-	2 000 000
4. Nowe życie budynku wartowni przy ul. Kopernika w Pszczynie	Powiat Pszczyński	2029-2030	3 000 000	2 550 000	-	450 000	-	-
5. Przebudowa Centrum Handlowo - Targowego „Koszary Ułańskie”, w tym postawienie 25 handlowych stoisk zewnętrznych oraz montaż elementów małej architektury w celu wydzielenia ciągów pieszych.	Agencja Rozwoju i Promocji Ziemi Pszczyńskiej Sp. z o.o.	2025-2030	2 500 000	2 125 000	-	-	-	375 000

Numer i tytuł przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Okres realizacji	Wartość projektu razem (zł)	EFRR (zł)	EFS (zł)	Inne środki (zł)	Środki własne Gminy Pszczyna (zł)	Środki prywatne (zł)
6. Wymiana pokrycia dachowego na budynku usługowym Centrum Handlowo – Targowego „Koszary Ułańskie” w Pszczynie wraz z zainstalowaniem paneli fotowoltaicznych.	Agencja Rozwoju i Promocji Ziemi Pszczyńskiej Sp. z o.o.	2025	800 000	680 000	-	-	-	120 000
7. Wymiana pokrycia dachowego na budynku usługowym w skansenie Zagrodzie Wsi Pszczyńskiej	Agencja Rozwoju i Promocji Ziemi Pszczyńskiej Sp. z o.o.	2025	200 000	170 000	-	-	-	30 000
8. Rozbudowa Pokazowej Zagrody Żubrów o pawilon wystawowo – edukacyjny (budynek bezemisyjny, wyposażony w ogniwa fotowoltaiczne i pompę ciepła	Agencja Rozwoju i Promocji Ziemi Pszczyńskiej Sp. z o.o.	2025-2026	8 500 000	7 225 000	-	-	-	1 275 000
9. Przebudowa i remont Kościoła Ewangelickiego w Pszczynie	Parafia Ewangelicko-Augsburska w Pszczynie	2025-2027	3 500 000	-	2 975 000	-	-	525 000
10. Przebudowa dwóch budynków mieszkalnych, wielorodzinnych wraz ze zmianą sposobu użytkowania pomieszczeń na potrzeby muzeum w Pszczynie, ul. Wojska Polskiego 1,3.	Gmina Pszczyna	2025-2030	15 000 000	-	12 750 000	-	2 250 000	-
11. Prace restauratorskie zabytkowego spichlerza dworskiego z Czechowic z 1784 r.	Gmina Pszczyna	2025-2030	2 500 000	2 125 000	-	-	375 000	-
12. Przywrócenie pierwotnej funkcji wieży widokowej i lodowni „Eiskeller” w zabytkowym parku pszczyńskim.	Gmina Pszczyna	2026-2030	1 500 000	1 275 000	-	-	225 000	-

Numer i tytuł przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Okres realizacji	Wartość projektu razem (zł)	EFRR (zł)	EFS (zł)	Inne środki (zł)	Środki własne Gminy Pszczyna (zł)	Środki prywatne (zł)
13. Utworzenie hali sportowej w Pszczynie.	Gmina Pszczyna	2026-2030	20 000 000	-	-	14 000 000	6 000 000	-
14. Zagospodarowanie terenu przy Szkole Podstawowej nr 1 w Pszczynie.	Gmina Pszczyna	2026-2030	2 000 000	-	-	1 400 000	6 00 000	-
15. Zagospodarowanie rejonu między ul. Bielską, ul. Dobrawy oraz ul. M. Skłodowskiej-Curie na potrzeby utworzenia Parku Zielone Płuca Pszczyny	Gmina Pszczyna	2027-2030	2 500 000	-	2 125 000	-	375 000	-
16. Budowa budynku mieszkalnego, wielorodzinnego wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w Pszczynie przy ul. K. Wielkiego.	Gmina Pszczyna	2025-2030	15 000 000	-	-	12 000 000	3 000 000	-
17. Poprawa jakości infrastruktury technicznej oraz efektywności energetycznej budynków z obszaru rewitalizacji w Pszczynie	Wspólnoty mieszkaniowe	2025-2030	14 000 000	5 000 000	-	6 500 000	-	2 500 000
17. Ochrona różnorodności biologicznej w rejonie ulic Antesa i Zdrojowej w Pszczynie	Powiat Pszczyński	2026-2028	1 000 000	850 000	-	150 000	-	-
18. Termomodernizacja budynku dawnego Domu Dziecka w Pszczynie należącego do Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Pszczynie, Śląska Fundacja Błkitny Krzyż.	Parafia Ewangelicko-Augsburska w Pszczynie, Śląska Fundacja Błkitny Krzyż	2025-2027	3 500 000	2 975 000	-	-	-	525 000
19. Termomodernizacja budynku szkolnego przy ul. ks. bpa Bogedaina w Pszczynie.	Powiat Pszczyński	2028 -2030	5 000 000	4 250 000	-	750 000	-	-
20. Odnawialne źródła energii na terenie Powiatowego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Pszczynie	Powiat Pszczyński	2026 -2030	2 000 000	1 700 000	-	300 000	-	-

Numer i tytuł przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Okres realizacji	Wartość projektu razem (zł)	EFRR (zł)	EFS (zł)	Inne środki (zł)	Środki własne Gminy Pszczyna (zł)	Środki prywatne (zł)
21. Odnawialne źródła energii na budynku Powiatowego Urzędu Pracy w Pszczynie.	Powiat Pszczyński	2027 -2030	1 500 000	1 275 000	-	225 000	-	-
22. Termomodernizacja budynku Powiatowego Zespołu Szkół nr 1 Pszczynie.	Powiat Pszczyński	2027-2030	2 500 000	2 125 000	-	375 000	-	-
23. Odnawialne źródła energii na terenie Starostwa Powiatowego w Pszczynie	Powiat Pszczyński	2027 -2030	2 000 000	1 700 000	-	300 000	-	-
24. Termomodernizacja budynku siedziby Agencji Rozwoju i Promocji Ziemi Pszczyńskiej (ocieplenie, elewacja, dach) wraz z przystosowaniem wejścia do budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnościami ruchowymi.	Agencja Rozwoju i Promocji Ziemi Pszczyńskiej Sp. z o.o.	2025	400 000	340 000				60 000
RAZEM	-	-	186 000 000	98 865 000	90 000	60 050 000	16 575 000	10420 000

Źródło: opracowanie własne

8. Struktura zarządzania realizacją GPR, ze wskazaniem kosztów zarządzania i ramowym harmonogramem realizacji GPR

8.1. System realizacji

Warunkiem osiągnięcia trwałych rezultatów rewitalizacji jest koordynacja podejmowanych działań i współpraca różnych instytucji i podmiotów w szczególności zaś partycypacja społeczna.

Przygotowanie systemu wdrażania programu adekwatnego do planowanych zadań i istniejących uwarunkowań pozwoli na osiągnięcia celów założonych w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Pszczyna. Bezpośredni nadzór nad pracami związanymi z wdrażaniem GPR będzie sprawował Burmistrz Pszczyny. On też będzie osobą podejmującą wiążące w tym zakresie decyzje. **Zorganizowanie systemu sterowania i zarządzania procesem rewitalizacji spoczywać będzie na Urzędzie Miejskim w Pszczynie.** Do jego obowiązków należeć będzie:

- organizowanie systemu sterowania i zarządzania procesem rewitalizacji,
- przygotowywanie aplikacji projektowych zadań gminnych w procesie pozyskiwania środków zewnętrznych oraz zapewnienie środków w budżecie gminy na tę część projektów rewitalizacyjnych,
- współpraca z innymi komórkami Urzędu Miejskiego w Pszczynie odpowiedzialnymi za wdrażanie strategicznych programów rozwojowych, a w razie potrzeby stworzenie struktur organizacyjnych umożliwiających współpracę z zewnętrznymi partnerami programu rewitalizacji,
- podejmowanie inicjatyw mających na celu włączanie lokalnej społeczności w realizację programu rewitalizacji i zwiększanie partycypacji społecznej w poszczególnych jego elementach,
- prowadzenie prac związanych z monitorowaniem postępów we wdrażaniu programu rewitalizacji,
- bieżąca komunikacja z lokalną społecznością i poszczególnymi grupami interesariuszy oraz prowadzenie akcji promocyjnej nawiązującej do działań zmierzających do wyprowadzenia obszarów kryzysowych ze stanu w jakim się one aktualnie znajdują.

Realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji towarzyszyć będzie transparentność, mająca na celu stworzenie przestrzeni wymiany informacji oraz opinii o poszczególnych działaniach i prowadzonych akcjach (w formie spotkań, publikacji w miejscowej prasie, komunikacji za pomocą Internetu).

W celu efektywnego wdrażania systematycznie monitorowane będą efekty rzeczowe i społeczne podejmowanych działań oraz wydatkowane na ten cel środki finansowe. Monitoring obejmuje zbieranie, raportowanie i interpretowanie danych opisujących postęp i efekty realizowanego programu.

Istotnym elementem wdrażania przygotowanego Gminnego Programu Rewitalizacji jest komunikacja z lokalną społecznością i poszczególnymi grupami interesariuszy oraz promocja działań rewitalizacyjnych.

Stały przepływ informacji między zespołem odpowiedzialnym za wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji, a lokalną społecznością nieść będzie za sobą cały szereg korzyści. Mieszkańcy nie tylko będą mieli większą świadomość działań podejmowanych przez władze lokalne, ale też będą mogli lepiej zrozumieć czemu te działania służą, jakie przynoszą korzyści, ile kosztują i skąd pochodzą środki na ich realizację. Pełniejsza wiedza w tym zakresie przyczyni się do lepszego zrozumienia toczących się przemian społeczno-przestrzennych. W efekcie większe zrozumienie dla zachodzących procesów przełoży się na pełniejsze utożsamianie się mieszkańców z kierunkami i działaniami wynikającymi z Gminnego Programu Rewitalizacji.

Istotnym narzędziem wspierającym realizację Gminnego Programu Rewitalizacji oraz komunikację z mieszkańcami i interesariuszami będzie Komitet Rewitalizacji.

Ustawa z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji – wskazuje, że jednym z najważniejszych narzędzi realizacji programu rewitalizacji – zapewniających jego uspołecznienie oraz komplementarność jest komitet rewitalizacji:

- Komitet rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełnić będzie funkcję opiniotwórczo-doradczą Burmistrza,
- Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania komitetu rewitalizacji ustala się uwzględniając jego funkcję oraz zapewniając wyłanianie przez interesariuszy ich przedstawicieli.

Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania komitetu rewitalizacji w Gminie Pszczyna ustalone zostały Uchwałą Nr XX/209/16 Rady Miejskiej w Pszczynie z dnia 10 marca 2016 r.

w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Treść

ww. uchwały dostępna jest pod adresem: [BIP - Urząd Miejski w Pszczynie » Informacja o naborze członków do Komitetu Rewitalizacji](#)

Komitet rewitalizacji w gminie Pszczyna może liczyć max. 19 osób. W skład Komitetu wchodzi osoby fizyczne zamieszkujące wyłącznie gminę Pszczyna. Mogą to być przedstawiciele mieszkańców, przedstawiciele użytkowników wieczystych i podmiotów zarządzających nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, przedstawiciele podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na obszarze gminy Pszczyna działalność gospodarczą, przedstawiciele podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, zastępca burmistrza Pszczyny, osoby reprezentujące jednostki organizacyjne gminy Pszczyna, przedstawiciele Rady Miejskiej w Pszczynie oraz przedstawiciele podmiotów realizujących na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Proces tworzenia oraz realizacji programu rewitalizacji można podzielić na kilka istotnych etapów:

- 1) Przygotowanie do sporządzania/aktualizacji programu rewitalizacji.
- 2) Sporządzenie projektu programu rewitalizacji.
- 3) Konsultacje społecznego programu rewitalizacji.
- 4) Opiniowanie projektu programu rewitalizacji.
- 5) Wprowadzenie zmian wynikających z przeprowadzonych konsultacji społecznych i uzyskanych opinii oraz uchwalenie programu rewitalizacji.
- 6) Realizacja programu rewitalizacji.

Kluczowe działania związane z realizacją programu rewitalizacji ujęte zostały w poniżej tabeli.

Tabela 18. Harmonogram wdrażania i realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pszczyna

L.p.	Działanie	Odpowiedzialność	Rok
1.	Wprowadzenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zawartych w programie rewitalizacji, niezwłocznie po uchwaleniu tego programu, do załącznika do wieloletniej prognozy finansowej gminy. Jeżeli dane dotyczące tych przedsięwzięć nie są wystarczające do wpisania ich do wieloletniej prognozy finansowej, Rada Miejska wprowadza przedsięwzięcia do tej prognozy niezwłocznie po ustaleniu niezbędnych danych.	Rada Miejska w Pszczynie, Burmistrz Pszczyny	2025-2030
2	Aktualizacja składu Komitetu Rewitalizacji. Komitet stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą. Zakłada się cykliczność spotkań komitetu rewitalizacji, w trakcie których omawiane będą poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacji, ich stan wdrażania oraz rezultaty programu rewitalizacji. Komitet rewitalizacji pełnić będzie funkcję multiplikatora, tj. jest zobowiązany do komunikowania się w sprawach istotnych dla rewitalizacji z interesariuszami, których reprezentuje.	Komitet Rewitalizacji, Burmistrz Pszczyny	2025-2030
3.	Bieżące, w miarę możliwości i zgodnie z harmonogramem opracowywanie dokumentacji technicznej dla projektów wpisanych do programu rewitalizacji, kosztorysów, uzyskiwanie wszelkich pozwoleń. Opracowanie studiów wykonalności i wniosków aplikacyjnych oraz niezbędnych załączników. Zgodnie z harmonogramami opracowywania, składania, realizacji i rozliczenia poszczególnych projektów na współfinansowanie zadań.	Podmioty realizujące przedsięwzięcia ujęte w programie rewitalizacji.	2025-2030
4.	Ocena aktualności i stopnia realizacji programu rewitalizacji minimum raz na trzy lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w tym programie. Ocena sporządzona przez Burmistrza podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz	Burmistrz Pszczyny, Komitet Rewitalizacji	2027, 2030

L.p.	Działanie	Odpowiedzialność	Rok
	ogłoszeniu na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej gminy. W przypadku stwierdzenia, że program rewitalizacji wymaga zmiany Burmistrz występuje do Rady Gminy z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku załącza się opinię.		
5.	Uzupełnienie i rozszerzanie programu rewitalizacji o nowe zadania zgłaszane przez instytucje, organizacje i firmy działające na obszarze objętym programem rewitalizacji, w tym także o zadania gminy. Warunkiem przyjęcia dodatkowych projektów do programu rewitalizacji jest uzasadnienie ich realizacji w kontekście osiągania celów programu rewitalizacji i przeciwdziałania istotnym problemom obszaru rewitalizacji. Uzasadnienie powinno być załączone do zgłaszanej karty projektów i powoływać się na zapisy diagnozy oraz celów programu rewitalizacji, względnie zawierać aktualne dane potwierdzające istnienie problemu lub negatywne zmiany obserwowane na obszarze rewitalizacji.	Burmistrz Pszczyny, Komitet Rewitalizacji, podmioty zamierzające realizować przedsięwzięcia rewitalizacyjne w oparciu o zaktualizowany program rewitalizacji	2025-2030
6.	Działania public relations, bieżąca i stała komunikacja z mieszkańcami obszaru rewitalizacji nt. założeń rewitalizacji, postępów w realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz efektów. Zbieranie i analizowanie zgłaszanych przez społeczność uwag, opinii, wniosków. Działania komunikacyjne realizowane za pośrednictwem narzędzi komunikacyjnych gminy, lokalnych mediów, Komitetu Rewitalizacji oraz podmiotów realizujących przedsięwzięcia rewitalizacyjne.	Burmistrz Pszczyny Komitet Rewitalizacji, podmioty realizujące przedsięwzięcia rewitalizacyjne	2025-2030
7.	Uchylenie uchwały w sprawie programu rewitalizacji w całości albo w części, w przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji programu rewitalizacji, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych.	Rada Miejska w Pszczynie	2025-2030

Źródło: opracowanie własne

System zarządzania procesem rewitalizacji i wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pszczyna oparty będzie o istniejący system zarządzania Urzędem Miejskim w

Pszczynie, co oznacza, że nie będzie on generował dodatkowych kosztów. Osoby zasiadające w Komitecie Rewitalizacji będą pełniły tę funkcję społecznie, nie otrzymując za swoją pracę wynagrodzenia.

Harmonogram realizacji programu rewitalizacji w odniesieniu do poszczególnych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujęto w tabeli 14. Ramy finansowe związane z realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji.

8.2. Monitoring i ocena aktualności GPR

System monitoringu i oceny aktualności Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pszczyna ma na celu śledzenie postępu realizacji oraz ustalenie czy nie zachodzą przesłanki do zmian w jego treści.

Na system monitoringu i oceny aktualności Gminnego Programu Rewitalizacji składa się:

- 1) Ocena stanu wdrażania projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- 2) Ocena aktualności i stopnia realizacji programu rewitalizacji.

Monitoring

Proces monitorowania polegał będzie na zbieraniu oraz analizowaniu ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Prowadzony będzie w ujęciu rocznym, stanowiąc źródło informacji nt. postępów wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji. Zakłada się gromadzenie danych nt. stanu i postępu wdrażania poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Oznacza to pozyskanie informacji od podmiotów realizujących poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Kluczowe będzie pozyskanie informacji jaki jest status przedsięwzięcia, tj. czy został zrealizowany, jest w fazie realizacji lub nie został jeszcze zrealizowany. Pozwoli to śledzić postęp wdrażania całego Gminnego Programu Rewitalizacji w odstępach rocznych. Ważne jest również pozyskanie uzasadnienia nt. przyczyn braku realizacji przedsięwzięcia, w tym również takich, które nie będą już realizowane.

Tabela 19. Tabela monitoringu stanu wdrażania przedsięwzięć rewitalizacyjnych – wzór

Tytuł przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Termin realizacji	Status przedsięwzięcia	Uzasadnienie
			1) Przedsięwzięcie nie jest realizowane – ale będzie realizowane w przyszłości 2) Przedsięwzięcie niezrealizowane – nie będzie już realizowane 3) Przedsięwzięcie w trakcie realizacji 4) Przedsięwzięcie zakończone	Uzasadnienie dla braku realizacji przedsięwzięcia oraz opis osiągniętych produktów w przypadku zakończenia przedsięwzięcia.

Źródło: opracowanie własne

Wskaźniki produktu przypisane są do poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Zbiorcza lista tych wskaźników umożliwia faktyczne śledzenie postępów realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pszczyna – tj. porównanie stanu wyjściowego (projektowanego) do stanu aktualnego.

Tabela 20. Zbiorczą wskaźniki produktu w odniesieniu do celów Gminnego Programu Rewitalizacji

Wskaźnik	Cel	Wartość w roku bazowym (2025)	Wartość w roku docelowym (2030)
Liczba wybudowanych obiektów infrastruktury społecznej na rewitalizowanych obszarach	1	0	2
Liczba wspartych obiektów infrastruktury społeczno-edukacyjnej/ kulturalnej/ turystycznej zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	1	0	3
Liczba zorganizowanych mitingów grupy AA: 104 (protokoły, listy obecności)	1	0	104
Liczba zorganizowanych ogólnodostępnych spotkań z zakresu profilaktyki uzależnień i pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem	1	0	24
Liczba wdrożonych rozwiązań z zakresu wsparcia organizacji pozarządowych (szt.) - 1	2	0	1
Liczba wdrożonych rozwiązań z zakresu standardów dostępności (szt.)	2	0	10
Liczba wspartych obiektów infrastruktury aktywności gospodarczej zlokalizowanej na rewitalizowanych obszarach	2	0	4
Powierzchnia wspartych obiektów infrastruktury aktywności gospodarczej	2	0	6200 m ²
Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem	2	0	5
Liczba zainstalowanych punktów monitoringu/kamer na terenie rewitalizowanym (szt.)	3	0	2
Liczba wybudowanych obiektów o funkcji turystyczno-sportowej	3	0	2
Powierzchnia zagospodarowanych terenów zielonych	3	0	19 447 m ²
Liczba wybudowanych budynków komunalnych	3	0	1
Liczba odnowionych i zmodernizowanych budynków	3	0	40
Długość zmodernizowanych dróg (km)	3	0	8,2
Liczba wdrożonych rozwiązań z zakresu polityki parkingowej (szt.)	3	0	3
Powierzchnia zagospodarowania terenów zielonych	4	0	6000 m ²
Liczba wspartych obiektów infrastruktury społecznej lub publicznej w zakresie termomodernizacji	4	0	7
Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych kształtujących świadomość ekologiczną (szt.) ⁴	4	0	5

Źródło: opracowanie własne

Ocena aktualności i stopnia realizacji programu rewitalizacji

Zgodnie z Art. 22 Ust. 1 Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pszczyna podlegać będzie ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez Burmistrza raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania. Ocena sporządzona przez Burmistrza podlegać będzie zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej. W przypadku stwierdzenia, że Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pszczyna wymaga zmiany, Burmistrz wystąpi do Rady Miejskiej z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku załączy opinię Komitetu Rewitalizacji. W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, Rada Miejska uchyli uchwałę w sprawie Gminnego Programu Rewitalizacji z własnej inicjatywy albo na wniosek Burmistrza.

Ocena aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pszczyna bazować będzie na ocenie osiągania stanu docelowego wyznaczonego przez wizję oraz cele rewitalizacji. Będzie wynikać z analizy stanu wdrażania przedsięwzięć rewitalizacyjnych i wniosków bazujących na ocenie sytuacji społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej obszaru rewitalizacji. Zakłada się przy tym wykorzystanie danych ilościowych i jakościowych. Punktem wyjścia będą dane nt. rezultatów realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Istotne będzie ponadto zaprezentowanie oceny sytuacji społeczno-gospodarczej oraz przestrzennej, w tym bazującej na danych, które wykorzystane zostały przy delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Tabela 21. Zbiorcze wskaźniki rezultatu w odniesieniu do celów Gminnego Programu Rewitalizacji

Wskaźnik	Cel	Wartość w roku bazowym (2025)	Wartość w roku docelowym (2030)
Liczba osób objętych wsparciem: 40 z zakresu uzależnień i pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem	1	0	40
Liczba osób korzystających ze wspartych obiektów infrastruktury społeczno-edukacyjnej/ kulturalnej/ turystycznej (osoby)	1	0	11 100
Liczba organizacji społecznych które podjęły działalność we wspartych obiektach infrastruktury społeczno-edukacyjnej/ kulturalnej/ turystycznej	1	0	8
Liczba wspartych organizacji pozarządowych w ramach utworzonej infrastruktury i rozwiązań (organizacje/rok)	1	0	10
Liczba osób, które korzystają z wdrożonych standardów dostępności (osoby/rok)	1	0	100
Liczba firm, które podjęły działalność we wspartych obiektach aktywności gospodarczej na obszarze rewitalizacji	2	0	25
Liczba osób korzystających ze wspartych obiektów infrastruktury społeczno - edukacyjnej/kulturalnej/turystycznej będącej przedmiotem projektu	2	0	89 236
Liczba osób korzystających ze wspartych obiektów zabytkowych (osoby/rok)	2	0	7500
Liczba przestrzeni publicznych o poprawionym poziomie bezpieczeństwa	3	0	1
Liczba osób korzystających z wybudowanych obiektów o funkcji turystyczno-sportowej (osoby/rok)	3	0	12 500
Liczba osób mających dostęp do zagospodarowanych terenów zielonych (osób/ rok)	3	0	1000
Liczba osób mieszkających w wybudowanych budynkach komunalnych	3	0	80
Liczba osób mieszkających/ korzystających z odnowionych i zmodernizowanych budynków	3	0	2000
Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji mająca dostęp do poprawionej infrastruktury transportowej (osoby)	3	0	9200
Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji korzystająca z poprawy sytuacji komunikacyjnej na obszarze rewitalizacji (osoby)	3	0	2000
Liczba osób mających dostęp do zagospodarowanych terenów zielonych	4	0	2000

Wskaźnik	Cel	Wartość w roku bazowym (2025)	Wartość w roku docelowym (2030)
Liczba osób korzystających ze wspartych obiektów infrastruktury społecznej lub publicznej w zakresie termomodernizacji (osoby/ rok)	4	0	114 000
Liczba przedsięwzięć proekologicznych (szt.)	4	0	1

Źródło: opracowanie własne

9. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych w proces rewitalizacji

Treść rozdziału spełnia wymogi określone w art. 36 ust. 8 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021 – 2027. W rozdziale zaprezentowany został opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pszczyna.

Ustawa z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji podkreśla znaczenie zasady partnerstwa i partycypacji w procesie tworzenia i realizacji/wdrażania programu rewitalizacji.

Program rewitalizacji jest wypracowywany przez samorząd gminny i poddawany dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów: społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Prace nad przygotowaniem programu bądź jego aktualizacją, jak również wdrażanie (realizacja) programu oparte są na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym szczególnie ze społecznością obszarów rewitalizacji, innymi ich użytkownikami, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi.

Partycypacja społeczna obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych oraz w pracach Komitetu Rewitalizacji.

Przygotowanie, prowadzenie i ocena rewitalizacji polegają w szczególności na:

- poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami,
- prowadzeniu, skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji, wynikających z ustawy, oraz o przebiegu tego procesu,
- inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji,

- zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, w szczególności gminnego programu rewitalizacji,
- wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji,
- zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

Partycypacja społeczna jest wpisana w proces rewitalizacji jako fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie).

Skonsolidowanie wysiłków różnych podmiotów na rzecz obszaru rewitalizacji jest ważnym warunkiem sukcesu.¹²

Identyfikacji i analizy grup interesariuszy procesu rewitalizacji w gminie Pszczyna dokonano na etapie:

- przygotowania i realizacji założeń Gminnego Programu Rewitalizacji na lata 2015-2023 (więcej o realizacji na stronie: <https://www.pszczyna.pl/urząd-miejski/gminny->)
- zbierania danych ilościowych i jakościowych do celów pogłębionej diagnozy aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pszczyna,
- organizacji spotkania warsztatowego z udziałem liderów społecznych na etapie opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji,
- organizacji spotkań bezpośrednio z mieszkańcami w trakcie trwania konsultacji społecznych,

Pozyskiwanie danych statystycznych obrazujących skalę i przyczyny problemów występujących na obszarze rewitalizacji w gminie Pszczyna pozwoliło na zaangażowanie do procesu programowania rewitalizacji przedstawicieli instytucji publicznych oraz organizacji społecznych.

Do najważniejszych grup odbiorców rewitalizacji w gminie Pszczyna należy zaliczyć:

- Mieszkańców obszaru rewitalizacji,
- Organizacje społeczne i pozarządowe, działające na obszarze rewitalizacji lub na rzecz aktywności i integracji społecznej,
- Liderów społeczności lokalnej oraz radnych, zaangażowanych w działania rozwojowe na rzecz gminy i społeczności z obszaru rewitalizacji,

¹² Na podstawie: Ustawa z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji

- Instytucje publiczne prowadzące działalność na obszarze rewitalizacji, w szczególności w zakresie kultury, rekreacji, sportu, aktywności społecznej, edukacji i wychowania oraz turystyki,
- Przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na obszarze rewitalizacji.

9.1. Procedura uspołecznienia na etapie przygotowania programu rewitalizacji

Istotne dla dalszej części prac nad strukturą operacyjną programu rewitalizacji było pogłębienie diagnozy zjawisk i czynników kryzysowych występujących na obszarze rewitalizacji, jak również wskazanie mocnych stron obszaru, na których można oprzeć pomysł na rewitalizację (analiza lokalnych potencjałów). Istotna przy tym była wiedza pozyskana bezpośrednio od mieszkańców i interesariuszy.

Do aktywnych form zbierania uwag i opinii mieszkańców, wykorzystanych na etapie opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji należy zaliczyć sondaż uliczny z mieszkańcami obszaru rewitalizacji, spotkanie warsztatowe z liderami, otwarty nabór na przedsięwzięcia rewitalizacyjne oraz uspołeczniiony proces konsultacji społecznych.

Proces tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji umożliwił zaangażowanie mieszkańców jak też innych grup interesariuszy, o których mowa ustawie z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021 – 2027. W ramach poszczególnych narzędzi i sposób możliwe było zaangażowanie i pozyskanie opinii partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji.

Konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Rewitalizacji

Sondaż uliczny

Grupy odbiorców biorących udział w konsultacjach	Potwierdzone uczestnictwo
Mieszkańcy	Tak
Partnerzy społeczni	-
Partnerzy gospodarczy	-
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie	-
Podmioty działające na rzecz ochrony środowiska	-
Podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji	-

W dniach 24-27.05.2024 r. odbył się sondaż uliczny przeprowadzony wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji, w trakcie którego istniała możliwość wyrażenia swojej opinii na temat problemów, potencjałów podobszarów rewitalizacji oraz wskazania pożądanych inwestycji. Sondaż uliczny realizowany był w wśród mieszkańców Pszczyny w 9 punktach zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji. Badanie przeprowadzono z 306 osobami. Rezultatem sondażu było uzupełnienie wiedzy odnoszącej się do problemów i potencjałów obszaru rewitalizacji, co wykorzystane zostało w definiowaniu potrzeb rewitalizacyjnych.

Pogłębione wywiady jakościowe z liderami

Grupy odbiorców biorących udział w konsultacjach	Potwierdzone uczestnictwo
Mieszkańcy	Tak
Partnerzy społeczni	Tak
Partnerzy gospodarczy	Tak
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie	Tak
Podmioty działające na rzecz ochrony środowiska	Tak
Podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji	Tak

W ramach procesu diagnostycznego przeprowadzono badania jakościowe – indywidualne wywiady pogłębione (IDI). Badanie przeprowadzono zostało z ekspertami z obszaru: spraw społecznych (instytucje publiczne, organizacje społeczne zaangażowane w związane z polityką i pomocą społeczną), gospodarki (przedsiębiorcy), dziedzictwa kulturowego, ochrony środowiska, polityki komunalnej i mieszkaniowej, polityki przestrzennej. Było to łącznie 16 wywiadów indywidualnych. Wiedza pozyskana w trakcie badań wykorzystana została w pogłębionej diagnozie obszaru rewitalizacji.

Warsztaty z liderami

Grupy odbiorców biorących udział w konsultacjach	Potwierdzone uczestnictwo
Mieszkańcy	-
Partnerzy społeczni	Tak
Partnerzy gospodarczy	Tak
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie	Tak
Podmioty działające na rzecz ochrony środowiska	Tak
Podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji	Tak

Warsztaty służyły do podsumowania procesu diagnostycznego. Warsztaty odbyły się 26 czerwca 2024 r. Warsztaty pozwoliły na określenie problemów i potencjałów podobszarów rewitalizacji, co zostało ujęte w treści rozdziału 3. Analiza problemów, potencjałów i potrzeb rewitalizacyjnych. W warsztatach uczestniczyli zaproszeni przedstawiciele z sektora społecznego, gospodarczego oraz publicznego.

Otwarty nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Grupy odbiorców biorących udział w konsultacjach	Potwierdzone uczestnictwo
Mieszkańcy	Tak
Partnerzy społeczni	Tak
Partnerzy gospodarczy	Tak
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie	Tak
Podmioty działające na rzecz ochrony środowiska	Tak
Podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji	Tak

Do 6 września 2024 r. trwał otwarty nabór na przedsięwzięcia rewitalizacyjne. W tym celu opracowano stosowny regulamin. Nabór miał charakter otwarty, co oznaczało, iż każdy ma możliwość wyrażenia swojej opinii i zgłoszenie pomysłu na przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Załącznikiem do naboru była treść pogłębianej diagnozy oraz wyznaczone cele i kierunki rewitalizacji. W trakcie otwartego naboru zgłoszonych zostało ponad 60 przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które ujęte zostały na liście podstawowych lub pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Więcej nt. zasad naboru na stronie:

<https://www.pszczyna.pl/main/aktualnosci/Nabor-przedsiwziec-rewitalizacyjnych/idn:4365>.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zgłoszone zostały zarówno przez mieszkańców, jak też partnerów społecznych, gospodarczych, podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie (organizacje pozarządowe) oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji, co ma swoje odzwierciedlenie w przedsięwzięciach rewitalizacyjnych ujętych w programie.

Komitet Rewitalizacji Gminy Pszczyna

Grupy odbiorców biorących udział w konsultacjach	Potwierdzone uczestnictwo
Mieszkańcy	Tak

Partnerzy społeczni	Tak
Partnerzy gospodarczy	Tak
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie	Tak
Podmioty działające na rzecz ochrony środowiska	Tak
Podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji	Tak

Komitet rewitalizacji został powołany Zarządzeniem SG.0050.487.2016, RoFE.0540.00003.2015 z 30 maja 2016 r. Członkami komitetu są osoby związane ze społecznością obszaru rewitalizacji oraz instytucjami publicznymi Gminy Pszczyna. Członkowie Komitetu Rewitalizacji Gminy Pszczyna związani są z sektorem społecznym i gospodarczym, podmiotami reprezentującymi społeczeństwo obywatelskie, podmiotami działającymi na rzecz ochrony środowiska, podmiotami odpowiedzialnymi za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji.

Konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pszczyna oraz opiniowanie projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pszczyna

Grupy odbiorców biorących udział w konsultacjach	Potwierdzone uczestnictwo
Mieszkańcy	Tak
Partnerzy społeczni	Tak
Partnerzy gospodarczy	Tak
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie	Tak
Podmioty działające na rzecz ochrony środowiska	Tak
Podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji	Tak

Konsultacje społeczne przeprowadzono zgodnie z wymaganiami ustawy o rewitalizacji.

Konsultacje prowadzone były w okresie od dnia 31 października 2024 roku do dnia 5 grudnia 2024 roku w formie:

- zbierania uwag w formie papierowej (na adres: Urząd Miejski w Pszczynie, ul. Rynek 2, 43-200 Pszczyna, z dopiskiem: konsultacje GPR), na formularzach stanowiących załącznik do niniejszego obwieszczenia,
- zbierania uwag w formie elektronicznej (na adres: gpr@pszczyna.pl),

- otwartej debaty dla mieszkańców w dniu 18 listopada br. o godz. 16, (sala sesyjna Urzędu Miejskiego w Pszczynie, ul. Rynek 2),
- zbierania uwag ustnych podczas debaty oraz w Referacie Rozwoju i Funduszy Europejskich Urzędu Miejskiego w Pszczynie, pok. 204, II piętro.

Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pszczyna na lata 2024-2030 został udostępniony na stronie www.pszczyna.pl, w zakładce Gminny Program Rewitalizacji oraz w Referacie Rozwoju i Funduszy Europejskich Urzędu Miejskiego w Pszczynie, pok. 204, II piętro.

W wyniku zgłoszonych uwag i opinii dokonano korekt treści Gminnego Programu Rewitalizacji.

Kluczowe dla założeń dokumentu były następujące zmiany:

- W wyniku pogłębionej analizy dot. możliwości realizacji wspólnych działań rewitalizacyjnych przez Gminę Pszczyna i Powiat Pszczyński zagregowano dwa osobne przedsięwzięcia w jedno, które ujęte zostały pod numer 3 na liście podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (tytuł: 3. Aktywny lokalnie, myśli globalnie – rewitalizacja Domu Usług i budynku dawnej pralni przy szpitalu w Pszczynie).
- W wyniku opinii przekazanej przez mieszkańca reprezentującego lokalną społeczność w Gminnym Programie Rewitalizacji ujęto przedsięwzięcie rewitalizacyjne pod numerem i nazwą „14. Zagospodarowanie terenu przy Szkole Podstawowej nr 1 w Pszczynie.”
- W Gminnym Programie Rewitalizacji uzupełniono opis powiązań tego dokumentu z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego.

Na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 4a-b i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2024 poz. 278.) Burmistrz Pszczyny zwrócił się z prośbą o zaopiniowanie projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pszczyna. Wszystkie opinie, które dotarły w wyznaczonym przez Burmistrza Pszczyny terminie były pozytywne. Niemniej w wyniku konsultacji z wybranymi organami dokonano stosownych uzupełnień w treści Gminnego Programu Rewitalizacji. W związku z przekazaną na piśmie uwagą Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach dodano w Gminnym Programie Rewitalizacji treść przedstawiającą w formie pisemnej i graficznej informację nt. obszarów szczególnego zagrożenia powodzią na obszarze rewitalizacji w Pszczynie.

9.2. Procedura uspołecznienia na etapie realizacji programu rewitalizacji

Gmina Pszczyna na etapie realizacji programu rewitalizacji przewiduje realizację działań włączających mieszkańców i interesariuszy w proces rewitalizacji. Planuje się wykorzystać możliwie dojrzałe formy i narzędzia partycypacji społecznej. Odbiorcami procedury uspołecznienia będą przede wszystkim mieszkańcy obszaru rewitalizacji, jak też interesariusze związani z sektorem społecznym i gospodarczym, podmiotami reprezentującymi społeczeństwo obywatelskie, podmiotami działającymi na rzecz ochrony środowiska, podmiotami odpowiedzialnymi za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji. Reprezentatywność poszczególnych grup zapewnia w stopniu minimalnym funkcjonowanie Komitetu Rewitalizacji w gminie Pszczyna. Niemniej zakłada się prowadzenie aktywnych działań informacyjnych i włączających w proces rewitalizacji w Pszczynie.

Tabela 22. Planowane działania związane z uspołecznieniem realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Rodzaj działań	Sposób realizacji
1. Działalność Komitetu Rewitalizacji	Komitet Rewitalizacji funkcjonuje jako ciało doradcze Burmistrza Pszczyny w realizacji działań rewitalizacyjnych. Zakłada się, że członkowie Komitetu Rewitalizacji będą ważnymi multiplikatorami w komunikacji z mieszkańcami i interesariuszami w sprawie rewitalizacji. Gmina zapewni obsługę działalności Komitetu Rewitalizacji.
2. Informacja i public relations	Zakłada się prowadzenie stałych działań informacyjnych i konsultacyjnych, w szczególności poprzez narzędzia informacyjne Gminy oraz partnerów publicznych. Możliwe jest wykorzystywanie bezpośrednich narzędzi, takich jak plakaty, ulotki. Gmina Pszczyna informować będzie o zbliżających się działaniach rewitalizacyjnych. Prezentować będzie informacje nt. zrealizowanych działań, w tym o charakterze infrastrukturalnym. Pojawiać się będą informacje nt. prowadzonych konsultacji, opiniach, w szczególności dot. zagospodarowania przestrzeni publicznych.
3. Spotkania integrujące mieszkańców	Spotkania z mieszkańcami dotyczyć będą zarówno bezpośrednio działań rewitalizacyjnych, które planowane są do realizacji, m. in. bezpośrednio na obszarze rewitalizacji, jak też w związku z koniecznością podjęcia wspólnych decyzji. Przykładem może być realizacja działań związanych z nadaniem nowych funkcji obiektom infrastruktury społecznej. W tym i w podobnych przypadkach zakłada się pobudzenie mieszkańców do aktywnego uczestnictwa w pracy

Rodzaj działań	Sposób realizacji
	nad koncepcjami wykorzystania obiektów, czy też mającymi na celu wypracowanie społecznej akceptacji dla proponowanych rozwiązań.
4. Wspieranie wspólnych inicjatyw mieszkańców na rzecz poprawy warunków zamieszkania	Gmina wspierać będzie inicjatywy zgłaszane bezpośrednio przez mieszkańców. W Urzędzie Miejskim w Pszczynie funkcjonować będzie zespół pracowników, których zadaniem będzie zbierać te opinie i pomysły i przedstawiać je Burmistrzowi oraz Komitetowi Rewitalizacji.
5. Wspieranie rozwoju i aktywności organizacji pozarządowych	Organizacje pozarządowe to istotni partnerzy Gminy w prowadzeniu rewitalizacji. Gmina dążyć będzie do wzmocnienia inicjatyw społecznych wspierających procesy rewitalizacji. Wsparcie to będzie udzielane między innymi poprzez dotacje dla organizacji pozarządowych prowadzących działania na obszarze rewitalizacji. Ponadto instytucje publiczne zaangażowane w działania rewitalizacyjne będą udzielały wsparcia merytorycznego i organizacyjnego inicjatywom społecznym.
6. Aktywna promocja oferty kulturalnej i rekreacyjnej	Na obszarze rewitalizacji położone są ważne dla części gminy funkcje kulturowe, edukacyjne, przyrodnicze. Gmina oraz instytucje kształtujące ofertę aktywności mieszkańców prowadzić będą politykę promocyjną i informacyjną.

Źródło: opracowanie własne

10. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z regionalnymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pszczyna wpisuje się w założenia Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” przyjętej Uchwałą Nr VI/24/1/2020 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 19 października 2020 r.

W odniesieniu do celu strategicznego A Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej, w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Pszczyna przewidziano realizację działań związanych z podnoszeniem konkurencyjności lokalnej gospodarki w oparciu o atuty lokalizacyjne dla rozwoju funkcji usługowej oraz w oparciu o potencjał turystyczny.

W odniesieniu do celu B Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca, na obszarze rewitalizacji w Pszczynie zakłada się wzmocnienie więzi społecznych, w szczególności w oparciu o tożsamość, dziedzictwo kulturowe. Na obszarze rewitalizacji wdrażane będą przedsięwzięcia tworzące warunki do aktywności społecznej. Wspierana będzie przy tym atrakcyjność funkcji mieszkaniowej, m. in. poprzez modernizację infrastruktury mieszkaniowej, rozwój przestrzeni publicznych, poprawę w zakresie komunikacji.

W odniesieniu do celu strategicznego C Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni, na obszarze rewitalizacji w Pszczynie zakłada się podjęcie działań adaptujących przestrzeń do wyzwań związanych ze zmianami klimatu, m. in. w zakresie rozwoju zielonej infrastruktury. Ponadto ujęte są tu liczne projekty w zakresie termomodernizacji, poprawy efektywności energetycznej, rozwoju OZE. Działania rewitalizacyjne w Pszczynie prowadzone będą z myślą o poprawie estetyki oraz zachowania zasobów dziedzictwa kulturowego.

W odniesieniu do celu strategicznego D Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym dla Pszczyny ważny jest proces przemian zarówno społecznych jak też przestrzenno-funkcjonalnych. Gmina potrzebuje wsparcia i partnerstwa, które pozwoli wykorzystać posiadane atuty rozwojowe i rozwiązać główne problemy obszaru rewitalizacji.

Tabela 23. Spójność założeń Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” oraz Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pszczyna

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”	Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pszczyna
Cele strategiczne i operacyjne	Cele i kierunki działań
CEL STRATEGICZNY A Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej	Cel. 2. Wysoka konkurencyjność usług
Cel operacyjny: A.1. Konkurencyjna gospodarka	2.1. Wspieranie konkurencyjności prowadzenia działalności gospodarczych poprzez inwestycje poprawiające estetykę, funkcjonalność, dostępność. 2.2. Wspieranie rozwoju całorocznej oferty turystycznej. 2.3. Zachowanie i wzmocnienie potencjału dziedzictwa kulturowego w kształtowaniu wizerunku obszaru rewitalizacji, w tym zachowanie zasobów materialnych i niematerialnych dziedzictwa kulturowego.
Cel operacyjny: A.2. Innowacyjna gospodarka	-
CEL STRATEGICZNY B Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca	Cel 1. Aktywni i zintegrowani mieszkańcy
Cel operacyjny: B.1. Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych	1.1. Rozwijanie i kształtowanie polityki społecznej ukierunkowanej na integrację społeczną i przeciwdziałanie dziedziczeniu problemów.
Cel operacyjny: B.2. Aktywny mieszkaniec	1.2. Nadanie nowych lub wzmocnienie istniejących funkcji społecznych i kulturalnych bazujących na potencjale istniejących obiektów i przestrzeni publicznych, wpływających na wzrost aktywności społecznej. 1.3. Rozwój narzędzi wspierających działalność i rozwój organizacji społecznych i liderów społeczności lokalnej. 1.4. Zwiększenie atrakcyjności i dostępności wydarzeń i inicjatyw realizowanych na obszarze rewitalizacji.
Cel operacyjny: B.3. Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki	-
CEL STRATEGICZNY C Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni	Cel 3. Wysoka jakość życia, Cel 4. Dobra jakość środowiska

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”	Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pszczyna
Cel operacyjny: C.1. Wysoka jakość środowiska	4.1. Poprawa jakości i dostępności terenów zielonych, w tym ochrona i zwiększanie bioróżnorodności. 4.2. Poprawa jakości powietrza i ograniczenie niskiej emisji, w tym poprzez inwestycje wymiany źródeł ciepła, termomodernizacje. 4.3. Zwiększanie świadomości społecznej na rzecz ochrony środowiska i przyrody.
Cel operacyjny: C.2. Efektywna infrastruktura	3.1. Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni mieszkaniowych i publicznych. 3.2. Poprawa standardów komunalnych i prywatnych zasobów mieszkaniowych. 3.3. Kształtowanie i rozwijanie zróżnicowanej oferty mieszkaniowej. 3.4. Poprawa stanu technicznego dróg i chodników oraz rozwój powiązań rowerowych. 3.5. Zmniejszenie obciążenia komunikacyjnego Starego Miasta poprzez rozwiązania techniczne i organizacyjne.
Cel operacyjny: C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu	Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pszczyna – kompleksowe założenia rewitalizacji w gminie Pszczyna.
CEL STRATEGICZNY D Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym	Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pszczyna – kompleksowe założenia rewitalizacji w gminie Pszczyna.
Cel operacyjny: D.1. Zrównoważony rozwój terytorialny	Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pszczyna – kompleksowe założenia rewitalizacji w gminie Pszczyna.
Cel operacyjny: D.2. Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu	-
Cel operacyjny: D.3. Nowoczesna administracja publiczna	-

Źródło: opracowanie własne

Uzupełnieniem spojrzenia na rozwój regionalny województwa śląskiego, który zdefiniowany został w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”, jest tzw. wymiar terytorialny polityki rozwoju. Gmina Pszczyna należy do Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego i ustalenia strategiczne poczynione na tym poziomie mają istotne znaczenia dla rozwoju gminy.

Strategia Rozwoju Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 roku jest dokumentem wytyczającym cele i kierunki rozwoju miast i gmin w ujęciu ponadlokalnym, przy uwzględnieniu powiązań funkcjonalno-przestrzennych.

Subregion Centralny Województwa Śląskiego zdefiniowany został w pierwszej Strategii Rozwoju Województwa z 2000 roku. Jest jednym z czterech subregionów województwa, obejmuje swoją powierzchnią ponad 5,5 tys. km² oraz zamieszkiwany jest przez ponad 2,6 mln ludności.

Subregion stanowi Miejski Obszar Funkcjonalny miasta wojewódzkiego Katowice (MOF).

Subregion Centralny składa się 14 miast na prawach powiatu, a także 19 gmin miejskich, 9 gmin miejsko-wiejskich oraz 31 gmin wiejskich w 8 powiatach. Centralną część subregionu stanowi Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia, zrzeszająca 41 gmin, wokół której mieści się otoczenie funkcjonalne, skupione wokół trzech lokalnych ośrodków rozwoju – Lublińca, Pszczyny i Zawiercia. Mysłowice położone są w centralnej części subregionu.

Realizacja celów określonych w niniejszej Strategii pozwoli przyczynić się do tego, aby Subregion Centralny był miejscem sprawiedliwej transformacji, bardziej innowacyjnym, niskoemisyjnym i bardziej przyjaznym środowisku, lepiej połączonym i wspierającym rozwój zrównoważonej mobilności, o silniejszym wymiarze społecznym, a także wspierającym rozwój lokalny, dzięki czemu bliższym jego mieszkańcom. A to z kolei pozwoli na realizację pięciu kluczowych celów polityki spójności Unii Europejskiej na lata 2021-2027 oraz celu Funduszu na Rzecz Sprawiedliwej Transformacji.

Analiza treści celów i kierunków rewitalizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pszczyna pozwala stwierdzić, że w zdecydowanej większości korespondują one z celami i kierunkami rozwojowymi wyznaczonymi w Strategii Rozwoju Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2021-2027.

Tabela 24. Spójność założeń Strategii Rozwoju Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2021-2027 oraz Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pszczyna

Strategia Rozwoju Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2021-2027	Powiązania wykazane w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Pszczyna
CS 1. Subregion Centralny przyjazny środowisku	Cel 4. Dobra jakość środowiska
C 1.1. Poprawa jakości powietrza	4.2. Poprawa jakości powietrza i ograniczenie niskiej emisji, w tym poprzez inwestycje wymiany źródeł ciepła, termomodernizacje.

Strategia Rozwoju Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2021-2027	Powiązania wykazane w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Pszczyna
C 1.2. Zwiększanie odporności miast na zmiany klimatu	4.1. Poprawa jakości i dostępności terenów zielonych, w tym ochrona i zwiększanie bioróżnorodności.
C 1.3. Zrównoważona gospodarka zasobami i ochrona środowiska	4.3. Zwiększanie świadomości społecznej na rzecz ochrony środowiska i przyrody.
CS 2. Mobilny Subregion Centralny	Cel 3. Wysoka jakość życia
C 2.1. Dostępna i zrównoważona mobilność miejska	Kierunki działań: 3.4. Poprawa stanu technicznego dróg i chodników oraz rozwój powiązań rowerowych. 3.5. Zmniejszenie obciążenia komunikacyjnego Starego Miasta poprzez rozwiązania techniczne i organizacyjne.
CS 3. Subregion Centralny sprzyjający rozwojowi społecznemu i gospodarczemu	Cel 1. Aktywni i zintegrowani mieszkańcy, Cel. 2. Wysoka konkurencyjność usług, Cel 3. Wysoka jakość życia
C 3.1. Łagodzenie społecznych i gospodarczych skutków transformacji	1.2. Nadanie nowych lub wzmocnienie istniejących funkcji społecznych i kulturalnych bazujących na potencjale istniejących obiektów i przestrzeni publicznych, wpływających na wzrost aktywności społecznej. 1.3. Rozwój narzędzi wspierających działalność i rozwój organizacji społecznych i liderów społeczności lokalnej. 1.4. Zwiększenie atrakcyjności i dostępności wydarzeń i inicjatyw realizowanych na obszarze rewitalizacji. 2.1. Wspieranie konkurencyjności prowadzenia działalności gospodarczych poprzez inwestycje poprawiające estetykę, funkcjonalność, dostępność.
C 3.2. Łagodzenie niekorzystnych trendów demograficznych	1.1. Rozwijanie i kształtowanie polityki społecznej ukierunkowanej na integrację społeczną i przeciwdziałanie dziedziczeniu problemów.
C 3.3. Atrakcyjne warunki życia i zamieszkania	3.1. Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni mieszkaniowych i publicznych. 3.2. Poprawa standardów komunalnych i prywatnych zasobów mieszkaniowych. 3.3. Kształtowanie i rozwijanie zróżnicowanej oferty mieszkaniowej.

Strategia Rozwoju Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2021-2027	Powiązania wykazane w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Pszczyna
C 3.4. Zintegrowana i atrakcyjna oferta turystyczna	2.2. Wspieranie rozwoju całorocznej oferty turystycznej. 2.3. Zachowanie i wzmocnienie potencjału dziedzictwa kulturowego w kształtowaniu wizerunku obszaru rewitalizacji, w tym zachowanie zasobów materialnych i niematerialnych dziedzictwa kulturowego.
CS 4. Subregion Centralny sprawnie zarządzany	Cel 1. Aktywni i zintegrowani mieszkańcy,
C 4.1. Wysoka jakość zarządzania rozwojem Subregionu Centralnego	-
C 4.2. Wysoki poziom kompetencji kadr jednostek samorządu terytorialnego w Subregionie Centralnym	-
C 4.3. Współpraca z otoczeniem wewnętrznym i zewnętrznym Subregionu Centralnego	1.2. Nadanie nowych lub wzmocnienie istniejących funkcji społecznych i kulturalnych bazujących na potencjale istniejących obiektów i przestrzeni publicznych, wpływających na wzrost aktywności społecznej. 1.3. Rozwój narzędzi wspierających działalność i rozwój organizacji społecznych i liderów społeczności lokalnej. 1.4. Zwiększenie atrakcyjności i dostępności wydarzeń i inicjatyw realizowanych na obszarze rewitalizacji.

Źródło: Opracowanie własne

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” – Zielone Śląskie (Załącznik do Uchwały nr VI/24/1/2020 Sejmiku Województwa Śląskiego z dn. 19.10.2020) wyznacza dwie główne kategorie Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI) w ramach ujęcia tematycznego.

OSI konkurencyjne identyfikowane w 2 wymiarach:

- obszary cenne przyrodniczo,
- ośrodki wzrostu,

OSI problemowe identyfikowane w 3 wymiarach:

- gminy tracące funkcje społeczno-gospodarcze,
- gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza,
- gminy w transformacji górniczej.

Gmina Pszczyna zostało zakwalifikowane do obu głównych OSI tematycznych, w tym do następujących OSI.

Obszary cenne przyrodniczo – Gminę Pszczyna zakwalifikowano do klasy II z przeciętnymi walorami przyrodniczymi. Wśród głównych wyzwań zdefiniowanych dla OSI – obszary cenne przyrodniczo wskazano ochronę różnorodności biologicznej i georóżnorodności, poprawę stosunków wodnych, ochronę siedlisk wodno-błotnych na obszarach chronionych, zwiększenie drożności korytarzy ekologicznych oraz programowanie i prowadzenie zrównoważonej polityki rozwoju, godzącej interesy ochrony przyrody z rozwojem gospodarczym, ukierunkowanej na wykorzystywanie lokalnych potencjałów.

Ośrodki wzrostu – Pszczynę zaliczono do ośrodków uzupełniających – w związku z czym zakłada się tu rozwój funkcji komplementarnych, m. in. funkcji mieszkaniowej, jak też wykorzystania atutów lokalizacyjnych dla rozwoju gospodarczego i wzmocnienie powiązań komunikacyjnych.

Gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza – gminę Pszczyna zaliczono do gmin z II obszaru problemowego – działania powinny dotyczyć w szczególności wsparcia sektora komunalno-bytowego, jak rozwoju mobilności miejskiej oraz wsparcia prozdrowotnych aspektów jakości życia,

Gminy w transformacji górniczej – gminę Pszczyna zaliczono do przestrzennego typu gmin – co oznacza konieczność podjęcia kompleksowych działań mających na celu rewitalizację.

Tabela 25. Powiązanie kierunków rewitalizacji w Pszczynie z OSI zdefiniowanymi w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”

Kierunki rewitalizacji w gminie Pszczyna	OSI obszary cenne przyrodniczo	OSI ośrodki wzrostu	OSI gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza	OSI gminy w transformacji górnictwej
1.1. Rozwijanie i kształtowanie polityki społecznej ukierunkowanej na integrację społeczną i przeciwdziałanie dziedziczeniu problemów.				X
1.2. Nadanie nowych lub wzmocnienie istniejących funkcji społecznych i kulturalnych bazujących na potencjale istniejących obiektów i przestrzeni publicznych, wpływających na wzrost aktywności społecznej.	X	X		X
1.3. Rozwój narzędzi wspierających działalność i rozwój organizacji społecznych i liderów społeczności lokalnej.		X		X
1.4. Zwiększenie atrakcyjności i dostępności wydarzeń i inicjatyw realizowanych na obszarze rewitalizacji.		X		X
2.1. Wspieranie konkurencyjności prowadzenia działalności gospodarczych poprzez inwestycje poprawiające estetykę, funkcjonalność, dostępność.		X		X
2.2. Wspieranie rozwoju całorocznej oferty turystycznej.	X	X		X
2.3. Zachowanie i wzmocnienie potencjału dziedzictwa kulturowego w kształtowaniu wizerunku obszaru rewitalizacji, w tym zachowanie zasobów materialnych i niematerialnych dziedzictwa kulturowego.	X	X		X
3.1. Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni mieszkaniowych i publicznych.	X	X		X

Kierunki rewitalizacji w gminie Pszczyna	OSI obszary cenne przyrodniczo	OSI ośrodki wzrostu	OSI gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza	OSI gminy w transformacji górnictwej
3.2. Poprawa standardów komunalnych i prywatnych zasobów mieszkaniowych.	X	X	X	X
3.3. Kształtowanie i rozwijanie zróżnicowanej oferty mieszkaniowej.		X		X
3.4. Poprawa stanu technicznego dróg i chodników oraz rozwój powiązań rowerowych.	X	X	X	X
3.5. Zmniejszenie obciążenia komunikacyjnego Starego Miasta poprzez rozwiązania techniczne i organizacyjne.	X	X	X	X
4.1. Poprawa jakości i dostępności terenów zielonych, w tym ochrona i zwiększanie bioróżnorodności.	X	X	X	X
4.2. Poprawa jakości powietrza i ograniczenie niskiej emisji, w tym poprzez inwestycje wymiany źródeł ciepła, termomodernizacje.	X	X	X	X
4.3. Zwiększanie świadomości społecznej na rzecz ochrony środowiska i przyrody.	X	X	X	X

Źródło: opracowanie własne

Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pszczyna wpisują się w wymiar terytorialny polityki rozwoju województwa śląskiego. Sposób prowadzenia polityki rozwoju przestrzennego regionu wynika z ustaleń Planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego, przyjętego uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego nr V/26/2/2016 w sprawie przyjęcia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ (Dz. Urz. Woj. Śl. z 13.09.2016 r., poz. 4619).

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego wskazuje na trzy wyzwania polityki przestrzennej:

1. **Konkurencyjność** – zakłada się podnoszenie konkurencyjności regionu poprzez wykorzystanie potencjału rozwojowego głównych ośrodków miejskich, jako miejsc koncentracji procesów gospodarczych, poprzez rozwijanie gospodarki opartej na wiedzy, kreowanie innowacji, wykorzystanie dorobku i tradycji przemysłowych regionu oraz potencjału i specjalizacji związanych z nowoczesnymi przemysłami,
2. **Spójność** – zakłada się zapewnienie spójności między dynamicznie rozwijającymi się obszarami miejskimi, a obszarami je otaczającymi w celu zapewnienia jak największej liczbie mieszkańców regionu równych możliwości udziału w procesach rozwojowych.
3. **Równoważenie rozwoju** – zakłada się równoważenie rozwoju regionu przy minimalizowaniu konfliktów ekologicznych i społecznych oraz zabezpieczenie dalszego rozwoju w oparciu o potencjał zasobów naturalnych i kulturowych.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pszczyna wpisuje się w szczególny sposób w wyzwania dotyczące spójności oraz równoważenia rozwoju. Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pszczyna zakłada wzmocnienie funkcji społecznych, jak też poprawę jakości życia na obszarze rewitalizacji. Nawiązuje przy tym do wymiaru środowiskowego i opiera się na potencjale dziedzictwa kulturowego Pszczyny.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pszczyna uwzględnia zasady polityki przestrzennej województwa śląskiego.

Tabela 26. Spójność założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pszczyna z zasadami polityki przestrzennej województwa śląskiego

Lp.	Zasada polityki przestrzennej województwa śląskiego	Spójność założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pszczyna
1.	Zasada zrównoważonego rozwoju	Gminny Program Rewitalizacji tworzony jest w odniesieniu do sfer społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

Lp.	Zasada polityki przestrzennej województwa śląskiego	Spójność założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pszczyna
		Stanowi odpowiedź na problemy występujące na obszarze rewitalizacji. Tworzony jest w oparciu o potencjały. Zasada zrównoważonego rozwoju stanowi cel nadrzędny Gminnego Programu Rewitalizacji.
2.	Zasada spójności terytorialnej	Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji opierają się na zidentyfikowanych potencjałach. Program jest spójny ze strategią rozwoju gminy, co oznacza, że zachowane są zasady spójności planowania rozwoju na poziomie lokalnym. Wpisuje się również w założenia strategii rozwoju województwa, co oznacza spójność planowania z poziomem regionalnym.
3.	Zasada długookresowej racjonalności ekonomicznej	Gminny Program Rewitalizacji stanowi kontynuację prowadzonych w Pszczynie działań rewitalizacyjnych.
4.	Zasada hierarchiczności z zachowaniem subsydiarności planowania przestrzennego	Gminny Program Rewitalizacji tworzony jest przez Gminę Pszczyna. Kluczowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne związane są z funkcjami publicznymi, służącymi mieszkańcom obszaru rewitalizacji.
5.	Zasada przeczności ekologicznej	W Gminnym Programie Rewitalizacji nie zakłada się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Zakłada się realizację przedsięwzięć, które poprawią stan środowiska i wzmocnią bioróżnorodność.
6.	Zasada kompensacji ekologicznej	W Gminnym Programie Rewitalizacji nie zakłada się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Zakłada się realizację przedsięwzięć, które poprawią stan środowiska i wzmocnią bioróżnorodność.
7.	Zasada preferencji regeneracji (odnowy) nad zajmowaniem nowych obszarów pod zabudowę	Gminny Program Rewitalizacji skupia się na nadaniu nowych funkcji lub ich wzmocnieniu w odniesieniu do istniejących już miejsc i przestrzeni publicznych w Pszczynie.

Lp.	Zasada polityki przestrzennej województwa śląskiego	Spójność założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pszczyna
8.	Zasada koordynacji pionowej i poziomej oraz partycypacji społecznej	Zasada partycypacji społecznej jest kluczowa dla realizacji założeń Gminnego Programu Rewitalizacji.

Źródło: opracowanie własne

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pszczyna jest spójny z celami i kierunkami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+, w szczególności nawiązuje do następujących celów:

Cel 1. NOWOCZESNA GOSPODARKA – PROMOCJA GOSPODARCZEGO WZROSTU I INNOWACJI

Kierunek 1.3: Poprawa dostępności wewnętrznej regionu:

- rozwijanie i tworzenie zintegrowanego systemu szlaków i infrastruktury rowerowej, w tym z wykorzystaniem nieczynnych szlaków kolejowych;
- zapewnienie dostępu do usług w zakresie gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej, odpadami, zaopatrzenia w energię elektryczną i gazową oraz systemów teleinformatycznych poprzez budowanie, modernizowanie i integrowanie systemów infrastruktury technicznej.

Cel 3. PRZESTRZEŃ – ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTYWANIE ZASOBÓW ŚRODOWISKA NATURALNEGO I KULTUROWEGO

Kierunek 3.2: Kształtowanie krajobrazów kulturowych w obszarach miejskich:

- kształtowanie atrakcyjnych terenów mieszkaniowych o wysokiej jakości rozwiązań urbanistyczno architektonicznych;
- kreowanie przestrzeni publicznych umożliwiających wspólne spędzanie czasu i integrację społeczności lokalnych;
- zachowanie tożsamości kulturowo-krajobrazowej, w tym zachowanie identyfikatorów krajobrazu, charakterystycznych dla danego obszaru wraz z ich adaptacją do nowych funkcji;
- kształtowanie terenów zieleni miejskiej pełniących funkcje rekreacyjne, zdrowotne, estetyczne i przyrodnicze;
- rewitalizacja zdegradowanej tkanki miejskiej;
- rekultywacja, rewitalizacja i kształtowanie terenów zdegradowanych (w tym przemysłowych, powojennych, pokolejowych) z wykorzystaniem ich na tereny

o funkcjach komercyjnych i publicznych (ekologicznych, turystycznych, kulturowych, usługowych i społeczno-gospodarczych).

Pszczyna (obszar miejski) w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego ulokowana została w następujących obszarach funkcjonalnych:

- **Miejskie obszary funkcjonalne - lokalne ośrodki rozwoju** – zalicza się tu jednostki koncentrujące funkcje i usługi dla ludności w zakresie: edukacji, zdrowia, bezpieczeństwa publicznego, administracji, kultury etc. Pełnią one rolę centrów rozwoju aktywizujących przede wszystkim obszary wiejskie położone w ich otoczeniu. Mają duże znaczenie w sferze gospodarczej oraz w zakresie zaspokojenia dostępu do usług publicznych,
- **Obszary funkcjonalne szczególnego zjawiska w skali makroregionalnej – obszar narażony na niebezpieczeństwo powodzi** – na obszarze rewitalizacji w Pszczynie występuje obszar szczególnego zagrożenia powodzią. Główne działania winny koncentrować się na podnoszeniu stopnia bezpieczeństwa przeciwpowodziowego poprzez optymalne zagospodarowanie terenów, których rozwój powinien być podporządkowany zachowaniu równowagi pomiędzy potrzebą ochrony środowiska przyrodniczego, działaniami na rzecz przeciwdziałania zagrożeniu powodziowemu a wykorzystaniem gospodarczym,
- **Obszary kształtowania potencjału rozwojowego – obszar cenny przyrodniczo** – przez obszar rewitalizacji w Pszczynie przebiegają korytarze ekologiczne, w tym dla ryb i korytarz spójności. Rozwój obszaru powinien być ukierunkowany na ochronę walorów przyrodniczych obszarów cennych przyrodniczo. Cenne elementy środowiska przyrodniczego stanowią jednocześnie główne walory turystyczne województwa śląskiego, stwarzające możliwości rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnej regionu,
- **Obszary kształtowania potencjału rozwojowego – obszar ochrony krajobrazów kulturowych** – rozwój powinien być ukierunkowany na ochronę zasobów dziedzictwa kulturowego, zarówno materialnych jak i niematerialnych, mających szczególne znaczenie dla zachowania tożsamości regionu, kształtowania turystycznej i gospodarczej atrakcyjności województwa oraz tworzenia nowych miejsc pracy.
- **Obszary kształtowania potencjału rozwojowego – obszar ochrony i kształtowania zasobów wodnych** – obszar rewitalizacji leży w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 346 Zbiornik Pszczyna. Działania powinny koncentrować się na ochronie ilościowych i jakościowych zasobów wody.

- **Obszary kształtowania potencjału rozwojowego – obszar udokumentowanych złóż kopalin** – zakłada się ochronę zasobów naturalnych, niemniej ze względu na uwarunkowania rozwojowe na obszarze rewitalizacji nie przewiduje się eksploatacji złóż.
- **Obszar funkcjonalny wymagający rozwoju nowych funkcji przy użyciu instrumentów właściwych polityce regionalnej – obszar przygraniczny** - rozwój obszaru powinien być ukierunkowany na stymulowanie wzrostu gospodarczego i rozwoju przedsiębiorczości poprzez współpracę międzynarodową, wymianę doświadczeń i dobrych praktyk w zakresie infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, ochrony dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, turystyki, wspólnego przeciwdziałania klęskom żywiołowym, itp.
- **Obszary wymagające rewitalizacji** - wyzwania dla tych obszarów będą dotyczyć przywrócenia im funkcji użytkowych poprzez nowe zagospodarowanie o wysokich walorach architektury i urbanistyki, uwzględniające zagadnienia efektywności energetycznej i poszanowania energii, ukierunkowane na ochronę dziedzictwa kulturowego i kształtujące struktury pod kątem poprawy jakości środowiska zamieszkania. Istotna jest integracja przestrzenna i społeczna terenów zdegradowanych, kreowanie miejsc przestrzeni publicznej ukierunkowane na podniesienie jakości życia mieszkańców.

W związku z położeniem obszaru rewitalizacji w Pszczynie w zasięgu wyżej wymienionych obszarów funkcjonalnych należy uwzględnić zasady zagospodarowania przestrzennego przedstawione w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego na stronach 101-108 tego dokumentu.

(<https://planzagospodarowania.slaskie.pl/content/1474878101>)

11. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pszczyna spójny jest z założeniami rozwoju przedstawionymi w Strategii Rozwoju Gminy Pszczyna na lata 2024-2030.

W Gminnym Programie Rewitalizacji ujęto działania, które wpisują się w cele rozwoju gminy Pszczyna.

Spójność z celem 1. Gmina Pszczyna wykorzystująca potencjał lokalnej społeczności i świadcząca wysoką jakość usług, wykazują się kierunki rewitalizacji przypisane do celu

1. Aktywni i zintegrowani mieszkańcy. W Strategii rozwoju wskazano, iż do wyzwań związanych z demografią należy zaliczyć w szczególności wzrost liczby osób w wieku senioralnym. Zjawiska te widoczna są na obszarze rewitalizacji. Zakłada się realizację działań związanych z polityką społeczną, która uwzględniać będzie potrzeby starzejącego się społeczeństwa.

W Strategii rozwoju założono, że istotnym punktem ciężkości rozwoju gminy jest budowanie poczucia tożsamości lokalnej poprzez organizowanie wspólnych działań angażujących mieszkańców, a także dalsze wspieranie działających na terenie gminy stowarzyszeń, organizacji pozarządowych, klubów sportowych i fundacji. W Gminnym Programie Rewitalizacji założono działania, które wspierać będą działalność organizacji społecznych. Zakłada się między innymi tworzenie przestrzeni do działalności społecznej oraz wspieranie organizacji pozarządowych.

Cel 2. Gmina Pszczyna z atrakcyjną ofertą turystyczną, promująca zasoby dziedzictwa kulturowego, zakłada wykorzystanie potencjału jakim dysponuje Pszczyna do rozwoju zarówno gospodarczego, jak też społecznego. To podejście jest spójne z celem rewitalizacji Cel. 2.

Wysoka konkurencyjność usług oraz kierunkami rewitalizacji. W Gminnym Programie Rewitalizacji zakłada się zachowanie zasobów dziedzictwa kulturowego, wydłużenie sezonu turystycznego, czy też poprawę dostępności do wydarzeń organizowanych na obszarze rewitalizacji.

Cel 3. Gmina Pszczyna z dobrym klimatem dla rozwoju gospodarczego, zakłada moderowanie rozwoju gospodarczego, tak aby był dostosowany do potrzeb przedsiębiorców i jednocześnie kreował atrakcyjność lokalnego rynku pracy. Ten wymiar rozwoju ujęty został w Gminnym Programie Rewitalizacji pod kierunkiem 2.1. Wspieranie konkurencyjności prowadzenia działalności gospodarczych poprzez inwestycje poprawiające estetykę, funkcjonalność, dostępność.

Cel 4. Gmina Pszczyna ze stabilnym układem komunikacyjnym i zieloną przestrzenią jest spójny z celami rewitalizacji Cel 3. Wysoka jakość życia oraz Cel 4. Dobra jakość środowiska. Te cele rewitalizacji zakładają poprawę warunków mieszkaniowych na obszarze rewitalizacji, jak też poprawę stanu środowiska.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pszczyna spójny jest z zapisami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pszczyna (UCHWAŁA NR III/34/24 Rady Miejskiej w Pszczynie z dnia 20 czerwca 2024 r. w sprawie uchwalenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pszczyna”).

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pszczyna odnosi się w swojej treści do rewitalizacji. Należy podkreślić, iż wyznaczony obszar rewitalizacji w gminie Pszczyna nie uległ zmianie.

Studium zwraca uwagę na konieczność zachowania zasobów przyrodniczo-kulturowych, w tym licznych zabytków, które zlokalizowane są na obszarze rewitalizacji. Gminny Program Rewitalizacji zakłada realizację działań waloryzacyjnych i modernizacyjnych w odniesieniu do przestrzeni parków, jak też obiektów zabytkowych, zarówno publicznych, jak też prywatnych. Największym niebezpieczeństwem dla zachowania wielu istniejących na terenie gminy zabytków jest ich zły stan techniczny oraz brak lub niewłaściwe zagospodarowanie. W zdecydowanej większości powodem złego stanu technicznego obiektów są problemy natury ekonomicznej i własnościowej, niemożliwe do uregulowania na szczeblu planowania przestrzennego, a wymagające opracowania kompleksowych mechanizmów działania.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pszczyna skupia się na realizacji działań budujących społeczną odpowiedzialność i wrażliwość na kwestie dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego. Przyczyni się to do ochrony tych zasobów.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pszczyna wskazuje na możliwość rozwoju funkcji usługowych na obszarze rewitalizacji. Gminny Program Rewitalizacji zakłada wzmocnienie funkcji usługowych bazujących na kulturze, sporcie i rekreacji.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pszczyna zwraca uwagę na potencjał turystyczny gminy Pszczyna. Te kwestie zostały uwzględnione w Gminnym Programie Rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pszczyna wpisuje się w ustalenia Strategii

Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pszczyna na lata 2024 – 2030. Dokument ten stanowi podstawę do realizacji zadań Gminę Pszczyna, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, a także mają doprowadzić do integracji społecznej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pszczyna na lata 2024 – 2030

w ujęciu lokalnym wskazuje sposób działania Gminy w obszarach przede wszystkim: edukacji publicznej, kultury, samoorganizacji społeczności lokalnej; pomocy społecznej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, pomocy osobom niepełnosprawnym i starszym; profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii. Wpisuje się w zatem w założenia Gminnego Programu Rewitalizacji, w szczególności w wymiarze społecznym, częściowo również w wymiarze przestrzenno-funkcjonalnym. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pszczyna na lata 2024 – 2030 przyjęta została Uchwałą Nr LXV/813/23 Rady Miejskiej w Pszczynie z dnia 30 listopada 2023 r. Jej treść znajduje się pod następującym adresem: <https://bip.pszczyna.pl/strategia-rozwiazywania-problemow-spoecznych-gminy-pszczyna-na-lata-2024-2030-1#cnt>.

12. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach dotyczących zasobu mieszkaniowego

Ustalenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pszczyna wpływają na konieczność dokonania zmiany w uchwale w sprawie Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Pszczyna na lata 2021-2025.

UZASADNIENIE:

Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Pszczyna na lata 2021-2025 został przyjęty UCHWAŁĄ NR XXIV/339/20 RADY MIEJSKIEJ W PSZCZYNIE z dnia 22 października 2020 r. w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Pszczyna na lata 2021-2025 i zmieniony UCHWAŁĄ NR LXVII/838/24 RADY MIEJSKIEJ W PSZCZYNIE z dnia 25 stycznia 2024 r. w sprawie zmiany uchwały Rady Miejskiej w Pszczynie dotyczącej wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Pszczyna na lata 2021-2025.

Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Pszczyna na lata 2021-2025 wykazuje się spójnością założeń i działań z Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Pszczyna w zakresie podnoszenia standardu zasobów mieszkaniowych. W okresie obowiązywania programu przewiduje się remonty i modernizację zasobu mieszkaniowego celem podwyższenia jakości oraz poprawienia warunków mieszkaniowych lokatorów.

Jednocześnie założenia Gminnego Programu Rewitalizacji wskazują na możliwość budowy nowych obiektów komunalnych, co również zostało ujęte w treści tego programu.

13. Wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji

Gmina Pszczyna nie planuje ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji.

14. Wskazanie sposobu realizacji GPR w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

14.1. Wskazanie zakresu niezbędnych zmian w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Ustalenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pszczyna nie naruszają ustaleń obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pszczyna (UCHWAŁA NR III/34/24 Rady Miejskiej w Pszczynie z dnia 20 czerwca 2024 r. w sprawie uchwalenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pszczyna”).

Opis spójności założeń Gminnego Programu Rewitalizacji ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przedstawiono szerzej w rozdziale 12. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi gminy.

Studium Uwarunkowań i Kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pszczyna straci swoją ważność z końcem 2025 roku.

14.2. Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany

Ustalenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pszczyna nie naruszają ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Całość przestrzeni obszaru rewitalizacji, na których przewidziano realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych objęta jest ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Tabela 27. Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na obszarze rewitalizacji w gminie Pszczyna

Lp.	Nazwa	Numer uchwały
1.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w granicach administracyjnych miasta Pszczyna - Etap II.	Uchwała nr XXI/216/16 Rady Miejskiej w Pszczynie z 7 kwietnia 2016 r.
2.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Pszczyna – Etap II.	Uchwała nr XX/291/20 Rady Miejskiej w Pszczynie z 9 czerwca 2020 r.

Źródło: Urząd Miejski w Pszczynie

15. Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

Na załączniku graficznym w skali 1:5000 przedstawiono kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych, które związane będą z realizacją założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pszczyna.

16. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Zgodnie z art. 46 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112), zwanej dalej OOŚ, przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają m. in. projekty programu, polityki publicznej i dokumentu programowego, z zakresu polityki rozwoju, wyznaczające ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

W Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Pszczyna nie zdiagnozowano, w zakresie interwencji, realizacji przedsięwzięć, które można zakwalifikować do potencjalnie znacząco oddziałujących na środowisko.

Mając na uwadze powyższe odstąpiono od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Zapisy projektowanego Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pszczyna nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego.

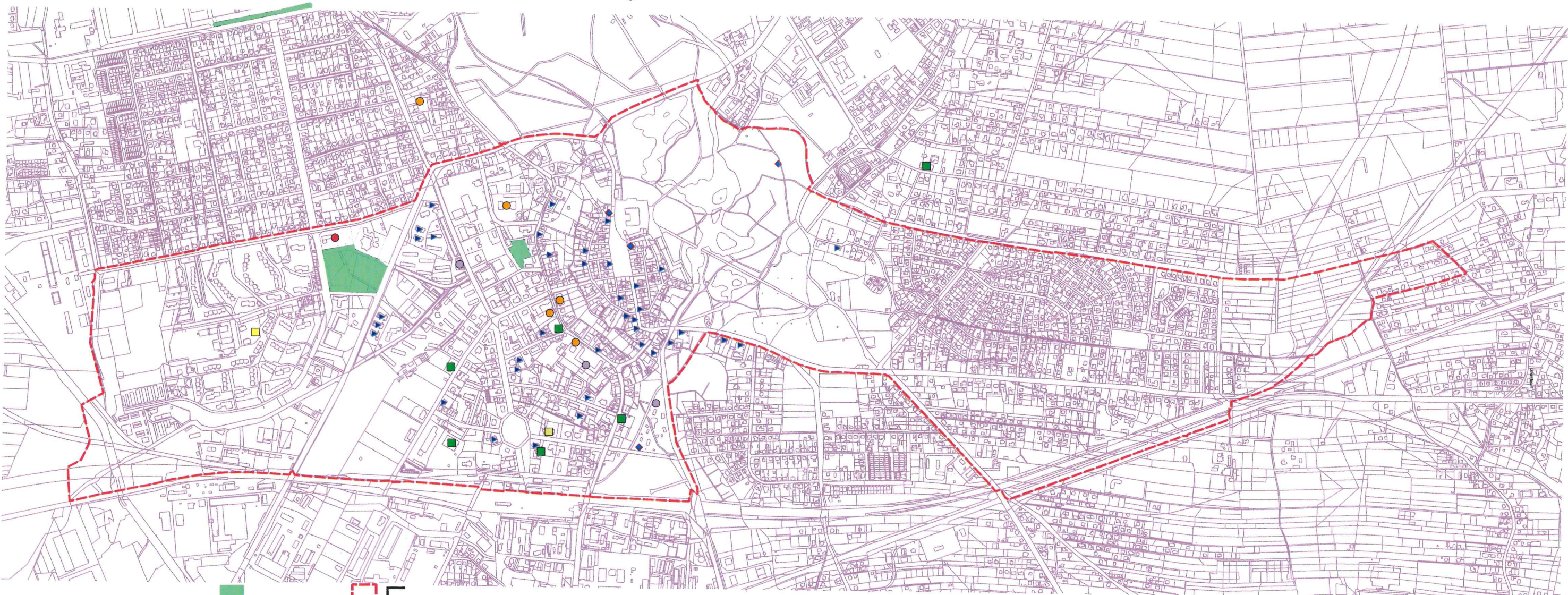
Mając na uwadze Art. 48.1. ustawy OOŚ, Burmistrz Pszczyny zwrócił się z wnioskiem do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach i Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o uzgodnienie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pszczyna na lata 2024-2030.

17. Spis map, tabel, wykresów, zdjęć

Mapa 1. Obszar rewitalizacji w gminie Pszczyna	7
Mapa 2. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią na obszarze rewitalizacji w Pszczynie	27
Tabela 1. Charakterystyka obszaru rewitalizacji na tle gminy Pszczyna	5
Tabela 2. Dane dotyczące liczby ludności w Gminie Pszczyna oraz na obszarze rewitalizacji w 2016 i 2023 roku	10
Tabela 3. Liczba osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w 2023 roku	12
Tabela 4. Liczba osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w 2023 roku	12
Tabela 5. Liczba osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w 2023 roku	13
Tabela 6. Liczba osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej z powodu ubóstwa w 2023 roku	13
Tabela 7. Liczba jednoosobowych gospodarstw domowych, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej w 2023 roku	14
Tabela 8. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli na obszarze rewitalizacji w Pszczynie...	17
Tabela 9. Liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych na obszarze rewitalizacji w Pszczynie	18
Tabela 10. Budynki zabytkowe w złym stanie technicznym w 2024 roku	29
Tabela 11. Ratusz w Pszczynie	30
Tabela 12. Drogi w złym/niezadowolającym stanie technicznym na obszarze rewitalizacji	35
Tabela 13. Problemy, potencjały i potrzeby rewitalizacyjne obszaru rewitalizacji	41
Tabela 14. Potencjały obszaru rewitalizacji	42
Tabela 15. Potrzeby rewitalizacyjne obszaru rewitalizacji	43
Tabela 16. Założenia integracji problemowej Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pszczyna	97
Tabela 17. Ramy finansowe związane z realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji	108
Tabela 18. Harmonogram wdrażania i realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pszczyna	115
Tabela 19. Tabela monitoringu stanu wdrażania przedsięwzięć rewitalizacyjnych – wzór	118
Tabela 20. Zbiorcze wskaźniki produktu w odniesieniu do celów Gminnego Programu Rewitalizacji	119

Tabela 21. Zbiorcze wskaźniki rezultatu w odniesieniu do celów Gminnego Programu Rewitalizacji.....	121
Tabela 22. Planowane działania związane z uspołecznieniem realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.....	131
Tabela 23. Spójność założeń Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” oraz Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pszczyna.....	134
Tabela 24. Spójność założeń Strategii Rozwoju Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2021-2027 oraz Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pszczyna.....	136
Tabela 25. Powiązanie kierunków rewitalizacji w Pszczynie z OSI zdefiniowanymi w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”	140
Tabela 26. Spójność założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pszczyna z zasadami polityki przestrzennej województwa śląskiego	142
Tabela 27. Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na obszarze rewitalizacji w gminie Pszczyna	153
Wykres 1. Wyniki egzaminu ósmoklasisty na obszarze rewitalizacji w Pszczynie w 2024 r.	19
Wykres 2. Ramy finansowe związane z realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji w zakresie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	107
Zdjęcie 1. Iluminacje świetlne podczas Daisy Days w Pszczynie w 2024 roku	16
Zdjęcie 2. Widok na centrum Pszczyny	22
Zdjęcie 3. Widok Zabytkowego Parku w Pszczynie	23
Zdjęcie 4. Widok na Muzeum Zamkowe z Parku.....	24
Zdjęcie 5. Rynek w Pszczynie.....	28
Zdjęcie 6. Muzeum Zamkowe w Pszczynie	31
Zdjęcie 7. Boisko „Orlik”	32

Załącznik nr 1. Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych na obszarze rewitalizacji w gminie Pszczyna

Legenda

- Zasięg obszaru rewitalizacji w gminie Pszczyna
- Wsparta/ rozwinięta infrastruktura pomocy społecznej
- Wsparta/ rozwinięta infrastruktura aktywności społecznej
- Wsparta/ rozwinięta infrastruktura aktywności gospodarczej
- Wybudowane mieszkania komunalne
- Wsparte/ rozwinięte tereny zieleni
- Termomodernizacje obiektów publicznych
- Inwestycje w OZE
- Wsparte obiekty zabudowlane
- Poprawiony stan techniczny obiektów usługowych i mieszkalnych

Uzasadnienie

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

W przypadku, gdy gmina zamierza podjąć się rewitalizacji, rada gminy wyznacza, w drodze uchwały, obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji. Obszar zdegradowany to część gminy znajdująca się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz innych negatywnych zjawisk, w tym gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Pszczyna na lata 2015-2023 (dalej GPR) został przyjęty Uchwałą nr XXXVII/404/17 Rady Miejskiej w Pszczynie z 24 sierpnia 2017 r. Program został sporządzony zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji oraz Wytycznymi Ministerstwa Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 2 sierpnia 2016 r.

Zgodnie z „Oceną stopnia aktualności Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pszczyna na lata 2015-2023” oraz „Pogłębioną diagnozą obszaru rewitalizacji” stopień realizacji GPR wskazywał na konieczność jego zmiany. Główną przesłanką ku temu był niedostateczny stopień realizacji potrzeb społecznych oraz infrastrukturalnych przewidzianych w GPR. Zdecydowana większość przedsięwzięć rewitalizacyjnych nie została zrealizowana lub też zrealizowano je jedynie częściowo.

Wyniki przeprowadzonych badań ilościowych (sondażu ulicznego) oraz jakościowych (indywidualnych wywiadów pogłębionych) ukazały, iż podjęte w ramach GPR działania nie spełniły w pełni swoich zadań i w dalszym ciągu istnieje na obszarze rewitalizacji wiele niezaspokojonych potrzeb. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji wymaga kontynuacji działań.

Mając na uwadze powyższe Gmina Pszczyna przystąpiła do zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pszczyna na lata 2015-2023, który po zmianie otrzymuje nazwę "Gminny Program Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji w Gminie Pszczyna wyznaczonego uchwałą Nr XX/208/16 Rady Miejskiej w Pszczynie z dnia 10 marca 2016 r." i stanowi kontynuację rewitalizacji na wyznaczonym obszarze zdegradowanym i obszarze rewitalizacji.

Konsultacje dotyczące zmienionego projektu GPR-u prowadzone były w okresie od dnia 31 października 2024 roku do dnia 5 grudnia 2024 roku w formie:

- zbierania uwag w formie papierowej,

- zbierania uwag w formie elektronicznej,
- otwartej debaty dla mieszkańców,
- zbierania uwag ustnych podczas debaty oraz w Referacie Rozwoju i Funduszy Europejskich Urzędu Miejskiego w Pszczynie.

Projekt zawierający proponowane zmiany GPR-u był udostępniony na stronie www.pszczyna.pl, w zakładce Gminny Program Rewitalizacji oraz w Referacie Rozwoju i Funduszy Europejskich Urzędu Miejskiego w Pszczynie, pod nazwą Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pszczyna na lata 2024-2030.

Następnie projekt zmiany GPR-u został przekazany 19 listopada 2024 r. do zaopiniowania przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego. Pismem z 28 maja 2025 r. Urząd Marszałkowski poinformował o pozytywnej ocenie merytorycznej ww. projektu zmienionego GPR-u. Projekt GPR-u po zmianach może zostać wpisany do Wykazu Gminnych Programów Rewitalizacji Województwa Śląskiego w ramach Funduszy Europejskich dla Śląskiego na lata 2021-2027. Aby uzyskać wpis należy podjąć przedmiotową uchwałę.

Podjmując przedmiotową uchwałę dokonano zmiany GPR-u oraz dostosowano nazwę do aktualnego harmonogramu realizacji Programu, kart podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz ram ich finansowania. Powyższe zmiany Programu są kluczowe dla wszystkich interesariuszy procesów rewitalizacyjnych obszaru rewitalizacji gminy Pszczyna.

Wobec powyższego podjęcie niniejszej uchwały jest konieczne i uzasadnione.

BURMISTRZ

Dariusz Skrzibał

